

ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΗ ΡΜΕ'

Δευτέρα 30 Ιουνίου 2025

ΘΕΜΑΤΑ

A. ΕΙΔΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ

1. Άδεια απουσίας των Βουλευτών κ.κ. Θ. Ρουσόπουλου, Δ. Καιρίδη, Χ. Στυλιανίδη και Γ. Παπανδρέου, σελ. 14777
2. Επί διαδικαστικού θέματος, σελ. 14763, 14765, 14768, 14771, 14772, 14774, 14775, 14777, 14778, 14791, 14794, 14795

B. ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΟΣ ΕΛΕΓΧΟΣ

1. Συζήτηση επικαίρων ερωτήσεων:
 - α) Προς τον Υπουργό Υγείας με θέμα: «Χωρίς δημόσια περίθαλψη οι κάτοικοι των Αμπελοκήπων Λάρισας λόγω έλλειψης ιατρού ενηλίκων στην Τοπική Μονάδα Υγείας-TOMY», σελ. 14763
 - β) Προς τον Υπουργό Υποδομών και Μεταφορών με θέμα: «Επέκταση της Κεντρικής Διώρυγας Πηνειού στον Δήμο Δυτικής Αχαΐας», σελ. 14765
 - γ) Προς τον Υπουργό Ανάπτυξης με θέμα «Βάλτωσε το "Ερευνώ – Καινοτομώ"», σελ. 14767
 - δ) Προς τον Υπουργό Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών:
 - i. με θέμα: «Οικονομικές επιβαρύνσεις εταιρειών οι οποίες ουδέποτε λειτούργησαν», σελ. 14768
 - ii. με θέμα: «Υπαγωγή των πληγέντων της καταστροφικής πυρκαγιάς της 25-8-2016 στη Σιδηρούντα της Χίου και των θυμάτων των λοιπών φυσικών καταστροφών της χώρας στις ειδικές δικονομικές ρυθμίσεις του άρθρου 224 του ν. 5193/2025», σελ. 14770
 - iii. με θέμα: «Η περαιτέρω κεντροποίηση των φορολογικών υπηρεσιών γίνεται εις βάρος των τοπικών κοινωνιών, των εργαζόμενων, των επαγγελματιών και των τοπικών επιχειρήσεων, ειδικά στις περιοχές που οι ιδιαίτερες της γεωγραφίας της Ελλάδας καθιστούν πολύ δύσκολες τις μετακινήσεις», σελ. 14771
 - ε) Προς τον Υπουργό Εξωτερικών:
 - i. με θέμα: «Η χτυπητή αναντιστοιχία λόγων και πράξεων στην κυβερνητική πολιτική στην πρόσφατη κλιμάκωση της κρίσης ανάμεσα στο Ισραήλ και στο Ιράν», σελ. 14772
 - ii. με θέμα: «Ενημέρωση για τις επιπτώσεις στα συμφέροντα της χώρας μας από την ενδεχόμενη ψήφιση του Λιβυκού Συμφώνου από το Κοινοβούλιο της Λιβύης», σελ. 14775
 - στ) Προς τον Υπουργό Περιβάλλοντος και Ενέργειας:
 - i. με θέμα: «Είναι αλήθεια ότι ο ΔΕΔΔΗΕ ΑΕ έδωσε 21,5 εκατομμύρια για αγορά ακινήτου που δεν χρησιμοποιεί;», σελ. 14777
 - ii. με θέμα: «Ποιο το χρονοδιάγραμμα για την κατασκευή του Φράγματος του Χαβρία στην Χαλκιδική;», σελ. 14778
 - iii. με θέμα: «Να ενημερώσει η Κυβέρνηση για το σχέδιο καύσης απορριμμάτων», σελ. 14779
 - iii. με θέμα: «Αποθήκευση CO2 στον Πρίνο - Η επικίνδυνη απουσία δημόσιου ενεργειακού σχεδιασμού στο όνομα της "πράσινης" μετάβασης», σελ. 14781
 - iv. με θέμα: «Αγανάκτηση στους κατοίκους της Δυτικής Μακεδονίας από την άμεση επαφή των μεγάλων φωτοβολταϊκών πάρκων με τα σπίτια τους», σελ. 14784
 - v. με θέμα: « Έκδοση ενιαίου ετήσιου λογαριασμού για το αγροτικό ρεύμα και επανένταξη όλων των αγροτών στη ρύθμιση των 120 δόσεων αποπληρωμής του», σελ. 14785
 - vi. με θέμα: «Κοινωνικό Ταμείο για το Κλίμα χωρίς την κοινωνία;», σελ. 14786

- ζ) Προς τον Υπουργό Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων:
 - i. με θέμα: «Σε απόλυτο αδιέξοδο οι κτηνοτρόφοι της χώρας, εξαιτίας της ευλογιάς και των συνεπειών της», σελ. 14788
 - ii. με θέμα: «Κατάργηση του ΟΠΕΚΕΠΕ», σελ. 14790
 - iii. με θέμα: «Η διαβίβαση δικογραφίας από την Ευρωπαϊκή Εισαγγελέα στη Βουλή αναφορικά με τη φερόμενη εμπλοκή πρώην και νυν Υπουργών της Νέας Δημοκρατίας σε σκάνδαλα διαφθοράς του ΟΠΕΚΕΠΕ», σελ. 14792

Γ. ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

Κατάθεση σχεδίου νόμου: Ο Αντιπρόεδρος της Κυβέρνησης και Υπουργός Επικρατείας, οι Υπουργοί Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών, Εξωτερικών, Εθνικής Άμυνας, Εσωτερικών, Παιδείας, Θρησκευμάτων και Αθλητισμού, Υγείας, Προστασίας του Πολίτη, Περιβάλλοντος και Ενέργειας, Ανάπτυξης, Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης, Δικαιοσύνης, Πολιτισμού, Κοινωνικής Συνοχής και Οικογένειας, Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων, Ναυτιλίας και Νησιωτικής Πολιτικής, Τουρισμού, Ψηφιακής Διακυβέρνησης και Επικρατείας, καθώς και ο Αναπληρωτής Υπουργός Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών, κατέθεσαν στις 27-6-2025 σχέδιο νόμου: «Διασφάλιση δημοσιονομικής ισορροπίας: Μεταρρύθμιση πλαισίου δημοσιονομικής διαχείρισης-Τροποποίηση νόμου 4270/2014 για την ενσωμάτωση της Οδηγίας (ΕΕ) 2024/1265 του Συμβουλίου της 29ης Απριλίου 2024 για την τροποποίηση της Οδηγίας 2011/85/ΕΕ, σχετικά με τις απαιτήσεις για τα δημοσιονομικά πλαίσια των κρατών μελών και λοιπές διατάξεις», σελ. 14776

ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΝΤΕΣ

ΒΙΛΙΑΡΔΟΣ Β. ,	σελ. 14775 - 14788
ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΠΟΥΛΟΣ Ο. ,	σελ. 14788 - 14795
ΜΠΟΥΡΑΣ Α. ,	σελ. 14763 - 14775

ΟΜΙΛΗΤΕΣ

A. Επί διαδικαστικού θέματος:

ΒΙΛΙΑΡΔΟΣ Β. ,	σελ. 14775, 14777, 14788
ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΠΟΥΛΟΣ Ο. ,	σελ. 14791, 14794, 14795
ΜΠΟΥΡΑΣ Α. ,	σελ. 14763, 14765, 14768, 14771, 14772, 14774

B. Επί των επικαίρων ερωτήσεων:

ΑΓΑΠΗΔΑΚΗ Ε. ,	σελ. 14765, 14765
ΑΘΑΝΑΣΙΟΥ Μ. ,	σελ. 14768, 14769
ΓΕΡΑΠΕΤΡΙΤΗΣ Γ. ,	σελ. 14773, 14774, 14775, 14776
ΖΑΜΠΑΡΑΣ Μ. ,	σελ. 14777
ΗΛΙΟΠΟΥΛΟΣ Α. ,	σελ. 14782, 14783
ΚΑΖΑΜΙΑΣ Α. ,	σελ. 14773, 14774, 14775, 14792, 14793, 14794
ΚΑΛΑΦΑΤΗΣ Σ. ,	σελ. 14767, 14768
ΚΕΛΛΑΣ Χ. ,	σελ. 14789, 14790, 14791, 14792, 14793, 14794
ΚΟΚΚΑΛΗΣ Β. ,	σελ. 14768, 14785, 14786
ΚΟΥΚΟΥΛΟΠΟΥΛΟΣ Π. ,	σελ. 14784

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΠΟΥΛΟΣ Ο. ,
σελ. 14769, 14770, 14771, 14772
ΚΩΤΣΗΡΑΣ Γ. ,
σελ. 14769, 14770, 14771, 14772
ΛΙΑΚΟΥΛΗ Ε. ,
σελ. 14763, 14764, 14788, 14789,
14790
ΜΙΧΑΗΛΙΔΗΣ Σ. ,
σελ. 14770
ΠΑΝΑΓΙΩΤΟΠΟΥΛΟΣ Α. ,
σελ. 14765, 14766
ΠΑΝΑΣ Α. ,
σελ. 14778, 14779
ΠΕΡΚΑ Θ. ,
σελ. 14786, 14787, 14788
ΣΑΛΜΑΣ Μ. ,
σελ. 14775, 14776
ΤΑΧΙΑΟΣ Ν. ,
σελ. 14776
ΤΖΑΚΡΗ Θ. ,
σελ. 14790, 14791, 14792
ΤΣΑΦΟΣ Ν. ,
σελ. 14777, 14778, 14779, 14780,
14781, 14782, 14783, 14784,
14785, 14786, 14787, 14788
ΧΑΡΙΤΣΗΣ Α. ,
σελ. 14779, 14780, 14781

ΠΡΑΚΤΙΚΑ ΒΟΥΛΗΣ

Κ' ΠΕΡΙΟΔΟΣ

ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΜΕΝΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

ΣΥΝΟΔΟΣ Β'

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΗ ΡΜΕ'

Δευτέρα 30 Ιουνίου 2025

Αθήνα, σήμερα στις 30 Ιουνίου 2025, ημέρα Δευτέρα και ώρα 15.11' συνήλθε στην Αίθουσα των συνεδριάσεων του Βουλευτηρίου η Βουλή σε ολομέλεια για να συνεδριάσει υπό την προεδρία του Γ' Αντιπροέδρου αυτής κ. **ΑΘΑΝΑΣΙΟΥ ΜΠΟΥΡΑ**.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Αθανάσιος Μπούρας): Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, καλό απόγευμα. Αρχίζει συνεδρίαση.

Εισερχόμαστε στη συζήτηση των

ΕΠΙΚΑΙΡΩΝ ΕΡΩΤΗΣΕΩΝ

Με έγγραφό της η Γενική Γραμματέας Οικονομικών και Κοινοβουλευτικών Θεμάτων κ. Χριστίνα Τσάκωνα μάς ενημερώνει για τις επίκαιρες ερωτήσεις οι οποίες θα συζητηθούν σήμερα.

Σύμφωνα, λοιπόν, με το υπ' αριθμόν πρωτοκόλλου 4202/30-6-2025 έγγραφο της Γενικής Γραμματέως Νομικών και Κοινοβουλευτικών Θεμάτων, σχετικά με τη συζήτηση των επίκαιρων ερωτήσεων στο πλαίσιο του κοινοβουλευτικού ελέγχου την Δευτέρα 30 Ιουλίου 2025, οι επίκαιρες ερωτήσεις που θα συζητηθούν είναι οι εξής:

Οι υπ' αρ. 1119/23-6-2025 και 1121/3-6-2025 επίκαιρες ερωτήσεις θα απαντηθούν από τον Υπουργό Εξωτερικών κ. Γεώργιο Γεραπετρίτη.

Η υπ' αρ. 1094/19-6-2025 επίκαιρη ερώτηση θα απαντηθεί από την Αναπληρώτρια Υπουργό Υγείας κ. Ειρήνη Αγαπηδάκη.

Η υπ' αρ. 1085/16-6-2025 επίκαιρη ερώτηση και οι υπ' αρ. 1839/7-5-2025 και 5495/19-5-2025 ερωτήσεις (κατ' άρθρο 130 παράγραφος 5 Κανονισμού της Βουλής) θα απαντηθούν από τον Υφυπουργό Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών κ. Γεώργιο Κώστηρα.

Η υπ' αρ. 1104/20-6-2025 επίκαιρη ερώτηση θα απαντηθεί από τον Υφυπουργό Υποδομών και Μεταφορών κ. Νικόλαο Ταχιάο.

Οι υπ' αρ. 1092/19-6-2025, 1093/19-6-2025, 1096/20-6-2025, 1101/20-6-2025, 1107/22-6-2025 και 1112/23-6-2025 επίκαιρες ερωτήσεις και η υπ' αρ. 5264/12-5-2025 ερώτηση (κατ' άρθρο 130 παράγραφος 5 Κανονισμού της Βουλής) θα απαντηθούν από τον Υφυπουργό Περιβάλλοντος και Ενέργειας κ. Νικόλαο Τσάφο.

Η υπ' αρ. 1100/20-6-2025 επίκαιρη ερώτηση θα απαντηθεί από τον Υφυπουργό Ανάπτυξης κ. Σταύρο Καλαφάτη.

Οι υπ' αρ. 1091/18-6-2025, 1108/22-6-2025 και 1123/23-6-2025 επίκαιρες ερωτήσεις θα απαντηθούν από τον Υφυπουργό Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων κ. Χρήστο Κέλλα.

Η υπ' αρ. 1122/23-6-2025 επίκαιρη ερώτηση που απευθύνεται προς τον Υπουργό Υγείας κ. Σπυρίδωνα - Άδωνι Γεωργιάδη, δεν θα απαντηθεί λόγω αναρμοδιότητας.

Η υπ' αρ. 1099/20-6-2025 επίκαιρη ερώτηση που απευθύνεται προς τον Υπουργό Περιβάλλοντος και Ενέργειας κ. Σταύρο Πα-

πασταύρου, δεν θα απαντηθεί λόγω αναρμοδιότητας.

Ξεκινάμε με την πρώτη, με αριθμό 1094/19-6-2025, επίκαιρη ερώτηση δεύτερου κύκλου της Βουλευτού Λάρισας της Κοινοβουλευτικής Ομάδος του ΠΑΣΟΚ - Κινήματος Αλλαγής κ. Ευαγγελίας Λιακούλη προς τον Υπουργό Υγείας με θέμα: «Χωρίς δημόσια περίθαλψη οι κάτοικοι των Αμπελοκήπων Λάρισας λόγω έλλειψης ιατρού ενηλίκων στην τοπική μονάδα υγείας-TOMY».

Στην επίκαιρη ερώτηση θα απαντήσει η Αναπληρώτρια Υπουργός Υγείας κ. Ειρήνη Αγαπηδάκη.

Κυρία Λιακούλη, έχετε τον λόγο για την πρωτολογία σας.

ΕΥΑΓΓΕΛΙΑ ΛΙΑΚΟΥΛΗ: Ευχαριστώ πολύ, κύριε Πρόεδρε.

Καλησπέρα σας, κυρία Υπουργέ.

Όταν δημιουργήθηκαν οι τοπικές μονάδες υγείας, οι TOMY, ένα εξαιρετικά φιλόδοξο πρόγραμμα το οποίο άπαντες πιστέψαμε ότι θα έδινε και μία διαφορετική βαρύτητα στην πρώτη επαφή των πολιτών με την πρωτοβάθμια υγεία και με το Εθνικό Σύστημα Υγείας, αυτό που προέβλεπε ο ιδρυτικός νόμος ήταν να υπάρχει και να στελεχώνεται από ολοκληρωμένη διεπιστημονική ομάδα υγείας, με οικογενειακούς γιατρούς, παιδίατρος, νοσηλεύτες, επισκέπτες υγείας και κοινωνικό λειτουργό.

Οι TOMY από τον ρόλο τους και μόνο αποτελούν μονάδες οικογενειακής ιατρικής. Μάλιστα, αν δείτε και στα Πρακτικά της Βουλής πάρα πολλές φορές έχει αναφερθεί ότι είναι και ένας βασικός πυλώνας της προληπτικής ιατρικής, ότι δηλαδή φέρνουν τους πολίτες σε επαφή με την πρόληψη, καθώς έχουν μία ολιστική αντιμετώπιση των θεμάτων της υγείας. Πολύ σημαντικό ακούγεται αυτό για τις TOMY.

Παρ' όλα αυτά, λοιπόν, και παρά το φιλόδοξο πρόγραμμα και παρά το γεγονός ότι λειτουργούν εδώ και επτά περίπου χρόνια, έχουμε μία δυσαναλογία και μία δυσαρμονία στη λειτουργία τους, που συνίσταται κατ' αρχάς στα σημαντικά προβλήματα στελέχωσης που εμφανίζουν οι συγκεκριμένες δομές. Δεν είναι η πρώτη φορά που το αντιμετωπίζουμε αυτό ούτε μόνο το συγκεκριμένο θέμα για το οποίο σήμερα συζητάμε στο Κοινοβούλιο. Πάρα πολλές φορές έχετε ασχοληθεί -και το Υπουργείο σας και οι προηγούμενες ηγετικές ομάδες του Υπουργείου σας- με τέτοιου είδους θέματα.

Εν προκειμένω φέρνω το θέμα της υποστελέχωσης της δομής της TOMY Αμπελοκήπων Λάρισας, η γνωστή συνοικία Ταμπάκικα για εμάς που κατοικούμε εκεί, ίσως και για εσάς όποτε μας επισκέπτεστε, είναι πολύ κοντά στο κέντρο της πόλης η συγκεκριμένη συνοικία, που παρ' όλα αυτά έχει πολύ ιδιαίτερα χαρακτηριστικά.

Η συνοικία, λοιπόν, αυτή στην οποία κατοικούν πάρα πολλοί ηλικιωμένοι άνθρωποι, άρα δύσκολα μετακινούμενοι -έναν πληθυσμό δύο χιλιάδων ωφελουμένων έχει καταγραφεί από τη συγ-

κεκριμένη TOMY- δυστυχώς αποφασίστηκε να χάσει τη μοναδική της γενική ιατρό για την περίοδο του καλοκαιριού, όπως γίνεται συνήθως, δηλαδή αυτό που κάνατε στις ήδη υποστελεχωμένες δομές, να παίρνετε και τον μοναδικό γιατρό και να τον πάτε στα παράλια.

Λογική είναι η μετακίνηση γιατί υπάρχουν ανάγκες. Λογικό δεν είναι να μετακινείτε, να διαχειρίζεστε τη μιζέρια μας. Αυτό δεν είναι λογικό. Λογικό είναι να στελεχώνετε σοβαρά τις δομές. Λογικό είναι τους γιατρούς να τους έχετε κάθε μέρα στις δομές, όπως λογικό είναι, κυρία Υπουργέ, και έντιμο εγώ λέω, να πείτε καθαρά και δυνατά αν τις TOMY θέλετε να τις κρατήσετε ή να τις καταργήσετε και για να μη βασανίζετε και να μη βασανίζετε τον κόσμο και για να μη σας κάνουμε τέτοιου είδους ερωτήσεις που μας απαντάτε με έναν πολύ συγκεκριμένο τρόπο.

Τη συγκεκριμένη γιατρό, λοιπόν, τη μετακινείτε στα παράλια. Μετά την επίκαιρη ερώτηση που κατέθεσα, βάλατε και μία μέρα ακόμη μία ακόμη γιατρό και καλύπτει δύο μέρες την εβδομάδα πλέον. Παρ' όλα αυτά δεν έχουμε καθημερινή φροντίδα από συγκεκριμένο γιατρό.

Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Αθανάσιος Μπούρας): Και εγώ ευχαριστώ την κ. Λιακούλη.

Κυρία Υπουργέ, έχετε τον λόγο για την απάντησή σας.

ΕΙΡΗΝΗ ΑΓΑΠΗΔΑΚΗ (Αναπληρώτρια Υπουργός Υγείας): Ευχαριστώ πολύ, κύριε Πρόεδρε.

Ευχαριστώ, κυρία Λιακούλη, για την ερώτηση μέσω της οποίας μου δίνεται η δυνατότητα να ενημερώσω και για τα ζητήματα των TOMY και συγκεκριμένα γι' αυτήν στην οποία αναφέρατε.

Θα ήθελα να θυμίσω ότι οι TOMY αναπτύχθηκαν επί ΣΥΡΙΖΑ. Εξασφαλίστηκε η χρηματοδότησή τους -το έχω πει και άλλη φορά στην Ολομέλεια- μόλις για έξι μήνες.

Εμείς, λοιπόν, διασφαλίσαμε και τη συνέχιση και την αύξησή τους και αν λειτουργούν όλα αυτά τα χρόνια είναι ακριβώς επειδή η Κυβέρνηση του Κυριάκου Μητσοτάκη διασφάλισε τη χρηματοδότηση, τις ενέταξε στον τακτικό προϋπολογισμό και κάναμε μια μεγάλη προσπάθεια να τις ενισχύσουμε και να τις διασυνδέσουμε πιο αποτελεσματικά με τις δομές της πρωτοβάθμιας για να παρέχεται μια ολιστική κάλυψη των αναγκών των πολιτών.

Όχι μόνο, λοιπόν, δεν έχουμε σκοπό να τις κλείσουμε αλλά αντίθετα έχουμε αποδείξει εμπράκτως μέχρι τώρα ότι τις ενισχύουμε.

Πάμε τώρα στη συγκεκριμένη περίπτωση. Κάνω μια μικρή παρένθεση. Έχετε απόλυτο δίκιο που λέτε ότι το κέντρο έχει, πράγματι, πολλούς ηλικιωμένους ανθρώπους και όντως αυτή είναι η κατάσταση σε πολλά αστικά κέντρα της χώρας. Είχαμε μια πεποίθηση πολλοί από εμάς πιθανά ότι οι ηλικιωμένοι στα χωριά έχουν δυσκολίες στην πρόσβαση. Η αλήθεια είναι ότι, εκτός από αυτό, έχει αλλάξει η δημογραφική κατανομή του πληθυσμού. Έχουμε πάρα πολλούς ανθρώπους στα μεγάλα αστικά κέντρα οι οποίοι δεν μπορούν να μετακινηθούν. Για τον λόγο αυτόν έχουμε θεσπίσει τις κινητές ομάδες υγείας του ΕΟΔΥ που πάνε κατ' οίκον και παρέχουν ιατρική περίθαλψη. Το έχουν πράξει μέχρι τώρα σε πάρα πολλές περιοχές και αναπτύσσεται σταδιακά μέχρι τις επόμενες εβδομάδες σε όλη τη χώρα η δράση τους.

Οπότε είναι σημαντικό -και σας το λέω γιατί εκπροσωπείτε μια συγκεκριμένη εκλογική περιφέρεια, ανεξάρτητα από το περιεχόμενο της ερώτησης- να γνωρίζουν οι πολίτες σε αυτήν -γιατί η TOMY είναι μια σταθερή μονάδα δεν μπορεί εύκολα ένας ηλικιωμένος να μετακινηθεί- ότι μπορούν να κλείσουν ραντεβού, να πάνε κατ' οίκον οι KOMY να παρέχουν ιατρική φροντίδα.

Πάμε τώρα στο συγκεκριμένο. Έχουμε αυτή τη στιγμή τη στελέχωση της TOMY με δύο γιατρούς γενικής ιατρικής, οικογενειακούς γιατρούς, έναν παιδίατρο, έναν νοσηλεύτη ΠΕ, κοινωνικό λειτουργό ΠΕ, επισκέπτη υγείας ΤΕ και διοικητικό προσωπικό. Υπήρχε και δεύτερος αλλά αποχώρησε τον Μάρτιο. Γι' αυτό, λοιπόν, η στελέχωση είναι αυτή που απαιτεί ο νόμος και υπάρχουν και όμορες TOMY που μπορούν να καλύψουν τις δυνατότητες αυτές, τις ανάγκες των ανθρώπων.

Έχουμε, δε, κάνει κατ' επανάληψη προκηρύξεις για να αυξήσουμε τον αριθμό. Το λέω αυτό γιατί είναι μία ακόμα έμπρακτη απόδειξη τού ότι δεν έχουμε σκοπό να κλείσουμε τις TOMY. Γι-

νεται όντως μετακίνηση κατά τους θερινούς μήνες γιατί αλλάζει η επισκεψιμότητα σε άλλα σημεία της περιοχής και χρειάζεται να καλυφθούν αυτές οι ανάγκες, όμως έχει γίνει και αντίστοιχη μετακίνηση -το είπατε και εσείς- για να μπορέσει να εξυπηρετηθεί και ο πληθυσμός των TOMY. Θα μου πείτε: Είναι ιδανικό αυτό; Όχι, δεν είναι. Σε καμία όμως περίπτωση δεν μαρτυρά ότι εγκαταλείπουμε τη στελέχωση, τη δυνατότητα αναβάθμισης. Έχουμε εξοπλίσει με επιπλέον ιατροτεχνολογικό εξοπλισμό τη συγκεκριμένη TOMY και για να μην κουράσω θα επανέλθω στη δευτερολογία μου με μερικά ακόμα στοιχεία για την κάλυψη σε σχέση με την πρωτοβάθμια φροντίδα υγείας σε όλη την περιοχή.

Ευχαριστώ πολύ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Αθανάσιος Μπούρας): Και εμείς ευχαριστούμε.

Και τώρα θα δώσω τον λόγο για τη δευτερολογία της στη συ-νάδελφο κυρία Λιακούλη.

ΕΥΑΓΓΕΛΙΑ ΛΙΑΚΟΥΛΗ: Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

Κυρία Υπουργέ, κατ' αρχάς χαίρομαι που ακούω σήμερα καθαρά και ρητά ότι τις TOMY δεν θα τις καταργήσετε. Βέβαια ο λόγος σας, της Κυβερνήσεώς σας όχι προσωπικά, συμβόλαιο δεν είναι. Έχετε πει και έχετε πει κι έχετε κάνει και έχετε κάνει! Βλέπουμε τι κάνετε αυτές τις μέρες όπου τρίζει συθέμελα το κυβερνητικό θεμέλιο και, βεβαίως, δικαιολογημένα με αυτά που βλέπουν τα μάτια μας και ακούν τα αυτιά μας.

Παρ' όλα αυτά, κυρία Υπουργέ, εσείς καλύτερα νομίζω από τον καθένα, επειδή είστε στον πυρήνα του αντικειμένου του Υπουργείου Υγείας -ποιος άλλος αρμοδιότερος πλην υμών και του κυρίου Υπουργού- καταλαβαίνετε την αντίφαση μεταξύ αυτών που λέτε και αυτών που πράττετε. Διότι λέτε: επί ΣΥΡΙΖΑ παραλάβαμε τις TOMY που τις ίδρυσε, τις συνέστησε -σωστά- και ήταν ένα εξάμηνο πρόγραμμα στην πραγματικότητα. Εμείς το πήραμε, εμείς το πήγαμε παραπέρα. Πού το πήγατε όμως; Το πήρατε και πού το πήγατε; Στους πέντε ανέμους το πήγατε! Ε, όχι, κυρία Υπουργέ! Έτσι είναι. Ξέρετε τι γίνεται; Επειδή είναι και οι μέρες και οι ώρες κρίσιμες, ειλικρινά σήμερα εγώ δεν ήρθα γι' αυτό το θέμα να κάνω αντιπολίτευση. Ήρθα μόνο να σας πω ότι από παντού παίρνουμε τα μηνύματα πλέον -και πρέπει να τα πάρει η Κυβέρνησή σας- ότι εάν δεν μπορέσουμε να συμφωνήσουμε στο τι δεν είναι σωστό, στο τι είναι λάθος σε αυτή τη χώρα, δηλαδή στα ελάσσονα αν δεν μπορέσουμε να συμφωνήσουμε, δεν θα προχωρήσει μπροστά τίποτα. Ναι μεν επί ΣΥΡΙΖΑ παραλάβατε και βρήκατε τις TOMY, αλλά τι να το κάνω όταν τις αφήσατε υποστελεχωμένες, κέλυφος αδειανό; Για ποιες νοσηλεύτριες μού λέτε, ποιους οικογενειακούς γιατρούς, ποιους δυο και ποιους τρεις και ποιους χίλιους δεκατρείς; Όταν σας έκανα την ερώτηση και κατέθεσα την επίκαιρη μία ήταν η γιατρός, την οποία την πήρατε και τη μετακινήσατε το καλοκαίρι για να πάει στα παράλια όπου ο πληθυσμός αυξάνεται. Υπήρξε και μία δεύτερη που, επειδή φώναξε η Βουλευτής του ΠΑΣΟΚ, τη βάλατε εκεί μία μέρα ακόμα. Σώζεται η κατάσταση έτσι;

Θέλουμε να μας πείτε σήμερα, κυρία Υπουργέ: Αναγνωρίζω το πρόβλημα που υπάρχει. Πρέπει να εξυπηρετήσουμε μια περιοχή στο κέντρο κατάκεντρο της πόλης με δύο χιλιάδες ωφελούμενους ανθρώπους ηλικιωμένους, και να το Υπουργείο μας τις συγκεκριμένες δομές θα τις στελεχώσει με προσωπικό που να εξυπηρετεί πενήνθημερη λειτουργία. Εμείς αυτό θέλουμε να μας πείτε σήμερα, να μας πείτε ότι το Υπουργείο σας θα εξεύρει τον τρόπο -γιατί εσείς είστε καθ' ύλην αρμόδιοι-, με τη βοήθεια τη δική μας. Πού μπορούμε να βοηθήσουμε; Όπου μπορούμε να βοηθήσουμε, να δημιουργήσουμε περιβάλλον θετικό σε αυτά τα θέματα που πρέπει να υπάρχει και συναίνεση, πρέπει να υπάρχει και συναντίληψη. Βεβαίως και ναι, αλλά πείτε μας ότι θα λειτουργεί πέντε μέρες την εβδομάδα κανονικά και εφημερίες Σαββατοκύριακα και κανονικά, με ιατρό. Μη μας βάζετε στη δική σας λογική να διαχειριστούμε τη μιζέρια σας, δηλαδή τον ένα γιατρό να τον παίρνετε και να τον πηγαίνετε από τα παράλια στα άλλα παράλια, από την ακτογραμμή πίσω στην πόλη, από το κέντρο στην TOMY και από εκεί και στην εφημερία του νοσοκομείου. Αυτό δεν είναι Εθνικό Σύστημα Υγείας, δεν είναι πρωτοβάθμια φροντίδα υγείας!

Όσο για την εισαγωγή την οποία κάνατε, κυρία Υπουργέ, είναι

πάρα πολύ ωραία εισαγωγή για θεωρητικό κείμενο και για έκθεση ιδεών: Η ολιστική αντίληψη της υγείας, η φιλοσοφία περί του πως βλέπουμε την πρωτοβάθμια υγεία κ.λπ.. Δείτε λίγο τι γίνεται στην πράξη και με αυτά που θέλετε να μας πείτε ότι υπάρχουν και θα δείτε ότι υπάρχει απόλυτη αναντιστοιχία.

Εμείς, λοιπόν, για τα Ταμπάκια, για τη συγκεκριμένη ΤΟΜΥ Αμπελοκήπων ζητάμε καθημερινή παρουσία ιατρού απαραίτητη για τη σύνθεση κατ' αρχάς του συγκεκριμένου πληθυσμού στη συγκεκριμένη δομή.

Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Αθανάσιος Μπούρας): Κι εγώ ευχαριστώ, κυρία Λιακούλη.

Ορίστε, κυρία Υπουργέ, έχετε τον λόγο για την απάντησή σας.

ΕΙΡΗΝΗ ΑΓΑΠΗΔΑΚΗ (Αναπληρώτρια Υπουργός Υγείας): Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

Κυρία Λιακούλη, πράγματι, είμαι καθ' ύλην αρμόδια για την πρόληψη. Ποιος έκανε το «Προλαμβάνω», ένα πρόγραμμα που έχει σώσει χιλιάδες ζωές σε όλη τη χώρα;

Ποιος έκανε τις κινητές ομάδες υγείας που πάνε κατ' οίκον σε όλες τις περιοχές της πατρίδας μας και περιθάλπουν κατάκοιτους, όπως λέτε, ηλικιωμένους; Διότι ο κατακεκλιμένος, κυρία Λιακούλη, δεν μπορεί να επισκεφθεί καμία δομή υγείας, πρέπει να πάμε εμείς στο σπίτι του και αυτό κάνουμε.

Ποιος έκανε για πρώτη φορά τον προσωπικό παιδίατρο και μπορούμε να καλύψουμε πάνω από πεντακόσιες χιλιάδες παιδιά; Τα γνωρίζω, κυρία Λιακούλη, γιατί εγώ τα έκανα, η Κυβέρνηση του Κυριάκου Μητσοτάκη τα έκανε. Πρέπει να γνωρίζετε και εσείς, επειδή αυτά που λέω, δυστυχώς, δεν είναι έκθεση ιδεών αλλά είναι απτό έργο, απτή πραγματικότητα που δεν μπορεί να αμφισβητηθεί από κανέναν. Αλίμονο κι αν μπορούσε να αμφισβητηθεί το πρόγραμμα «Προλαμβάνω» ότι είναι έκθεση ιδεών, τη στιγμή που έχουν κάνει πάνω από τριάντισι εκατομμύρια Έλληνες για πρώτη φορά στη ζωή τους δωρεάν προληπτικές εξετάσεις και έχουν εντοπίσει έγκαιρα χρόνια νοσήματα που θα μπορούσαν να τους κοστίζουν τη ζωή, όπως ο καρκίνος του μαστού, ο καρκίνος του παχέος εντέρου, ο καρκίνος του τραχήλου της μήτρας, τα καρδιαγγειακά!

Ποιος θα μπορούσε να αμφισβητήσει ότι οι κινητές ομάδες υγείας του ΕΟΔΥ έχουν μέχρι τώρα περιθάλψει πάρα πολλούς ανθρώπους σε πάρα πολλές περιοχές της χώρας μας κατ' οίκον, έχουν κάνει εμβολιασμούς, επισκέπτονται κάθε εβδομάδα κατακεκλιμένους ανθρώπους από τον Έβρο ως την Κρήτη;

Ποιος μπορεί να αμφισβητήσει ότι εμείς όντως για πρώτη φορά με όποιες δυσκολίες μπορεί κανείς να καταλογίσει -το δέχομαι αυτό- προσπαθούμε να δυναμώσουμε την πρωτοβάθμια φροντίδα υγείας; Θέλω να θυμίσω, διότι ανήκετε σε ένα κόμμα το οποίο έχει κυβερνήσει για πολλά χρόνια τη χώρα και ξέρετε καλά, κυρία Λιακούλη, ότι η πρωτοβάθμια φροντίδα υγείας και η πρόληψη δεν αναπτύχθηκε ποτέ. Καταλαβαίνω ότι οι συνθήκες του '80 ήταν άλλες από αυτές που έχουμε το 2025, πιθανόν να μην αποτελούσε προτεραιότητα, αλλά δεν μπορούμε να λέμε αυτά για τη χώρα που είχε από το 2011 την υποχρέωση -και αυτή την υποχρέωση την επέβαλε η Κομισιόν- να δηλώσει πληθυσμό ευθύνης στην πρωτοβάθμια. Γι' αυτό προσπάθησαν με διάφορους τρόπους οι προηγούμενες κυβερνήσεις, γι' αυτό έγιναν οι ΤΟΜΥ με την εξαμηνιαία χρηματοδότηση, δηλαδή ήταν και λίγο -επιτρέψτε μου, συγγνώμη- ένα ξεγέλασμα αυτό, το να λέμε ότι θα έχουμε πληθυσμό ευθύνης με εξαμηνιαία χρηματοδότηση.

Έρχεται, λοιπόν, η Κυβέρνηση του Κυριάκου Μητσοτάκη και κάνει τον προσωπικό γιατρό και αποκτά επιτέλους η χώρα για πρώτη φορά ένα μοντέλο με περιοχή και πληθυσμό ευθύνης. Ερχόμαστε και τον ενισχύουμε περαιτέρω με το νομοσχέδιο του Δεκεμβρίου και ήδη είναι σε τροχιά υλοποίησης και έχουν αυξηθεί πάρα πολύ οι προσωπικοί γιατροί κι ο κόσμος μπορεί και βρίσκει γιατρό να εγγραφεί σε πολλές περιοχές της χώρας που είχε πρόβλημα. Έχει λυθεί εντελώς; Όχι, παλεύουμε κάθε μέρα. Αλλά το να έρχεστε και να αμφισβητείτε τα στοιχεία και να αποκρύπτετε κιάλας ότι η ΤΟΜΥ της Λάρισης είναι μόνο εννιάκόσια μέτρα μακριά από το κέντρο υγείας της πόλης, το οποίο έχει παθολογικό Ιατρείο, καρδιολογικό Ιατρείο, γυναικολογικό, ορθοπαιδικό, γαστρεντερολογικό, πνευμονολογικό, παιδιατρικό, ΩΡΛ, νευρολο-

γικό, οδοντιατρικό, βιοχημικό εργαστήριο, κάνει κυτταρολογικές εξετάσεις, τμήμα υπερήχων, οδοντοπροσθετικής, ενεσθεραπείες, επισκέπτριες υγείας που μπορούν να κάνουν και εμβολιασμούς και επισκέψεις κατ' οίκον, νομίζω ότι δείχνει πως μάλλον εσείς στη θεωρία εννοείτε τη συνείδηση, κυρία Λιακούλη.

Και το λέω αυτό, διότι, πραγματικά, θα περίμενα από τους Βουλευτές όλους -και έχω καλέσει πάρα πολλές φορές να κάνουμε μια συμμαχία για την πρόληψη, να ενθαρρύνουμε όλοι τους πολίτες να κάνουν τις προληπτικές τους εξετάσεις- να μπορέσουμε να συμφωνήσουμε σε πέντε πράγματα τα οποία ξεπερνούν τα κόμματα. Γιατί το «Προλαμβάνω» δεν το κάναμε για τους ανθρώπους που ψηφίζουν Νέα Δημοκρατία, το κάναμε για όλους τους Έλληνες πολίτες. Το ίδιο κάναμε και με τις ΚΟΜΥ. Κάνουμε ένα έργο στην υγεία το οποίο αφορά το σύνολο του πληθυσμού της χώρας και ακουμπάει ιδιαίτερα τους πιο ευάλωτους και αντιμετωπίζει τις κοινωνικές ανισότητες στην υγεία και αυτό είναι κάτι το οποίο μπορεί να μην είναι ιδανικό, πράγματι, αλλά στην πολιτική ξέρω ότι το σημαντικό είναι να καλύπτεις ανάγκες, όχι να οραματίζεσαι το τέλειο μοντέλο που κάποτε κάποιος θα εφαρμόσει.

Ευχαριστώ.

ΕΥΑΓΓΕΛΙΑ ΛΙΑΚΟΥΛΗ: Γιατρό θα φέρετε;

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Αθανάσιος Μπούρας): Προχωράμε στη δεύτερη για σήμερα επίκαιρη ερώτηση, στην οποία θα απαντήσει ο Υφυπουργός Υποδομών και Μεταφορών κ. Νικόλαος Ταχιάος.

Θα συζητηθεί η με αριθμό 1104/20-6-2025 δέκατη έκτη επίκαιρη ερώτηση δεύτερου κύκλου του Βουλευτή Αχαΐας της Κοινοβουλευτικής Ομάδας του ΣΥΡΙΖΑ - Προοδευτική Συμμαχία κ. Ανδρέα Παναγιωτόπουλου προς τον Υπουργό Υποδομών και Μεταφορών με θέμα: «Επέκταση της κεντρικής διώρυγας Πηνειού στον Δήμο Δυτικής Αχαΐας».

Κύριε Παναγιωτόπουλε, έχετε τον λόγο για την πρωτολογία σας.

ΑΝΔΡΕΑΣ ΠΑΝΑΓΙΩΤΟΠΟΥΛΟΣ: Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

Κύριε Υπουργέ, εγώ είμαι γέννημα και θρέμμα της δυτικής Αχαΐας, ενός εύφορου κάμπου, θα έλεγα, τον οποίο υπηρέτησα και ως Δήμαρχος της περιοχής για πάνω από είκοσι χρόνια και υπηρετώ σήμερα ως Βουλευτής. Γεννήθηκα με ένα αίτημα παλλαϊκό και ένα όραμα, ο κάμπος αυτός να αρδευνθεί από το φράγμα του Πηνειού, όπως αρχικά είχε οριστεί κατά την αρχική του μελέτη κατασκευής. Αυτό το όνειρο, λοιπόν, έμεινε ανεκπλήρωτο μέχρι σήμερα. Να πούμε ότι η περιοχή έχει μεγάλη εξάντληση του υδατικού αποθέματος αφενός. Έχει μόλυνση του υδροφόρου ορίζοντα από υφαλμύριση του θαλασσίου νερού και πολλές περιοχές έχουν νερά ακατάλληλα για πότισμα με νάτριο, με σίδηρο και διάφορες άλλες ουσίες οι οποίες είναι ουσιαστικά αρνητικές και καταστρεπτικές για την καλλιέργεια.

Το αίτημα αυτό, λοιπόν, ως παλλαϊκό αίτημα που γίνεται συνεχώς πιο επιτακτικό, ανάγκασε στην πορεία των χρόνων τρεις Πρωθυπουργούς να το εξαγγέλλουν προεκλογικά. Έμπαινε, δηλαδή, τόσο επιτακτικά από την κοινωνία και τους αγρότες της περιοχής, που αναγκάστηκαν τρεις Πρωθυπουργοί να το εξαγγείλουν. Ο τελευταίος ήταν ο κ. Μητσοτάκης στην πρωτεύουσα της δυτικής Αχαΐας, στην Αχαΐα, την Κάτω Αχαΐα. Η ιστορία του συγκεκριμένου θέματος ξεκινάει πολλά χρόνια πριν. Έχω εδώ ερωτήσεις του κ. Μιχάλη Μπεκίρη ως Βουλευτή της Νέας Δημοκρατίας τότε το 2010, του κ. Τσοούκαλη και λοιπών Βουλευτών της Αντιπολίτευσης ενδεχομένως τότε, που ζητούσαν επιτακτικά την επέκταση του φράγματος του Πηνειού.

Η περιοχή αυτή σήμερα, κύριε Πρόεδρε, -κι εσείς να γνωρίζετε, καθώς και ο Υπουργός- καλλιεργεί κυρίως μετά την πατάτα, τη φράουλα. Είναι μία καλλιέργεια ανθούσα, θα έλεγα, καρποφόρα και προσοδοφόρα όχι μόνον για τους αγρότες αλλά και για την εθνική οικονομία. Χρειάζεται νερό, λοιπόν, και ποιοτικό και ποσοτικό, ούτως ώστε και αυτή να αποδώσει τα περισσότερα και η περιοχή να ανακουφιστεί και, βεβαίως, να υπάρξει μια ορθολογική διαχείριση των υδάτων, που σημαίνει έναν εθνικό σχεδιασμό για το ίδιο το φράγμα, για τα δίκτυα του φράγματος και για όλη την πορεία. Οι αγώνες μας τώρα είναι τεράστιοι -να μην τρώω χρόνο, κύριε Πρόεδρε, και καθυστερώ- τόσα χρόνια, οι χρηματοδοτήσεις για μελέτη επέκτασης του φράγματος -αρκετά

λεφτά- και ένα σωρό άλλα, από τα οποία δεν έχει τελεσφορήσει τίποτα.

Τελικά το ερώτημα που προκύπτει σήμερα είναι: Κύριε Υπουργέ, τι σχεδιάζετε να κάνετε; Τι έχετε στον σχεδιασμό σας γι' αυτό το φράγμα; Και ποιο είναι το χρονοδιάγραμμα και η χρηματοδότηση του έργου αυτού;

Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Αθανάσιος Μπούρας): Κι εγώ ευχαριστώ τον κ. Παναγιωτόπουλο.

Ορίστε, κύριε Υπουργέ, έχετε τον λόγο για την απάντησή σας.

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΤΑΧΙΑΟΣ (Υφυπουργός Υποδομών και Μεταφορών): Ευχαριστώ πάρα πολύ για την ερώτηση, πραγματικά, και για τον τρόπο με τον οποίο την εκθέσατε, ο οποίος ήταν και εξαιρετικά περιγραφικός του προβλήματος αλλά και της αγωνίας που διακατέχει και εσάς, αλλά φυσικά φαντάζομαι, και το σύνολο του πληθυσμού της περιοχής. Έχω εξοικειωθεί τελευταία με την περιοχή, κατεβαίνοντας συνέχεια το έργο ΟΣΕ Πάτρα - Πύργος, το οποίο θα έχουμε τουλάχιστον το τμήμα Αλίσσος - Πύργος να το παραδώσουμε μέχρι το τέλος του μηνός στον οποίο μπαίνουμε αύριο. Έχω εξοικειωθεί και έχω αποκτήσει και μία εικόνα της περιοχής.

Τώρα, σε ό,τι αφορά το συγκεκριμένο έργο πρέπει να σας πω το εξής, ότι μιλάμε για ένα έργο το οποίο ουσιαστικά αποβλέπει στο να πάρει νερό από ένα φράγμα το οποίο αυτήν τη στιγμή δεν ανταποκρίνεται στις προδιαγραφές με τις οποίες σχεδιάζουμε και λειτουργούμε τα φράγματα σήμερα. Αυτό είναι το υπ' αριθμόν ένα πρόβλημα, διότι προφανώς από την εποχή κατά την οποία εσείς αντιμετωπίσατε αυτό το ζήτημα ή σχεδιάσατε το συγκεκριμένο έργο της διώρυγας έχει παρέλθει πολύς χρόνος. Πρέπει το ίδιο το φράγμα να ανταποκριθεί στις συνθήκες οι οποίες επιβάλλονται σήμερα.

Για τον λόγο αυτό, όπως ξέρετε, στις 4-3-2024 υπογράφηκε η σύμβαση για την εκπόνηση της μελέτης με τίτλο «Μελέτες συμπληρωματικών έργων φράγματος Πηνειού για ανακαίνιση, προστασιμότητα, ασφάλεια και ανάδειξή του» και «Μελέτες έργων ταμίευσης, άρδευσης και ύδρευσης του τώως Δήμου Ωλένης Ηλείας». Αυτό είχε μια προεκτιμώμενη αμοιβή που ελάχιστα υπερέβαινε το ποσό των 8.600.000 ευρώ με ΦΠΑ και για το οποίο ως συγκεκριμένη ημερομηνία περαίωσης της μελέτης έχει οριστεί η 5-11-2025. Φυσικά, μέσα σε αυτήν δεν περιλαμβάνεται ο χρόνος έγκρισης των μελετών και ο χρόνος έκδοσης των περιβαλλοντικών όρων.

Στο αντικείμενο της μελέτης αυτής περιλαμβάνεται, μεταξύ άλλων, η επικαιροποίηση της ορολογίας της λεκάνης απορροής του φράγματος Πηνειού, καθώς και οι απαιτούμενες μελέτες-έρευνες για την ασφάλεια του φράγματος Πηνειού σύμφωνα με τις απαιτήσεις του κανονισμού ασφαλείας φραγμάτων ο οποίος έχει θεσπιστεί προσφάτως και με βάση τον οποίο πρέπει να επικαιροποιήσουμε όλες τις μελέτες και τη λειτουργία των φραγμάτων.

Μέχρι σήμερα έχουν υποβληθεί μελέτες. Να μη σας κουράζω σε αυτό. Εξαιρούνται, δεν υπάρχουν τα σχέδια του αντλιοστασίου των Μυρτουντίων, το οποίο εκ των πραγμάτων θα φέρει μια καθυστέρηση της έκδοσης απόφασης έγκρισης περιβαλλοντικών όρων για το αδειοδοτημένο έργο φράγματος και ταμειωτήρα Πηνειού. Μετά από αυτήν εδώ τη μελέτη θα μπορούμε να μιλήσουμε για το ζήτημα της διώρυγας. Αυτό είναι ένα δεδομένο το οποίο πρέπει να το λάβουμε υπ' όψιν μας.

Στον προγραμματισμό, λοιπόν, της διεύρυνσης της Δ-19 έχει συμπεριληφθεί και η προκήρυξη της σύμβασης εκπόνησης μελέτης με τίτλο: «Μελέτη αρδευτικών δικτύων Δυτικής, Νοτιοδυτικής Αχαΐας και συμπλήρωση μελετών διωρύγων μεταφοράς ύδατος». Εκεί θα συμπεριληφθεί η μελέτη αυτή στην οποία έχετε αναφερθεί ότι έχει εκπονηθεί πολύ νωρίτερα, σύμφωνα με τον ν.716. Έχει γίνει από την Περιφέρεια Δυτικής Αττικής, η οποία θα επιτρέψει να μελετήσουμε την τελική διάταξη αυτής της διώρυγας για την Αχαΐα.

Το σχέδιο μας είναι αυτή η μπει στο Πρόγραμμα Δημοσίων Επενδύσεων του 2026, διότι τότε θα υπάρχουν διαθέσιμοι πόροι. Πρέπει, όπως καταλαβαίνετε, να συμπληρωθούν όλες αυτές οι μελέτες για να μπορέσουμε στη συνέχεια να μιλήσουμε για το

έργο, γιατί το ουσιαστικό είναι το έργο. Αυτό νομίζω ότι είναι και ο στόχος της δικής σας ερώτησης, πλην όμως υπάρχουν προϋποθέσεις οι οποίες πλέον είναι αυστηρές. Και είναι πάρα πολύ αυστηρές, γιατί όλα τα έργα τα οποία έχουν να κάνουν με την υδρολογία πρέπει να υπακούουν και στους νέους κανονισμούς ασφαλείας ειδικά μετά την έγκριση των ομβρίων καμπυλών που έχουν επιβληθεί τα τελευταία χρόνια.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Αθανάσιος Μπούρας): Ορίστε, κύριε Παναγιωτόπουλε, έχετε τον λόγο για τη δευτερολογία σας.

ΑΝΔΡΕΑΣ ΠΑΝΑΓΙΩΤΟΠΟΥΛΟΣ: Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

Βέβαια, να πω ότι δεν αναλάβατε εχθές, όχι εσείς ως Υπουργός, η Κυβέρνηση της Νέας Δημοκρατίας. Είστε μια Κυβέρνηση που κυβερνάει έξι χρόνια τώρα, συνεχόμενα. Δεν βάζω πόσα χρόνια κυβερνάει τα τελευταία χρόνια, για να λέμε ότι «Ξεκινάμε ξανά από την αρχή για να ξαναδούμε τη μελέτη της μελέτης».

Εγώ, άντε, να είμαι καλοπροαίρετος να κατανοήσω όσα είπατε για τις μελέτες και την ολοκλήρωση του χρονοδιαγράμματος των μελετών. Οι αγρότες, όμως, που μας ακούν αυτήν τη στιγμή, κύριε Υπουργέ, μόλις ακούν μελέτη κουνούν το κεφάλι και λένε «Χαιρετίσματα στους δικούς μας, νερό δεν πρόκειται να έρθει».

Απλά θα εκφράσω ευχή, θα είμαι πάλι καλοπροαίρετος γιατί έκανα και πέρυσι την ίδια ερώτηση προς το Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης, το οποίο περί άλλων ετύρβαζε, τότε -ενδεχομένως, θα είχε το νου του στον ΟΠΕΚΕΠΕ, το πώς θα εξυπηρετήσει ημετέρους- και αφού είπε ο Υπουργός κάμψωση ώρα, μετά με παρέπεμψε ότι είναι υπόθεση του Υπουργείου Υποδομών.

Τέλος πάντων, σε αυτόν τον σχεδιασμό εγώ θέλω να πω ότι με το γυμνό μάτι, πέραν των μελετών, βλέπουμε ότι η εκβολή, το θερματικό απορροής του φράγματος, τρέχει συνέχεια νερό στη θάλασσα. Επειδή μιλάμε για ελλείμματα τώρα και σαφώς υπάρχουν και απώλειες σε όλο το δίκτυο μέχρι να φτάσει εκεί, αλλά το νερό το θερματικό του να τρέχει στη θάλασσα είναι συνεχές.

Εύλογα, ρωτά ο αγρότης «Αυτό το νερό, ρε παιδιά, γιατί πάει στη θάλασσα και δεν το παίρνουμε εμείς να το εκμεταλλευτούμε»; Εμείς τι απαντάμε, κύριε Υπουργέ; «Χρειάζεται μελέτη, θα περιμένουμε την μελέτη». Τι να πω τώρα; Τι θα πει αυτός ο άνθρωπος, ο αγρότης, που δεινοπαθεί καθημερινά και βλέπει και όλα αυτά τα φαινόμενα του ΟΠΕΚΕΠΕ και απογοητεύεται και δεν μένει νέος στα χωριά και στην ύπαιθρο και εγκαταλείπεται η Ελλάδα;

Ελπίζω και πιστεύω τα χρονοδιαγράμματα, κύριε Υπουργέ, που βάλατε να είναι στα χρονικά όρια αυτά που λέτε, να κυνηγήσετε το έργο από κοντά, να έχετε την επίβλεψη των μελετών αυτών να ολοκληρωθούν και να χρηματοδοτηθούν έργα, γιατί υπάρχουν τα χρηματοδοτικά εργαλεία -να μην κοροϊδευόμαστε τώρα, εδώ μιλάμε για πανηγύρια να γίνονται με λεφτά- για να μπορέσει να μείνει ο κόσμος στην ύπαιθρο, για να έχουμε ανάπτυξη στην περιοχή, για να μπορέσει ο τόπος, η Ελλάδα και η εθνική μας οικονομία να σταθεί στα πόδια της, για να μην ξαναβρεθούμε πάλι ως χώρα στο χείλος της καταστροφής, όπως βρεθήκαμε την προηγούμενη δεκαετία μέχρι το 2014.

Οπότε, παραμένω στους λόγους σας, στο χρονοδιάγραμμα που βάλατε. Εκφράζω τη μεγάλη ανησυχία και αγωνία -και τη μεταφέρω και στο Κοινοβούλιο- των αγροτών και είμαστε σε επαγρύπνηση να δούμε, τελικά, τότε η εξαγγελία Πρωθυπουργού θα γίνει πράξη.

Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Αθανάσιος Μπούρας): Και εγώ ευχαριστώ, κύριε Παναγιωτόπουλε.

Ορίστε, κύριε Υπουργέ, απαντήστε στον κ. Παναγιωτόπουλο.

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΤΑΧΙΑΟΣ (Υφυπουργός Υποδομών και Μεταφορών): Κύριε Βουλευτά, έχετε απόλυτο δίκιο να λέτε ότι οι αγρότες δεν καταλαβαίνουν από αυτού του είδους τα χρονοδιαγράμματα, δεν καταλαβαίνουν από μελέτες και από αλληλουχία μελετών, πιθανότατα και όχι από τυχόν παρατάσεις οι οποίες απαιτούνται, επειδή λείπει μία μελέτη ή επειδή από την άλλη μεριά πρέπει να εγκριθεί μία μελέτη περιβαλλοντικών επιπτώσεων που θέλει τον χρόνο της, θέλει διαβούλευση, θέλει συζητήσεις. Όσο και αν τυπικά ο χρόνος που δίνεται είναι εκατόν πέντε ημέρες, ποτέ δεν είναι εκατόν πέντε ημέρες. Το ξέρουμε όλοι.

Αυτό δεν γίνεται κατανοητό από τον κόσμο, αλλά νομίζω ότι όλοι όσοι έχουν ασκήσει δημόσια διοίκηση και όλα τα κόμματα τα οποία έχουν κυβερνήσει, ξέρουν ότι η ωρίμανση ενός έργου είναι πολλές φορές δυσκολότερη από την εκτέλεση του έργου για πάρα πολλούς λόγους που επιβάλλονται και από τις αντικειμενικές συνθήκες περιβαλλοντικού ενδιαφέροντος, αλλά και από άλλους λόγους που έχουν να κάνουν ακόμα και με τις απαιτούμενες απαλλοτριώσεις, που και αυτές είναι σημαντική παράμετρος στην εκτέλεση του έργου, από πάρα πολλές συνθήκες οι οποίες πρέπει να συντρέχουν για να μπορέσει να ολοκληρωθεί στον χρόνο του ή εν πάση περιπτώσει σε κάποιο χρόνο ένα οποιοδήποτε έργο.

Υποθέτω ότι το έργο στο οποίο αναφέρεστε ανήκει σε αυτά τα οποία έχουν υποστεί εξαιρετικά μεγάλο χρόνο ωρίμανσης, γιατί ουσιαστικά η ωρίμανση ξεκινάει από την ώρα που κάποιος το εμπνέεται.

Σε ό,τι αφορά το συγκεκριμένο έργο πρέπει να σας πω ότι το Υπουργείο μας -και ορθώς είχατε κάνει πέρυσι την ερώτηση στο Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης- είναι υπεύθυνο μόνο για την εκτέλεση μελετών και έργων, των οποίων όμως τον στρατηγικό σχεδιασμό έχει το Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης. Δηλαδή, εμείς ασχολούμαστε μόνο ως διευθύνουσα υπηρεσία και προϊσταμένη αρχή των έργων. Το Υπουργείο μας δεν είναι καν δικαιούχος χρηματοδότησης των έργων. Είναι το Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης αυτό το οποίο διαθέτει τους απαιτούμενους πόρους, έχει τη διαχειριστική αρχή για να μπορέσει κάποιος να εκτελέσει τα έργα.

Παρ' όλα αυτά, έχουμε μία τακτικότατη εβδομαδιαία επαφή με τον ειδικό γραμματέα του Υπουργείου ο οποίος ασχολείται με τη διαχείριση του ΠΑΑ, τόσο εγώ όσο κυρίως ο Υπουργός, κ. Δήμας, ο οποίος έχει εξαιρετικό ενδιαφέρον για αυτά τα έργα, και τώρα συζητάμε μαζί του την αναθεώρηση και τον επανασχεδιασμό του προγράμματος ώστε να υπάρξουν χρηματοδοτήσεις για τα έργα τα οποία πρέπει να συμπληρώσουν υφιστάμενα έργα που έχουν να κάνουν με τις έγγειες βελτιώσεις μέσα στο προσεχές διάστημα. Αυτή είναι μία άσκηση στην ολοκλήρωση της οποίας βρισκόμαστε αυτή την περίοδο.

Θέλω να πιστεύω ότι το Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης θα μας διαθέσει τους πόρους εκείνους οι οποίοι είναι απαραίτητοι για ένα έργο το οποίο πραγματικά χρειάζεται για τη δυτική Πελοπόννησο, για τη δυτική Ελλάδα, ουσιαστικά για τη δυτική Αχαΐα.

Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Αθανάσιος Μπούρας): Και εμείς ευχαριστούμε.

Στην επόμενη επίκαιρη ερώτηση θα απαντήσει ο Υφυπουργός Ανάπτυξης κ. Σταύρος Καλαφάτης και είναι η όγδοη με αριθμό 1100/20-6-2025 επίκαιρη ερώτηση δεύτερου κύκλου του Βουλευτή Λάρισας της Κοινοβουλευτικής Ομάδας του ΣΥΡΙΖΑ - Προοδευτική Συμμαχία κ. Βασιλείου Κόκκαλη προς τον Υπουργό Ανάπτυξης με θέμα «Βάλτωσε το "Ερευνώ – Καινοτομώ"».

Κύριε συνάδελφε, κύριε Κόκκαλη, έχετε τον λόγο για την πρωτολογία σας.

ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ ΚΟΚΚΑΛΗΣ: Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

Κύριε Υπουργέ, το πρόγραμμα «Ερευνώ – Καινοτομώ» αποτελεί ένα πρόγραμμα στρατηγικής σημασίας, πράγματι, του προγράμματος «Ανταγωνιστικότητα ΕΣΠΑ» και στοχεύει πάνω απ' όλα στη σύνδεση της έρευνας και της καινοτομίας με την επιχειρηματικότητα και την ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας, της παραγωγικότητας και της εξωστρέφειας των επιχειρήσεων προς διεθνείς αγορές, με σκοπό τη μετάβαση στην ποιοτική, καινοτόμα επιχειρηματικότητα και την αύξηση της εγχώριας προστιθέμενης αξίας.

Ήδη τέλη του 2024 έχουμε υποβάλει ερώτηση -27 Νοεμβρίου 2024-, ρωτώντας τότε ποιο είναι το ακριβές χρονοδιάγραμμα για την υλοποίηση, για την αξιολόγηση όλων αυτών των προτάσεων. Απάντησε το Υπουργείο Ανάπτυξης 4 Δεκεμβρίου του 2024 -θα την προσκομίσω, αν και το γνωρίζετε- το εξής: «Προγραμματίζει η Ειδική Υπηρεσία Διαχείρισης και Εφαρμογής Δράσεων του Υπουργείου Ανάπτυξης στους τομείς έρευνας και καινοτομίας, η ΕΥΔΕ, την έναρξη των εργασιών των αρμόδιων επιτροπών αξιολόγησης των ερευνητικών προτάσεων για τις παρεμβάσεις με άμεση αξιολόγηση -παρεμβάσεις I, III και IV- το αργότερο έως τον Δεκέμβριο 2024». Αυτό είναι Αθήνα 4 Δεκεμβρίου 2024. Τώρα έχουμε Ιούνιο του 2025.

Καταλαβαίνετε ότι είναι ένα πρόγραμμα, το οποίο θεσπίστηκε -Υπουργός νομίζω ήταν ο κ. Χαρίσης- το 2017, πάρα πολύ σημαντικό για την ανταγωνιστικότητα των επιχειρήσεων και των αγροτικών επιχειρήσεων, με συμπράξεις με πανεπιστήμια και θα τονώσει πάρα πολύ και την παραγωγικότητα.

Νομίζω ότι όχι απλά έχει καθυστερήσει, αλλά ότι έχει ξεφύγει από τα θεμιτά, από τα λογικά όρια, διότι η ίδια η υπηρεσία -θα το προσκομίσω- 4 Δεκεμβρίου αναφέρει ότι έως τέλη του 2024 θα έχει ξεκινήσει η αξιολόγηση. Σήμερα που μιλάμε δεν υπάρχει κάτι, εκτός αν εσείς με την απάντησή σας δώσετε κάτι συγκεκριμένο.

Συνεπώς, ερωτάστε ποιο είναι το ακριβές χρονοδιάγραμμα της ολοκλήρωσης των αξιολογήσεων για όλες τις δράσεις, προκειμένου να ενημερωθούν όλοι οι φορείς -οι οποίοι φορείς, επαναλαμβάνω, είναι και επιχειρήσεις, είναι και πανεπιστήμια, ερευνητικά κέντρα, είναι και πάρα πολλοί συνεταιρισμοί που συμμετέχουν-, που θα τονώσουν πραγματικά τον πρωτογενή και όχι μόνο τομέα.

Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Αθανάσιος Μπούρας): Κι εγώ ευχαριστώ τον κ. Κόκκαλη.

Κύριε Υπουργέ, έχετε τον λόγο για την απάντησή σας.

ΣΤΑΥΡΟΣ ΚΑΛΑΦΑΤΗΣ (Υφυπουργός Ανάπτυξης): Σας ευχαριστώ πολύ, κύριε Πρόεδρε.

Ευχαριστώ πολύ και τον καλό συνάδελφο κ. Κόκκαλη για την ερώτησή, διότι μου δίνεται η ευκαιρία και η δυνατότητα να αποσαφηνίσω την πορεία ενός από τα πιο σημαντικά χρηματοδοτικά εργαλεία, το ΕΣΠΑ 2021-2027 και συγκεκριμένα τη δράση «Ερευνώ – Καινοτομώ», που, όπως σωστά ειπώθηκε, στηρίζει την καινοτόμα επιχειρηματικότητα, την έρευνα και τις συνέργειες με ακαδημαϊκούς και ερευνητικούς φορείς. Πράγματι, πρόκειται για έναν στρατηγικό θεσμό που ενώνει την επιστήμη με την παραγωγή και τις ανάγκες της αγοράς με την αριστεία του ελληνικού ανθρώπινου δυναμικού.

Θα προσπαθήσω να είμαι πολύ σαφής, κύριε συνάδελφε, γιατί νομίζω ότι αυτό είναι και το βασικό πνεύμα της ερώτησης που θέτετε.

Πρώτον, όσον αφορά την προοδευτική εξέλιξη των τεσσάρων παρεμβάσεων -γιατί περί τεσσάρων παρεμβάσεων ουσιαστικά πρόκειται-, η δράση «Ερευνώ – Καινοτομώ» δεν είναι ενιαία – εσείς το γνωρίζετε, αλλά μπορεί ο κόσμος να μην το γνωρίζει-, αλλά απαρτίζεται από τέσσερις διακριτές παρεμβάσεις, καθεμία με διαφορετικό εστιασμό, αλλά και ρυθμό υλοποίησης.

Στην παρέμβαση IV «Seal of Excellence» ήδη έχουν εκδοθεί τα αποτελέσματα από τους πρώτους μήνες του 2025.

Στην παρέμβαση III, όσον αφορά την αξιοποίηση των ερευνητικών αποτελεσμάτων, η διαδικασία ουσιαστικά έχει ολοκληρωθεί και τα αποτελέσματα εκδίδονται σήμερα, οπότε βλέπετε ότι είναι και καίριο και σύγχρονο, μια ακόμα θετική εξέλιξη.

Στην παρέμβαση I «Έρευνα και ανάπτυξη από επιχειρήσεις», η αξιολόγηση εξελίσσεται με εντατικούς ρυθμούς, με ορίζοντα ολοκλήρωσης εντός του τρίτου τριμήνου του 2025.

Πάμε στην παρέμβαση II, που είναι και η πιο σημαντική. Θα μιλήσω για τον λόγο της παράτασης. Θέλω να είμαι καθαρός. Η παρέμβαση II δεν καθυστέρησε ούτε από αμέλεια ούτε από ασοχία, αλλά επειδή απαιτούσε πραγματικά ένα νέο μοντέλο υλοποίησης, πραγματικά περιστατικά, στοιχεία αδιαμφισβήτητη και αντικειμενικά.

Πρώτον, το πλήθος των προτάσεων είναι άνευ προηγουμένου. Δεύτερον, συνέπεσε χρονικά με την ανάγκη κλεισίματος της προηγούμενης περιόδου 2014 - 2020. Τρίτον, για πρώτη φορά όλη η διαδικασία -αυτό είναι το πιο σημαντικό- διεξάγεται αποκλειστικά μέσω του ΟΠΣΚΕ με θεσμικές εγγυήσεις ακεραιότητας. Η μετάβαση αυτή, αν και σύνθετη, αντανάκλασε τη δέσμευσή μας στη θεσμική λογοδοσία και στην ενίσχυση της εμπιστοσύνης προς τη Δημόσια Διοίκηση.

Ποιο μπορεί να είναι το ακριβές επιχειρησιακό χρονοδιά-

γραμμα; Είναι καθορισμένο και συντονισμένο, κύριε συνάδελφε. Η παραμετροποίηση του ΟΠΣΚΕ έχει ήδη ολοκληρωθεί. Επίσης, ο έλεγχος πληρότητας και επιλεξιμότητας για τις χιλίες εννιάκοσιες τριάντα οκτώ προτάσεις προγραμματίζεται να ολοκληρωθεί έως τις αρχές του Φεβρουαρίου.

Αυτός είναι ο πραγματισμός με τον πιο έντονο ρυθμό που έχουμε ασκήσει. Οι επιτροπές αξιολόγησης ενεργοποιούνται άμεσα βάσει επιστημονικού και θεματικού καταμερισμού και τα τελικά αποτελέσματα αναμένονται στις αρχές του έτους που μας έρχεται. Δεν υπάρχουν θολά σημεία, υπάρχει μια προγραμματισμένη θεσμικά πορεία.

Τέλος, θα μιλήσω για την επιλογή του ΟΠΣΚΕ. Διότι, σας είπα ότι αυτή είναι η σημαντική παράμετρος στην υπόθεση που συζητάμε, γιατί αναφερόμαστε σε μια υπεροχή του νέου συστήματος.

Η επιλογή του ΟΠΣΚΕ δεν ήταν τεχνικό πείραμα, ήταν μια θεσμική μεταρρύθμιση, κύριε συνάδελφε. Περιλαμβάνει πλήρη καταγραφή και παρακολούθηση κάθε βήματος, διασταύρωση συμμετοχών για αποτροπή συγκρούσεων συμφερόντων -για όσους γνωρίζουν πόσο σημαντικό είναι η αποφυγή των συγκρούσεων συμφερόντων στην ερευνητική κοινότητα-, ανοικτή και ελέγξιμη διαδικασία αξιολόγησης. Μπορώ να σας πω ότι αυτό το επίπεδο διαφάνειας δεν συναντάται συχνά σε αντίστοιχες ευρωπαϊκές πρακτικές και αποτελεί και ένα θετικό προηγούμενο, ένα κεκτημένο.

Ποια είναι τα επόμενα βήματα; Ενισχύουμε τον ρυθμό υλοποίησης με στοχευμένες ενέργειες. Επικαιροποιούμε το Μητρώο Αξιολογητών με ευρωπαϊκά πρότυπα. Παρέχουμε συνεχή τεχνική υποστήριξη στην ΕΥΔΕ και τις επιτροπές. Συνεργαζόμαστε στενά με τους εμπλεκόμενους φορείς του ΕΣΠΑ, ώστε να αποτραπεί κάθε νέα καθυστέρηση.

Συνεπώς, η παρέμβαση II δεν έχει βαλτώσει ούτε καθυστερεί χωρίς αιτία. Υπάρχει μία συγκεκριμένη, αλλά πολύ σημαντική αιτιολόγηση. Υλοποιείται με τρόπο που ενισχύει θεσμούς, θωρακίζει τη διαδικασία και εξασφαλίζει δικαιοσύνη στην κατανομή των πόρων.

Σας ευχαριστώ πολύ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Αθανάσιος Μπούρας): Κύριε Κόκκαλη, έχετε τον λόγο για την δευτερολογία σας.

ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ ΚΟΚΚΑΛΗΣ: Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

Κύριε Υπουργέ, πραγματικά με χαροποιεί η απάντησή σας, η οποία βέβαια έρχεται σε αντιδιαστολή με αυτό το έγγραφο από την προηγούμενη απάντηση του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης. Το προσκομίζω στα Πρακτικά.

(Στο σημείο αυτό ο Βουλευτής κ. Βασίλειος Κόκκαλης καταθέτει για τα Πρακτικά το προαναφερθέν έγγραφο, το οποίο βρίσκεται στο αρχείο του Τμήματος Γραμματείας της Διεύθυνσης Στενογραφίας και Πρακτικών της Βουλής)

Όσο και να προσπαθεί να δικαιολογηθεί η κατάσταση, η καθυστέρηση ήταν μεγάλη και, θα έλεγα, τραγική. Τουλάχιστον είπατε ότι σήμερα ανακοινώθηκε η παρέμβαση III. Χαίρομαι πραγματικά. Στη δευτερολογία σας παρακαλώ να μας πείτε για την παρέμβαση I και II ως προς χρονοδιάγραμμα. Δεν έγινε απολύτως αντιληπτό.

Θέλω να πω ότι αυτά τα προγράμματα είναι πάρα πολύ σημαντικά για την ανταγωνιστικότητα των επιχειρήσεων, των συνεταιρισμών, ενισχύουν τις συνέργειες μεταξύ πανεπιστημίων και συνεταιρισμών, αλλά και επιχειρήσεων, και τα έχει ανάγκη πραγματικά η αγορά. Γι' αυτό και σας κάνω την έκκληση να καταβάλετε κάθε προσπάθεια ώστε να ολοκληρωθεί η αξιολόγηση όλων αυτών των προγραμμάτων και να γνωστοποιηθεί στους ενδιαφερόμενους.

Ευχαριστώ πολύ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Αθανάσιος Μπούρας): Κύριε Υπουργέ, έχετε τον λόγο.

ΣΤΑΥΡΟΣ ΚΑΛΑΦΑΤΗΣ (Υφυπουργός Ανάπτυξης): Κύριε συνάδελφε, αντιλαμβάνομαι την αγωνία σας. Γνωρίζω ότι προέρχετε από μια περιοχή που υπάρχει έντονο το ενδιαφέρον. Σας είπα αναλυτικά για κάθε παρέμβαση ποιο είναι το χρονοδιάγραμμα της ολοκλήρωσης.

Νομίζω ότι αυτό που προέχει αυτήν τη στιγμή είναι -αυτό προσδοκούμε, επιδιώκουμε και προσπαθούμε κάθε μέρα στο Υπουργείο Ανάπτυξης, ο κ. Θεοδωρικάκος και εγώ ως επικεφαλής του

χαρτοφυλακίου της Έρευνας και της Καινοτομίας- το πώς ακριβώς θα παντρέψουμε το σπάνιο ερευνητικό έργο που παράγεται από τα ερευνητικά μας κέντρα και από τα πανεπιστήμιά μας από το υψηλό επίπεδο επιστημονικό προσωπικό που διαθέτει η χώρα με τη βιομηχανία, τη νέα επιχειρηματικότητα, την οικονομία.

Ο στόχος αυτής της συνεργασίας, με όσο γίνεται πιο καθαρούς, διαφανείς και αποτελεσματικούς τρόπους, σκοπό έχει στο να μπορέσει να μετατραπεί σε προϊόν, σε δημόσιο αγαθό ή σε υπηρεσία με μεγάλη προστιθέμενη αξία. Αυτή η συνέργεια μεταξύ των ερευνητικών κέντρων και της βιομηχανίας, της ερευνητικής κοινότητας και της οικονομίας έχει τελικό ωφελούμενο τον πολίτη.

Γι' αυτό και είμαστε ταγμένοι, κύριε συνάδελφε, σε αυτήν την αποστολή με όσο κόπο και αν χρειαστεί, με διαρκή διάλογο με όλες τις πλευρές, με όλους τους stakeholders του οικοσυστήματος της καινοτομίας. Και έχουμε σκοπό να κινητοποιήσουμε και τους stakeholders των τοπικών οικοσυστημάτων σε κάθε περιφέρεια, διότι αντιλαμβανόμαστε ότι ο προσανατολισμός της κάθε περιφέρειας και του κάθε τοπικού οικοσυστήματος είναι διαφορετικός και προσαρμοσμένος φυσικά στις ανάγκες της τοπικής οικονομίας και της κοινωνίας.

Άρα, είμαστε εδώ πέρα για να κάνουμε στην πράξη τη συνέργεια και να φέρουμε το ποθητό αποτέλεσμα που θα έχει, όπως είπα προηγουμένως, τελικά ως ωφελούμενο τον πολίτη, γιατί σ' αυτόν είμαστε ταγμένοι και εμείς στην Κυβέρνηση, πιστεύω και όλο το Σώμα και όλοι οι Βουλευτές και εσείς φυσικά. Γι' αυτό γίνεται μια τέτοια ουσιαστική και ειλικρινής, πιστεύω, συζήτηση μέσα στην Εθνική Αντιπροσωπεία, ώστε και να διαφωτιστεί ο κόσμος, αλλά και να δει και την προσπάθεια που καταβάλλεται από την Κυβέρνηση, ακριβώς για να είμαστε συνεπείς στην αποστολή μας.

Ευχαριστώ πολύ, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Αθανάσιος Μπούρας): Και εγώ σας ευχαριστώ, κύριε Υπουργέ.

Στις επόμενες τρεις επίκαιρες ερωτήσεις θα απαντήσει ο Υφυπουργός Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών, ο κ. Γεώργιος Κώτηρας.

Και ξεκινάμε με την πέμπτη με αριθμό 1085/16-6-2025 επίκαιρη ερώτηση πρώτου κύκλου της Βουλευτού Β2' Δυτικού Τομέα Αθηνών της Κοινοβουλευτικής Ομάδας της Ελληνικής Λύσης κ. Μαρίας Αθανασίου προς τον Υπουργό Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών με θέμα: «Οικονομικές επιβαρύνσεις εταιρειών οι οποίες ουδέποτε λειτούργησαν».

Ορίστε, κυρία Αθανασίου, έχετε τον λόγο για την πρωτολογία σας.

ΜΑΡΙΑ ΑΘΑΝΑΣΙΟΥ: Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

Κύριε Υπουργέ, υφίστανται περιπτώσεις εταιρειών οι οποίες δεν λειτούργησαν ούτε μια μέρα εξαιτίας της υποκρυπτόμενης εξαπάτησης του ενός συμβαλλομένου εταίρου από τον άλλον. Το γεγονός αυτό συνδυάζεται συνήθως με προσφυγή στη δικαιοσύνη του θυγόμενου, όπου επιδιώκεται να πιστοποιηθεί με δικαστική απόφαση το γεγονός ότι η επίμαχη ως άνω εταιρεία ουδέποτε λειτούργησε και ότι δεν διενήργησε ποτέ κάποια διαχειριστική πράξη. Ζητούμενο δε είναι τόσο η λύση της επίμαχης εταιρείας όσο και η διαγραφή της από το αντίστοιχο οικείο Επιμελητήριο. Μέχρι, όμως, την έκδοση της παραπάνω αναφερόμενης δικαστικής απόφασης η εκάστοτε ως άνω εταιρεία αλλά και ο διαχειριστής της ατομικώς εξακολουθούν να χρεώνονται με τεκμαρτά έξοδα και πλασματικές υποχρεώσεις που βαρύνουν τον όποιο φερόμενο μη τελεσίδικα κριθέντα ως υπαίτιο για εξαπάτηση εταίρο-διαχειριστή, ο οποίος δεν νομιμοποιείται εν τω μεταξύ να στραφεί κατά του άλλου εταίρου ατομικώς. Στο πλαίσιο αυτής της αδιέξοδης κατάστασης διακινδυνεύεται ανατιολόγητα η ίδια η περιουσία του εταίρου που λειτουργεί ως διαχειριστής, ενώ παράλληλα ο εν λόγω καθίσταται φορολογικώς και ασφαλιστικώς μη ενήμερος, ως μη όφειλε.

Με δεδομένα όλα τα παραπάνω, κύριε Υπουργέ, ερωτάσθε: Προτίθεστε να θεσμοθετήσετε άμεσα το απαραίτητο νομοθετικό πλαίσιο αποκατάστασης της παραπάνω περιγραφόμενης αβελτηρίας ως βοήθεια προς τους «υγιείς» εταίρους διαχειριστές εταιρειών, οι οποίες τεκμηριωμένα δεν λειτούργησαν ποτέ, ώστε να μην χρεώνονται οι τελευταίοι με πλασματικές οφειλές προς

το Δημόσιο και προς ασφαλιστικούς φορείς, λαμβάνοντας την πρόνοια για θεσμοθέτηση μηχανισμού εκχώρησης των εταιρικών απαιτήσεων του ενός εταίρου προς τον εξαπατώντα άλλο εταίρο με συμψηφισμό και άρα, απαλλαγή από φορολογικές ή ασφαλιστικές υποχρεώσεις του έντιμου εταίρου;

Δεύτερον, προτίθεστε να θεσμοθετήσετε εγκαίρως το απαραίτητο νομοθετικό πλαίσιο που θα αντιστρέψει το βάρος της απόδειξης, ώστε αντί να χρεώνονται οι εταιρείες της παραπάνω περίπτωσης και οι νόμιμοι εκπρόσωποι-διαχειριστές με πλασματικές οφειλές μέχρι να αποδειχθεί ότι η επίμαχη εταιρεία ουδέποτε λειτούργησε, να ισχύσει το ακριβώς αντίθετο, δηλαδή διά νόμου να επιβάλλεται η μη σχετική χρέωση των εταίρων-διαχειριστών μέχρι την έκδοση εκείνης της δικαστικής απόφασης η οποία θα κρίνει τελεσίδικα ότι η επίμαχη εταιρεία δεν άσκησε δραστηριότητα και η ημερομηνία έναρξής της είναι και ημερομηνία λύσης της δραστηριότητάς της αναδρομικά;

Σας ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Αθανάσιος Μπούρας): Και εγώ σας ευχαριστώ.

Ορίστε, κύριε Υπουργέ, έχετε τον λόγο για την απάντησή σας.
ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΚΩΤΣΗΡΑΣ (Υφυπουργός Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών): Ευχαριστώ πολύ, κύριε Πρόεδρε.

Κυρία συνάδελφε, αν αντιλαμβάνομαι το ερώτημα στην πλήρη του διάσταση, καταλαβαίνω ότι ένα μεγάλο κομμάτι αυτού που θέτετε στο επίκεντρο της ερώτησής σας αφορά στις διαδικασίες, σχέσεις των εταίρων μεταξύ τους, στον τρόπο διαμόρφωσης της ευθύνης μίας εταιρείας έναντι τρίτων. Και αυτό αντιλαμβάνεστε ότι δεν είναι ένα θέμα που αφορά στο Υπουργείο Οικονομικών, είναι ένα θέμα που αφορά στη νομοθεσία του Υπουργείου Ανάπτυξης κατά κύριο λόγο, καθώς ο τρόπος διαχείρισης, ο τρόπος συνεργασίας και συμβαλλόμενων μερών εντός μιας εταιρείας δεν είναι θέμα που αφορά στο Υπουργείο Οικονομικών.

Επίσης, σε ό,τι έχει να κάνει με το ισχύον σήμερα φορολογικό πλαίσιο, κάθε πρόσωπο -φυσικό ή νομικό- ή νομική οντότητα που πρόκειται να ασκήσει μια δραστηριότητα επιχειρηματικού περιεχομένου υποβάλλει δήλωση έναρξης εργασιών στο Φορολογικό Μητρώο. Περαιτέρω, ο φορολογούμενος που ασκεί επιχειρηματική δραστηριότητα ενημερώνει τη φορολογική διοίκηση για την οριστική παύση των εργασιών του με την υποβολή στο Φορολογικό Μητρώο δήλωσης διακοπής εργασιών. Η δήλωση παύσης υποβάλλεται για τα φυσικά πρόσωπα μέσα σε τριάντα ημέρες από την οριστική παύση των εργασιών τους ή από την ανακοίνωση διαγραφής τους από το ΓΕΜΗ και για τα νομικά πρόσωπα και τις νομικές οντότητες μέσα σε τριάντα ημέρες από τη λύση τους ή από τη λήξη των εργασιών της εκκαθάρισης ή από την ανακοίνωση διαγραφής τους επίσης από το ΓΕΜΗ.

Στις περιπτώσεις που εκκρεμεί η έκδοση δικαστικής απόφασης, η οποία είτε μπορεί να δικαιώνει είτε όχι τον εκάστοτε ενάγοντα, δεν μπορεί να προβλέπεται από την ισχύουσα νομοθεσία ή να τίθεται αυτομάτως ένα ζήτημα διακοπής των φορολογικών υποχρεώσεων. Και αυτό έχει την εξής λογική σε ό,τι αφορά το φορολογικό σκέλος τουλάχιστον το οποίο αφορά και στο Υπουργείο Οικονομικών, ότι μέχρι να διαπιστωθεί δικαστικά κατά πόσον όντως κάποιος εξαπατήθηκε -γιατί αυτό είναι μία κρίση, καταλαβαίνετε, μιας ιδιωτικής διαφοράς μεταξύ των εταίρων- δεν μπορεί με το υφιστάμενο πλαίσιο η φορολογική διοίκηση να λειτουργήσει παράλληλα με τη δικανική πεποίθηση που μπορεί να σχηματιστεί από τα δικαστήρια.

Οπότε, σε ό,τι αφορά στο κομμάτι τουλάχιστον που αφορά στο Υπουργείο Οικονομικών της φορολογικής διοίκησης -γιατί και ο ΕΦΚΑ, όπως αντιλαμβάνεστε, αφορά στο Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης και όπως σας είπα προηγουμένως, η δομή, η καρδιά του ζητήματος που έχει να κάνει με τη σχέση μεταξύ εταίρων είναι ένα ζήτημα που αφορά την εμπορική νομοθεσία- σε ό,τι έχει να κάνει με το φορολογικό σκέλος που θέτετε μεταξύ άλλων και αφορά ως έναν βαθμό στο Υπουργείο Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών, αντιλαμβάνεστε ότι δεν μπορεί η διοίκηση να υποκαταστήσει ή να παρακάμψει τη δικαστική αξιολόγηση επί μίας υπόθεσης.

Αντιλαμβάνομαι ότι μπορεί να υπάρχουν αποσπασματικά περιπτώσεις όπου τίθενται κρίσεις από τον έναν εταίρο προς τον

άλλον, αλλά αυτό αντιλαμβάνεστε πολύ καλά ότι είναι ένα θέμα το οποίο πρέπει να το αξιολογήσει πρώτα η δικαιοσύνη. Αν από εκεί και πέρα σε επίπεδο εμπορικής νομοθεσίας κριθεί κάτι διαφορετικό, προφανώς η φορολογική διοίκηση είναι εδώ για να το εφαρμόσει.

Ευχαριστώ πολύ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Αθανάσιος Μπούρας): Ευχαριστώ, κύριε Υπουργέ.

Ορίστε, κυρία Αθανασίου, έχετε τον λόγο για τη δευτερολογία σας.

ΜΑΡΙΑ ΑΘΑΝΑΣΙΟΥ: Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

Δηλαδή, κύριε Υπουργέ, μου λέτε ότι δεν είναι της δικής σας αρμοδιότητας, όταν ένας χρόνος ήδη αυτή η ερώτηση δεν έχει απαντηθεί και έπρεπε να γίνει επίκαιρη; Μας λέτε δηλαδή ότι είναι θέμα του Υπουργείου Ανάπτυξης, αυτό μας λέτε τώρα, αλλά δεν απαντήσατε.

Το θέμα είναι ότι όταν ένας εταίρος παθαίνει ένα σοκ ή μπορεί να έχει αρρωστήσει ο άλλος εταίρος -δηλαδή υπάρχουν πολλές περιπτώσεις- τι κάνει τώρα το κράτος; Δεν φτάνει που έχει πάθει το σοκ για αυτό που συνέβη καθέννας, έχει να αντιμετωπίσει και το κράτος. Δηλαδή μια εταιρεία δεν λειτούργησε ποτέ, χρεώνεται με εισφορές και φόρους από την εφορία και ΕΦΚΑ και προσέξτε, κύριε Υπουργέ, ο εξαπατηθείς δεν μπορεί να κλείσει την εταιρεία, όπως είπατε, γιατί το ΓΕΜΗ δεν την κλείνει. Θα την κλείσει μόνο αν εσείς με υπουργική απόφαση αποφασίσετε το ΓΕΜΗ να κλείνει την εταιρεία. Οπότε τρία χρόνια μέχρι να γίνει το δικαστήριο, το ΓΕΜΗ δίνει αυτό στον ΕΦΚΑ και τους ΦΠΑ που πρέπει να πληρώνονται και ο έτερος, ο υγιής ας το πούμε, βρίσκεται προ μιας κατάστασης ασφυκτικής, να μην μπορεί να βγάλει ούτε φορολογική ενημερότητα και δεν έχει μόνο οτιδήποτε συμβεί στην εταιρεία, έχει να αντιμετωπίσει και το κράτος το οποίο του λέει «θα έπρεπε να είχατε κλείσει την εταιρεία εδώ και τρία χρόνια», που αν κλείσει, όμως, την εταιρεία πριν από τη δικαστική απόφαση, είναι αυτός υπόλογος στον συνέταιρο από τον οποίο έχει εξαπατηθεί.

Γι' αυτό, λοιπόν, εμείς τι λέμε; Όσον αφορά στη δικαιοσύνη, δεν θα αναφερθώ σε αυτό γιατί έχει ρυθμούς που δεν βοηθούν -αυτό είναι μια άλλη παθογένεια- και μάλλον το να είναι πολλά Υπουργεία για μια υπόθεση σε πολλούς χώρους είναι λες και γίνεται επίτηδες, για να μην μπορεί να προβεί μια λύση, να πάρει κάποιος την ευθύνη να λύνονται σιγά-σιγά τα προβλήματα. Μα, είτε μπορούν να συμβαίνουν μία, ή δύο, ή τρεις φορές αυτά τα προβλήματα. Εντάξει;

Γι' αυτό εμείς θεωρούμε ότι το μόνο που μπορεί να γίνει από το Υπουργείο το δικό σας είναι να δοθεί εντολή με υπουργική απόφαση, όταν δεν λειτουργεί μια εταιρεία, η ημερομηνία λύσης της να είναι και η ημερομηνία έναρξης ήδη από το Επιμελητήριο, αυτό θα έλυνε προβλήματα.

Θέλετε να πάω και στον Υπουργό Ανάπτυξης; Θα το κάνουμε και στον Υπουργό Ανάπτυξης. Αυτό, όμως, δείχνει μια αδυναμία της δικιάς σας βούλησης, του δικού σας Υπουργείου.

Σας ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Αθανάσιος Μπούρας): Ευχαριστώ την κ. Αθανασίου.

Ορίστε, κύριε Υπουργέ, έχετε τον λόγο για τη δευτερολογία σας.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΚΩΤΣΗΡΑΣ (Υφυπουργός Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών): Κυρία συνάδελφε, επειδή βλέπω ότι μου επιτεθήκατε για το αυτονόητο, σας είπα ότι με πολύ σεβασμό στον κοινοβουλευτικό έλεγχο που ασκείτε προσπάθησα με σεβασμό στην προσπάθεια που κάνετε να αναδείξετε ένα θέμα να σας πω σε τι αφορά στο Υπουργείο Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών.

Οπότε, κάνω μία προσπάθεια να σας εξηγήσω θεσμικά το πώς είναι διαμορφωμένη η διαδικασία. Τα θέματα διαμόρφωσης και διαχείρισης των εταίρων και των διαφορών τους είναι ζητήματα Εμπορικού Δικαίου που αφορούν το αρμόδιο Υπουργείο. Τα θέματα ΕΦΚΑ δεν αφορούν, όπως καταλαβαίνετε, το Υπουργείο Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών. Η βάση, όμως, του ζητήματος που προσπαθώ να πω είναι ότι αν κάποιος είναι εξαπατηθείς ή όχι δεν θα το κρίνει η διοίκηση με τα υφιστάμενα, εκτός αν αλλάξουμε το μοντέλο κρίσεων και περιεχομένου κρίσεων της

διοίκησης. Φαντάζομαι ότι αυτό είναι κάτι που αντιλαμβάνεστε. Εγώ μπορώ να πω ότι εσείς με εξαπατάτε ή ότι σας εξαπατώ εγώ. Το αν ισχύει αυτό, θα το διαπιστώσετε προφανώς, κατόπιν δικανικής πεποίθησης, ένα δικαστήριο.

Εσείς λέτε να δώσουμε εντολή. Πώς η διοίκηση θα έρθει να παρακάμψει αυτή τη διαδικασία αξιολόγησης, για να επιβάλει με διοικητικό τρόπο μία πραγματικότητα; Αντιλαμβάνεστε ότι αυτό, πέρα από το ότι δεν έχει και συνταγματικού τύπου ζητήματα, είναι σίγουρα παράταιρο με τη λογική μεταξύ διοίκησης και δικαστικής εξουσίας. Οπότε, αν καταλαβαίνω καλά, ο πυρήνας του θέματος το οποίο θέτετε και αφορά το αν κάποιος έχει εξαπατηθεί από έναν άλλο είναι μια ιδιωτική διαφορά. Δεν μπορεί να παρεμβεί ξαφνικά η διοίκηση από μόνη της.

Όπως σας είπα και στην πρωτολογία μου, αν κριθεί ότι στο πλαίσιο συγκεκριμένων εταιρειών με συγκεκριμένη πρόβλεψη στη λειτουργία των εταιρειών μπορεί να προβλεφθεί κάτι διαφορετικό, η φορολογική διοίκηση προφανώς και θα το ακολουθήσει. Όμως, αυτό δεν είναι κάτι που μπορεί να το αναλάβει απευπαγέλτως από μόνη της η φορολογική διοίκηση.

Επίσης, όσον αφορά την αναφορά που κάνατε, ότι τη μετατρέψατε σε επίκαιρη, θα ήθελα να σας πω ότι στα 2/3 της αναφοράς το Υπουργείο Οικονομικών είναι αναρμόδιο. Όμως, από σεβασμό στην προσπάθεια που κάνετε, προσπαθώ να σας θέσω όλα τα δεδομένα που έχουμε εμείς στη διάθεσή μας. Από εκεί και πέρα, αν υπάρχει κάποια πρόταση νομοθέτησης από εσάς, από το κόμμα σας, η οποία να αφορά τα ζητήματα αυτά και να είναι τεκμηριωμένη και εντός συνταγματικού πλαισίου του διαχωρισμού και της άσκησης δικαστικής εξουσίας και εκτελεστικής διοίκησης, εδώ είμαστε για να το αξιολογήσουμε.

Σας ευχαριστώ πολύ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Αθανάσιος Μπούρας): Κι εμείς ευχαριστούμε.

Προχωράμε στην πρώτη με αριθμό 5495/19-5-2025 ερώτηση του κύκλου αναφορών-ερωτήσεων του Βουλευτή Χίου της Κοινοβουλευτικής Ομάδας του ΠΑΣΟΚ - Κινήματος Αλλαγής κ. Σταύρου Μιχαηλίδη προς τον Υπουργό Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών με θέμα: «Υπαγωγή των πληγέντων της καταστροφικής πυρκαγιάς της 25-8-2016 στη Σιδηρούντα της Χίου και των θυμάτων των λοιπών φυσικών καταστροφών της χώρας στις ειδικές δικονομικές ρυθμίσεις του άρθρου 224 του ν.5193/2025».

Ορίστε, κύριε Μιχαηλίδη, έχετε τον λόγο για την πρωτολογία σας.

ΣΤΑΥΡΟΣ ΜΙΧΑΗΛΙΔΗΣ: Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

Κύριε Υπουργέ, στις 19-5-2025 είχα υποβάλει σχετική ερώτηση η οποία δεν απαντήθηκε και γι' αυτό ερχόμαστε σήμερα με τη διαδικασία της επίκαιρης ερώτησης.

Το 2025, πριν από λίγους μήνες, με τον ν.5193/2025 και συγκεκριμένα με το άρθρο 224 θεσπίστηκαν ειδικές δικονομικές ρυθμίσεις που αφορούν τις υποθέσεις αποζημιώσεων για την πλημμύρα της 15ης Νοεμβρίου του 2017 στη Μάνδρα και την καταστροφική πυρκαγιά που εκδηλώθηκε τον Ιούλιο του 2018 στην ανατολική Αττική. Με αυτήν τη διάταξη ρυθμίζεται δίκαια, όπως πρέπει, ότι το Δημόσιο και σαν Κυβέρνηση, αλλά και ως πρώτος και δεύτερος βαθμός τοπικής αυτοδιοίκησης, απαγορεύεται να ασκήσει ένδικα μέσα στις περιπτώσεις που έχουν επιδικαστεί δίκες υπέρ των θυμάτων αυτών των τραγικών καταστροφών, για να ακυρώσουν τις πρωτόδικες αποφάσεις που τους έχουν δικαιώσει.

Τον Αύγουστο του 2016 ξέσπασε πυρκαγιά στην περιοχή Σιδηρούντα -είναι βορειοδυτικά της Χίου και ανήκει στον Δήμο Ομηρούπολης- μία πάρα πολύ καταστροφική πυρκαγιά που κατέκαψε δεκάδες χιλιάδες στρέμματα, ενώ μπήκε στον οικισμό της Σιδηρούντας, με αποτέλεσμα να βρει τραγικό θάνατο μια συμπολίτισσά μας, η αείμνηστη Γεωργία Γιαλιά και να τραυματιστούν και άλλα τρία άτομα τόσο σωματικά όσο και ψυχικά με πολύ βαριές βλάβες. Έκτοτε, αυτοί οι άνθρωποι, εδώ και εννέα χρόνια υφίστανται πάρα πολύ μεγάλη ταλαιπωρία. Ενώ έχουν δικαιωθεί πρωτόδικα και με τον ισχύοντα νόμο, πλην δηλαδή των περιπτώσεων που προβλέπονται στο άρθρο 224 του ν.5193/2025, το κράτος προσφεύγει να ακυρώσει τις πρωτόδικες ευνοϊκές γι' αυτούς δικαστικές αποφάσεις.

Αντιλαμβάνεστε ότι η εξαίρεση θυμάτων φυσικών καταστροφών από την εφαρμογή της προαναφερθείσας διάταξης καταστρατηγεί τις αρχές της ισότητας, της ισονομίας, της δικαιοσύνης και της αναλογικότητας και τελικά προσβάλλει το ίδιο το κράτος δικαίου και την αξιοπρέπεια των θυμάτων.

Κατόπιν των παραπάνω, σας ρωτάμε, κύριε Υπουργέ, γιατί αυτές οι ευνοϊκές για τους πληγέντες δίκαιες ρυθμίσεις περιορίζονται μόνο στις δύο περιπτώσεις, δηλαδή στη περίπτωση της Μάνδρας και στο Μάτι και δεν εφαρμόζονται και στην περίπτωση αυτή που προανέφερα, της καταστροφής δηλαδή του 2016 στη Σιδηρούντα της Χίου.

Προτίθεστε να προβείτε άμεσα στις απαιτούμενες νομοθετικές πρωτοβουλίες για την επέκταση αυτής της ευνοϊκής ρύθμισης και στα θύματα της περίπτωσης που σας αναφέρω; Και δεν αναφέρομαι μόνο στην περίπτωση της Σιδηρούντας της Χίου.

Τέλος, προτίθεστε να επεκτείνετε αυτό το δίκαιο ευνοϊκό μέτρο και στις περιπτώσεις άλλων περιοχών της Ελλάδας, όπως βεβαίως και στην προχθεσινή, δυστυχώς, για τρίτη φορά μεγάλη και καταστροφική πυρκαγιά της Χίου;

Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Αθανάσιος Μπούρας): Ευχαριστούμε τον κ. Μιχαηλίδη.

Ορίστε, κύριε Υπουργέ, έχετε τον λόγο για την απάντησή σας.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΚΩΤΣΗΡΑΣ (Υφυπουργός Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών): Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

Κύριε συνάδελφε, πράγματι το ζήτημα που αφορά στην αστική αποζημίωση του Δημοσίου είναι ένα ιδιαίτερος σύνθετο ζήτημα το οποίο είχε ένα πάγιο καθεστώς, το οποίο αναφέρατε κι εσείς προηγουμένως στην ερώτησή σας.

Η Κυβέρνησή μας και ειδικότερα ο νυν Υπουργός Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών σε συνέχεια της πρωτοβουλίας που είχε ξεκινήσει από τον προκάτοχό του διατύπωσε πολύ μεθοδικά και πολύ ξεκάθαρα ένα νέο περιβάλλον πάνω στο οποίο μπορεί πλέον το Δημόσιο να μη λειτουργεί απρόσκοπτα, αλλά να στέκεται δίπλα στον πολίτη ως σύμμαχος και ειδικά σε περιπτώσεις εθνικών τραγωδιών, όπως αυτές στις οποίες αναφερθήκατε προηγουμένως.

Η διάταξη ψηφίστηκε προ ολίγων μηνών από την Εθνική Αντιπροσωπεία και στόχος είναι, όπως έχει αναφέρει και ο ίδιος ο Υπουργός, να υπάρχει επεξεργασία, προκειμένου να βρεθεί ένας τρόπος, ένα φίλτρο, μία διάταξη, ένα νέο νομικό πλαίσιο που θα αποφασίζει με μία συγκεκριμένη αξιολόγηση, διότι, όπως αντιλαμβάνεστε η αστική ευθύνη του Δημοσίου είναι ένα πολύ ευρύ θέμα, ειδικά σε περιπτώσεις αυξημένου ενδιαφέροντος, όπως αυτές των καταστροφών, προκειμένου να μπορεί να εφαρμόζεται αναλογικά και σε αυτές.

Αυτή η Κυβέρνηση, κύριε συνάδελφε, έδωσε έμπρακτα το ενδιαφέρον της και μάλιστα αυτήν τη χρονική περίοδο έλαβε πρωτοβουλία σε ένα πολύ σύνθετο νομικό ζήτημα, όπως είναι η αστική αποζημίωση του Δημοσίου, με αποτέλεσμα να ψηφιστεί αυτή η συγκεκριμένη διάταξη. Όπως σας είπα ξανά, κάτι που ανέφερε και πρόσφατα και ο ίδιος ο Υπουργός, υπάρχει η προσπάθεια και η επεξεργασία, προκειμένου να βρεθεί ακόμα ένα ευρύτερο μοντέλο, μία πιο ευρεία διάταξη που θα καταλαμβάνει τέτοιες περιπτώσεις, προφανώς κατόπιν αξιολόγησης που θα πρέπει να υπάρχει.

Ευχαριστώ πολύ, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Αθανάσιος Μπούρας): Κι εγώ σας ευχαριστώ, κύριε Υπουργέ.

Ορίστε, κύριε Μιχαηλίδη, έχετε τον λόγο για τη δευτερολογία σας.

ΣΤΑΥΡΟΣ ΜΙΧΑΗΛΙΔΗΣ: Κύριε Υπουργέ, πραγματικά, θα αφήσω τα χαρτιά που είχα υπ' όψιν να χρησιμοποιήσω ως σημειώσεις στη δευτερολογία μου, γιατί εκλαμβάνω την πρωτολογία σας ως πρόθεση θεραπείας όλων των παρόμοιων περιπτώσεων και θα ήθελα να μου το επιβεβαιώσετε στη δευτερολογία σας.

Ξέρετε, οι καταστροφές εφόσον συντελεστούν, είναι αυταπόδεικτα η αδυναμία του κράτους να προστατέψει τους πολίτες του σε καταστροφές και σε τέτοια μεγέθη. Εδώ αποδεδειγμένα έχουμε συμπολίτες μας τώρα στη Χίο, χτες στο Μάτι και στην Ελευσίνα, που έχασαν τη ζωή τους. Εφ' όρου ζωής έχουν τραυ-

ματιστεί ψυχικά, εφ' όρου ζωής τα σωματικά τραύματα τους στερούν τη δυνατότητα να εργαστούν και όλα αυτά τα πράγματα.

Το ίδιο συνέβη -ακριβώς το ίδιο- ευτυχώς σε μικρότερους αριθμούς στη Χίο το 2016. Έχουν περάσει εννέα χρόνια, έχουν αποφάσεις δικαστηρίων που τους δικαιώνουν. Έχουμε την αναγνώριση με τη νομοθεσία που αυτή η Βουλή πέρασε πριν λίγους μήνες, ότι αυτές οι περιπτώσεις πρέπει να αντιμετωπίζονται μέσα σε πνεύμα ισότητας και ισοτιμίας.

Δεν μπορούμε να φανταστούμε ότι θα καθυστερήσετε επί μακρόν να περάσετε διάταξη που θα θεραπεύει τις οικογένειες των ανθρώπων που έχασαν τη ζωή τους στη Χίο, σε ίδιου τύπου καταστροφές και τους άλλους, οι οποίοι επί εννέα χρόνια βασανίζονται ψυχικά όχι μόνο γιατί έχασαν τους ανθρώπους τους, αλλά και διότι οι ίδιοι πια δεν μπορούν να εργαστούν, γιατί υποφέρουν στις δικαστικές αιθουσές επί εννέα χρόνια.

Θα θέλαμε, πραγματικά, να μας απαντήσετε στη δευτερολογία και ει δυνατόν να μας δώσετε και έναν χρονικό ορίζοντα πότε θα φέρετε διάταξη σε αυτήν την Αίθουσα, που να θεραπεύει αυτήν την αδικία.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Αθανάσιος Μπούρας): Ευχαριστώ τον κ. Μιχαηλίδη.

Ορίστε, κύριε Υπουργέ, έχετε τον λόγο για τη δευτερολογία σας.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΚΩΤΣΗΡΑΣ (Υφυπουργός Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών): Κύριε συνάδελφε, πράγματι οι περιπτώσεις που αφορούν φυσικές καταστροφές και απώλεια ανθρώπινων ζώων, είναι περιπτώσεις που συγκλονίζουν τους πάντες και προφανώς, δεν χρειάζεται να επαναλάβουμε το αυτονόητο, πόσο μεγάλη οδύνη έχουν προξενήσει στην κοινωνία, στους πολίτες. Μάλιστα και εγώ και ο Προεδρεύων σήμερα στη Βουλή, εκλεγόμαστε στη δυτική Αττική που έχει υποστεί πολλαπλές καταστροφές τέτοιας φύσεως και αντιλαμβανόμαστε πλήρως το πόσο δύσκολο είναι η διαχείρισή τους.

Ξαναείπα στην πρωτολογία μου ότι το θέμα της αστικής ευθύνης του Δημοσίου -το καταλαβαίνετε και εσείς, είτε κόμμα που έχει περάσει από την διακυβέρνηση του τόπου και έχει χειριστεί ως διοίκηση, μέσω του Υπουργείου Οικονομικών, του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους, ζητήματα τα οποία είναι ιδιαίτερως σύνθετα- χρήζει μιας σοβαρής αξιολόγησης. Και γι' αυτόν τον λόγο αυτή η Κυβέρνηση έφερε διάταξη, ξεπερνώντας εμπόδια που υπήρχαν, προκειμένου σε αυτές τις περιπτώσεις να σταματήσει η άσκηση των ενδίκων μέσων από το Ελληνικό Δημόσιο ως μια κίνηση ουσίας και αυξημένου συμβολισμού, ότι δίνουμε το χέρι στον συμπολίτη μας, ότι απλάνουμε χέρι βοήθειας στην κοινωνία και δεν στρεφόμαστε εναντίον της.

Σας ξαναείπα προηγουμένως ότι ο ίδιος ο Υπουργός, ο κ. Πιερρακάκης, είχε αναφέρει δημοσίως ότι υπάρχει επεξεργασία διάταξης, ώστε με το κατάλληλο φίλτρο, με την κατάλληλη μεθοδολογία, να μπορεί να υπάρχει αξιολόγηση και για ευρύτερο αριθμό υποθέσεων. Προφανώς, δεν είμαι εγώ σε θέση να γνωρίζω τα πραγματικά περιστατικά της κάθε μίας υπόθεσης, ούτε είναι αυτός ο ρόλος μας. Το σημαντικό είναι ότι έγινε η αρχή, ότι μία πολύ σημαντική διάταξη πέρασε από την Εθνική Αντιπροσωπεία και ότι καταβάλλονται πολύ σημαντικές προσπάθειες και σε τεχνοκρατικό επίπεδο και σε πολιτικό, ώστε να βρεθεί η κατάλληλη εκείνη διάταξη που θα διευρύνει το πεδίο εφαρμογής και θα μπορεί με νομική ασφάλεια και σεβασμό στις διαδικασίες τις δικαστικές, να καταλαμβάνει και αντίστοιχες περιπτώσεις.

Αυτό είναι που έχουμε αυτήν τη στιγμή διαθέσιμο και πραγματικά γίνεται μια μεγάλη προσπάθεια που αποδεικνύει ότι η βούληση υπάρχει, καθότι έλαβε χώρα ήδη μια πρώτη πρωτοβουλία από το Υπουργείο Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών.

Ευχαριστώ πολύ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Αθανάσιος Μπούρας): Και εγώ σας ευχαριστώ.

Συνεχίζουμε με την έκτη με αριθμό 1839/7-5-2025 αναφορά του κύκλου των αναφορών-ερωτήσεων του Ε' Αντιπροέδρου της Βουλής και Βουλευτή Αρκαδίας της Κοινοβουλευτικής Ομάδας του ΠΑΣΟΚ - Κινήματος Αλλαγής κ. Οδυσσέα Κωνσταντινόπουλου προς τον Υπουργό Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών με θέμα: «Η περαιτέρω κεντροποίηση των φορολογικών υπηρε-

σιών γίνεται εις βάρος των τοπικών κοινωνιών, των εργαζόμενων, των επαγγελματιών και των τοπικών επιχειρήσεων, ειδικά στις περιοχές που οι ιδιαιτερότητες της γεωγραφίας της Ελλάδας καθιστούν πολύ δύσκολες τις μετακινήσεις».

Κύριε Κωνσταντινόπουλε, έχετε τον λόγο.

ΟΔΥΣΣΕΑΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΠΟΥΛΟΣ (Ε' Αντιπρόεδρος της Βουλής): Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

Καλησπέρα, κύριε Υπουργέ. Η ερώτηση αυτή έρχεται σε μία αναφορά η οποία δεν απαντήθηκε από το Υπουργείο και έτσι σήμερα είμαστε εδώ για να μιλήσουμε για την κεντροποίηση των φορολογικών υπηρεσιών που ήδη έχει γίνει πράξη στην Αθήνα και τη Θεσσαλονίκη.

Και ξεκινώ: Έχετε μετά από τόσο χρόνο λειτουργίας από τον τελευταίο καιρό που οι πολίτες μίλησαν για τη δημόσια διοίκηση και τις φορολογικές υπηρεσίες αποτελέσματα, για το αν λειτουργήσε σωστά; Γιατί εδώ προχωράτε σε μια διαδικασία και στην περιφέρεια, η οποία φαίνεται ότι είναι αντίθετη με τους υπαλλήλους -τους εργαζόμενους- με τους λογιστές που έχουν άμεση σχέση, με τους δικηγόρους και στο τέλος με τους πολίτες. Δηλαδή, πόσο πιστεύετε ότι μπορεί η ψηφιοποίηση να βοηθήσει τον άνθρωπο, όταν θα είναι όλα σε κεντρικό επίπεδο, ο οποίος δεν μπορεί να είναι κοντά στις νέες τεχνολογίες; Έχετε πάει επίσκεψη -είμαι σίγουρος ότι έχετε πάει- να δείτε αν αυτός ο κόσμος που πάει καθημερινά εκεί, πάει γιατί θέλει να χάσει τον χρόνο του, να χαλάσει την ημέρα του, ή γιατί θέλει να μπορέσει να μιλήσει με τους εργαζόμενους, οι οποίοι κάνουν μια υπεράνθρωπη προσπάθεια για να μπορέσουν να αντιμετωπίσουν προβλήματα που η ψηφιοποίηση δεν βλέπει;

Τελειώνω με το εξής: Θέλω να σας πω -να το συνδέσω, χωρίς όμως, να ρίχνω καμία ευθύνη στην ΑΑΔΕ γι' αυτό- ότι η κεντροποίηση του ΟΠΕΚΕΠΕ ότι δεν υπήρχε κανένας άλλος έλεγχος, πλην της κεντρικής διοίκησης, είχε και συγκεκριμένα προβλήματα που αναδείχθηκαν αυτόν τον καιρό. Εγώ δεν θα πω κάτι παραπάνω, πέρα από αυτό που είδατε ότι η κεντροποίηση δημιούργησε αυτά τα προβλήματα.

Σας ερωτώ: Τι σκέφτεστε και αν έχετε αποτελέσματα από την πρώτη κεντροποίηση.

Ευχαριστώ πάρα πολύ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Αθανάσιος Μπούρας): Ευχαριστώ και εγώ τον κύριο Αντιπρόεδρο, γιατί έκανε εφαρμογή του χρόνου, όπως το απαιτεί ο ίδιος, όταν προεδρεύει.

Κύριε Υπουργέ, έχετε τον λόγο, για να απαντήσετε στον κ. Κωνσταντινόπουλο.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΚΩΤΣΗΡΑΣ (Υφυπουργός Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών): Ευχαριστώ πολύ, κύριε Πρόεδρε.

Κύριοι συνάδελφοι, κύριε Αντιπρόεδρε, η κεντροποίηση της φορολογικής διοίκησης, όπου αυτή εφαρμόστηκε μέχρι τώρα, δεν αποτελεί προφανώς ούτε μία αποκομμένη ούτε μία αποσπασματική προσπάθεια που έχει γίνει όλα αυτά τα χρόνια, προκειμένου να εκσυγχρονιστεί η φορολογική διοίκηση, προκειμένου να γίνει καλύτερη για τους πολίτες, προκειμένου να εφαρμοστούν τα ψηφιακά εργαλεία με ακόμα μεγαλύτερη επιτυχία καθότι το σύνολο της λειτουργίας της αναδιάρθρωσης της ΑΑΔΕ -που είναι, όπως ξέρετε, μια Ανεξάρτητη Αρχή με τη δική της δομή, με τη δική της λειτουργία, με τη δική της εποπτεία- έχει να κάνει, προφανώς, με τη βελτίωση της καθημερινότητας των πολιτών και την ενίσχυση της φορολογικής συνειδησης, συμμόρφωσης, εξυπηρέτησης.

Πράγματι, αυτό το χρονικό διάστημα έχει γίνει μια μεγάλη προσπάθεια, προκειμένου ακριβώς η ενίσχυση της ψηφιοποίησης, η οποία είναι κοντά σε αυτό που αναφέρατε και εσείς στην τοποθέτησή σας, έχει αποδώσει. Γιατί βλέπουμε ότι τα έσοδα από τη φοροδιαφυγή, τα οποία το προηγούμενο έτος ήταν περίπου 2 δισεκατομμύρια ευρώ οφείλονται σε μεγάλο βαθμό και στην ψηφιοποίηση, μεταξύ άλλων, των λειτουργιών της Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Εσόδων.

Οπότε η κεντρική στόχευση σίγουρα δείχνει ότι έχει μέχρι τώρα καλά αποτελέσματα. Αυτό θα συνεχιστεί γιατί, πρώτον, η αντιμετώπιση της φοροδιαφυγής και η φορολογική συμμόρφωση είναι ένα ζήτημα κοινωνικής δικαιοσύνης και ισότητας των πολιτών και, δεύτερον, προφανώς παράλληλα με όλα τα υπόλοιπα

ψηφιακά εργαλεία που αξιοποιεί η Ανεξάρτητη Αρχή Δημοσίων Εσόδων στόχος είναι να βελτιώνεται καθημερινά και η ποιότητα των παρεχόμενων υπηρεσιών προς τους πολίτες. Και σωστά θέτετε και ζητήματα που αφορούν σε επαγγέλματα που έχουν συνάφεια με την φορολογική διοίκηση, όπως είναι οι λογιστές, όπως είναι οι δικηγόροι. Θα αξιοποιήσουν αυτά τα εργαλεία προκειμένου να κάνουν πιο γρήγορα και με μεγαλύτερη διαφάνεια τη δουλειά τους πάντα προς όφελος της κοινωνίας.

Για την κεντροποίηση στην περιφέρεια για την οποία αναφερθήκατε, όπως αντιλαμβάνεστε, δεν έχει υπάρξει τέτοιου είδους απόφαση. Αυτήν τη στιγμή προφανώς αξιολογούνται δεδομένα από την ΑΑΔΕ, γίνονται μελέτες για το πώς λειτουργούν οι ΔΟΥ ανά την Ελλάδα, αλλά ουδεμία απόφαση υπάρχει και με βάση τα έγγραφα που έχουμε εμείς από την Ανεξάρτητη Αρχή Δημοσίων Εσόδων περί αλλαγής τύπου ΔΟΥ, μεταφοράς υπαλλήλων που θέτετε και εσείς στην αναφορά που μετεξελίχθηκε σε επίκαιρη ερώτηση.

Οπότε ναι, θέλουμε μία φορολογική διοίκηση η οποία θα είναι ψηφιακότερη, φιλικότερη στον πολίτη, θα συνδράμει στην εθνική προσπάθεια της καταπολέμησης της φοροδιαφυγής και θα επενδύσουμε ακόμα περισσότερο σε μέσα που βοηθούν και συνδράμουν τον πολίτη στην καθημερινότητά του. Προφανώς και έχουμε αρκετά πράγματα να κάνουμε ακόμα και σε επίπεδο νομοθεσίας και σε επίπεδο εφαρμογής, αλλά μέχρι στιγμής οι προσπάθειες που έχουν γίνει, φαίνεται ότι έχουν θετικό πρόσημο. Εδώ είμαστε προφανώς για να παρεμβαίνουμε, στο μέτρο που το Υπουργείο και ο νομοθέτης μπορεί σε ένα πλαίσιο που αφορά μια Ανεξάρτητη Αρχή, όπως είναι η ΑΑΔΕ.

Ευχαριστώ πολύ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Αθανάσιος Μπούρας): Ορίστε Κωνσταντίνου, έχετε τον λόγο για τη δευτερολογία σας.

ΟΔΥΣΣΕΑΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΠΟΥΛΟΣ (Ε' Αντιπρόεδρος της Βουλής): Κύριε Υπουργέ, νομίζω ότι όλοι επιθυμούν τη διαφάνεια. Φέρατε πάρα πολύ σωστά ως παράδειγμα την αύξηση των εσόδων και τη μείωση της φοροδιαφυγής. Θέλω να σας θυμίσω ότι το πλεόνασμα για το οποίο μιλάτε, είναι κατά κύριο λόγο από τη σύνδεση των POS, για την οποία χρειαστήκατε ως κυβέρνηση τέσσερα χρόνια και, δεύτερον, στην αύξηση των τιμών και της ακρίβειας που αύξησε τον ΦΠΑ, γιατί όταν το προϊόν έκανε 8 ευρώ και είχε 24% ΦΠΑ, παίρναμε 1,5 ευρώ, για παράδειγμα, και όταν πήγε στα 10 ευρώ παίρναμε 2,5 ευρώ. Άρα, ουσιαστικά τα έσοδά σας είναι από τους πιο άδικους φόρους. Ποιοι είναι οι πιο άδικοι φόροι; Οι έμμεσοι φόροι. Άρα, αυτό νομίζω ότι δεν είναι επιτυχία της ΑΑΔΕ, είναι αποτυχία της Κυβέρνησης. Απλώς η ΑΑΔΕ κάνει τη δουλειά της και μαζεύει τα λεφτά. Αυτή είναι η πραγματικότητα.

Πάμε τώρα στο δεύτερο θέμα. Αποτελέσματα από ό,τι καταλαβαίνω, γιατί κάνατε και ολόκληρη καμπάνια για να μας πει ο κόσμος τι λέει για τις φορολογικές αρχές, δεν έχετε; Άρα, σήμερα δεν έχετε στοιχεία για να μας πείτε αν λένε καλά λόγια για την κεντροποίηση και την ψηφιοποίηση της Αθήνας και της Θεσσαλονίκης.

Θα ήθελα, όμως, να σας δώσω ένα στοιχείο, γιατί έχει πολύ μεγάλο ενδιαφέρον αυτή η κεντροποίηση να μην έχει ζητήματα που αφορούν τη μείωση του προσωπικού. Το 2022 το προσωπικό ήταν εντεκάμισι χιλιάδες, τώρα είναι κάτω από έντεκα χιλιάδες. Άρα, ουσιαστικά αν το κάνουμε γιατί δεν μπορούμε να κάνουμε νέες προσλήψεις είναι ένα άλλο θέμα.

Εγώ, κύριε Υπουργέ, θέλω να σας πω το εξής: Εγώ κατανοώ ότι σε όλα τα ζητήματα, σε όλες τις υπηρεσίες υπάρχουν προβλήματα και θέλουμε τη διαφάνεια. Όμως υπάρχει κάτι το οποίο δεν πρέπει να σταματήσουμε να το σκεφτόμαστε: Η εξυπηρέτηση του πολίτη. Και θέλω να σας πω ότι αν πάτε σε μία ΔΟΥ, σε όποια ΔΟΥ θέλετε -όχι σε κεντρικό μέρος που δεν πάει κανένας- να δείτε πόσοι άνθρωποι ταλαιπωρημένοι πάνε εκεί να λύσουν τα θέματα τους που δεν μπορούν τηλεφωνικά και μέσω της ψηφιοποίησης να τα λύσουν, θα καταλάβετε την ανάγκη να υπάρχει η επαφή. Εγώ δεν σας λέω να υπάρχει επαφή για τις υποθέσεις οι οποίες πρέπει να αξιολογηθούν, αλλά να υπάρχει επαφή για να λύσει αυτό που δεν λύνει η κεντροποίηση των υπηρεσιών και δημιουργεί πολλά προβλήματα -και το ξέρετε- στην Αθήνα και στη Θεσσαλονίκη.

Τελειώνοντας, σας λέω πάλι: Κεντροποίηση υπήρχε και στον ΟΠΕΚΕΠΕ, αλλά δεν τα καταφέραμε. Δεν υπονώ, προς Θεού, κάτι για την ΑΑΔΕ, αλλά λέω τι συνέβαινε.

Σας ευχαριστώ πάρα πολύ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Αθανάσιος Μπούρας): Και εγώ σας ευχαριστώ και για τη συνέπεια στον χρόνο.

Τον λόγο τώρα έχει ο Υπουργός για να απαντήσει στον κ. Κωνσταντίνου.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΚΩΤΣΗΡΑΣ (Υφυπουργός Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών): Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

Κύριε συνάδελφε, ξεκινώ από το εξής: Κατ' αρχάς δεν αναφέρθηκα συνολικά στο θέμα των δημοσίων εσόδων. Αναφέρθηκα στο ότι η ψηφιοποίηση των υπηρεσιών αναμφίβολα συνδράμει στην προσπάθεια που κάνουμε για να αντιμετωπιστεί η φοροδιαφυγή. Αυτό νομίζω είναι κάτι στο οποίο συμφωνούμε όλοι. Οπότε ψηφιακότερο περιβάλλον συνεπάγεται δύο πράγματα: μεγαλύτερη ταχύτητα και μεγαλύτερη διαφάνεια. Αυτά οι δύο στόχοι είναι αταλάντευτη βούληση της Κυβέρνησης και θέλω να πιστεύω και η βούληση όλων όσων είμαστε σε αυτήν την Αίθουσα. Οπότε το να πάμε σε ένα μοντέλο ψηφιακότερο, ταχύτερο και πιο διαφανές είναι επ' ωφελεία της ελληνικής κοινωνίας και του Έλληνα πολίτη.

Επίσης, το να στηρίζουμε με τα εργαλεία τα ψηφιακά που έχει η ΑΑΔΕ και θα εξελίξει ακόμα περισσότερο -αν δείτε και το σχέδιο δράσης που είχε ανακοινώσει για το επόμενο έτος, γίνεται ακόμα περισσότερη προσπάθεια για την καλύτερη εξυπηρέτηση με τον πολίτη -είναι σίγουρα ένας μεγάλος στόχος, γιατί πρέπει πάντα να έχουμε κατά νου ότι η παρεχόμενη υπηρεσία από οποιαδήποτε δημόσια αρχή είναι ένα βασικό στοιχείο πάνω στο οποίο βασίζεται η εμπιστοσύνη του πολίτη στην ελληνική πολιτεία. Οπότε ναι, σε αυτές τις δύο μείζονες στοχεύσεις η προσπάθεια που γίνεται έχει αποτελέσματα.

Ακόμα, μιας και το αναφέρατε, στην πρόσφατη αξιολόγηση από τους πολίτες, που έγινε για πρώτη φορά κιόλας με την πρωτοβουλία του Υπουργείου Εσωτερικών, η ΑΑΔΕ ήταν στην πρώτη θέση, δείχνοντας ότι, αν μη τι άλλο, έχει υπάρξει μια μεγάλη πρόοδος. Υπάρχουν θέματα που πρέπει να διευκολύνουμε να επιλυθούν; Φυσικά και υπάρχουν. Υπάρχουν θέματα που πρέπει και νομοθετικά και κανονιστικά να παρέμβουμε, ώστε να παρέχουμε καλύτερες υπηρεσίες στους πολίτες; Προφανώς και πρέπει να το κάνουμε. Μέχρι τώρα όμως έχει συντελεστεί μια τεράστια πρόοδος και αυτό είμαστε διατεθειμένοι να συνεχίσουμε να το κάνουμε.

Τρίτον, επειδή αντιλαμβάνομαι -και αυτό που λέτε είναι σωστό- ότι ειδικά σε ζητήματα που αφορούν στην περιφέρεια υπάρχει μεγαλύτερη ανάγκη γιατί πολλές φορές υπάρχει πρακτική δυσχέρεια να υπάρξει επαφή του πολίτη με την οικεία ΔΟΥ, έχει διατυπωθεί ρητά και από τον διοικητή της ΑΑΔΕ, τον κ. Πισιλή, ότι δεν τίθεται ζήτημα κατάργησης δομών για την περιφέρεια. Αυτό δείχνει ότι εμπράκτως και η ΑΑΔΕ αναγνωρίζει ιδιαίτερες γεωγραφικής φύσεως και περιφερειακής ανάγκης εξυπηρέτησης των πολιτών.

Κλείνω με το εξής, κύριε Πρόεδρε: Η προσπάθεια ψηφιοποίησης, διαφάνειας, ταχύτητας εξυπηρέτησης πολίτη, με όλα τα δυνατά εργαλεία που έχουμε θα συνεχιστεί. Και η ΑΑΔΕ έχουν τα μάτια τους και τα αυτιά τους ανοιχτά για να δούμε πώς μπορούν να το εξελίσουν ακόμα περισσότερο. Και νομίζω ότι και η αναφορά του διοικητή σε ό,τι έχει να κάνει με το περιφερειακό σκέλος, που αναφέρατε και στην ερώτησή σας, καλύπτει τις ανάγκες και τις αγωνίες που και εσείς μεταφέρετε.

Ευχαριστώ πολύ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Αθανάσιος Μπούρας): Και εμείς ευχαριστούμε.

Στις επόμενες δύο ερωτήσεις θα απαντήσει ο Υπουργός Εξωτερικών, ο κ. Γεώργιος Γεραπετρίτης.

Ξεκινάμε με την έβδομη με αριθμό 1121/23-6-2025 επίκαιρη ερώτηση πρώτου κύκλου του Βουλευτή Επικρατείας της Κοινοβουλευτικής Ομάδας της Πλεύσης Ελευθερίας κ. Αλέξανδρου Καζαμία προς τον Υπουργό Εξωτερικών με θέμα: «Η χτυπητή αναντιστοιχία λόγων και πράξεων στην κυβερνητική πολιτική

στην πρόσφατη κλιμάκωση της κρίσης ανάμεσα στο Ισραήλ και στο Ιράν».

Κύριε Καζαμιά, έχετε τον λόγο για την πρωτολογία σας.

ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΚΑΖΑΜΙΑΣ: Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

Κύριε Υπουργέ, στις 16 Ιουνίου κατέθεσα επίκαιρη ερώτηση σε εσάς στην οποία, στη συζήτηση εδώ στην Ολομέλεια λίγες μέρες αργότερα, επρόκειτο να απαντήσει ο παρατηθείς πλέον λόγω της υπόθεσης του ΟΠΕΚΕΠΕ, κ. Χατζηβασιλείου. Η ερώτηση αυτή επανακατατέθηκε με διαφορετικό τρόπο από εμένα την περασμένη εβδομάδα, διότι η σύρραξη Ισραήλ - Ιράν τότε ακόμη βρισκόταν υπό κλιμάκωση. Σήμερα έχει υπάρξει μία εκχειρία, αλλά συνεχίζει η ένταση ανάμεσα στα δύο αυτά κράτη και ο απόηχος της σύρραξης αυτής να απασχολεί ιδιαίτερα την παγκόσμια κοινή γνώμη, καθώς και την ειρήνη και την ασφάλεια στη Μέση Ανατολή.

Στην ανακοίνωση του Κυβερνητικού Εκπροσώπου μία μέρα πριν σταματήσουν οι επιθέσεις Ιράν - Ισραήλ, η Ελληνική Κυβέρνηση πήρε επισήμως τη θέση ότι επιθυμεί την αποκλιμάκωση της σύρραξης αυτής. Την ίδια στιγμή όμως εσείς ο ίδιος στη διάρκεια των δώδεκα ημερών των πυραυλικών επιθέσεων ανάμεσα στο Ιράν και στο Ισραήλ προβήκατε σε μία σειρά από δηλώσεις οι οποίες ήταν ιδιαίτερος αποπροσανατολιστικές και δεν είχαν σχέση, έρχονταν σε χτυπητή σύγκρουση με αυτό που η Κυβέρνηση δήλωνε επισήμως ότι επιθυμεί, δηλαδή την αποκλιμάκωση της κρίσης.

Είπατε κατ' αρχάς σε μία συνέντευξή σας στις 13 Ιουνίου, αμέσως μετά το ξεκίνημα των εχθροπραξιών στη φάση αυτή, ότι το Ιράν κατέχει «οπλοστάσιο πυρηνικών» και είπατε επίσης ότι το Ιράν είναι «παράγοντας αποσταθεροποίησης» στην περιοχή, και αυτό αποτελεί μία χτυπητή, μία οξυτάτη ανακρίβεια. Είναι γνωστό ότι το Ιράν, με βάση οποιοδήποτε στοιχείο αντικειμενικής έρευνας, δεν έχει πυρηνικό οπλοστάσιο.

Ο Διεθνής Οργανισμός Ατομικής Ενέργειας που επιθεωρεί και επιτηρεί το πυρηνικό πρόγραμμα του Ιράν, το ειρηνικό πυρηνικό πρόγραμμα του Ιράν, έχει κατ' επανάληψη ισχυριστεί και δώσει διαβεβαιώσεις ότι το Ιράν δεν διαθέτει πυρηνικό όπλο και μάλιστα ο κ. Γκρόσι, ο Πρόεδρός του, είπε και κάτι παραπάνω, είπε ότι «δεν έχουμε κανένα στοιχείο που να δείχνει ότι το Ιράν έχει σχέδιο απόκτησης». Όχι μόνο δεν έχει πυρηνικά όπλα, αλλά, σύμφωνα με αυτόν τον διεθνή οργανισμό που υπάγεται στον ΟΗΕ, δεν έχει καν σχέδιο. Κι όμως εσείς μιλήσατε για «πυρηνικό οπλοστάσιο» και συνολικά η πολιτική που υιοθετήσατε έχει μια έντονη διγλωσσία: Από τη μια θέλετε να είστε με τον Νετανιάχου που διαπράττει πολέμους και γενοκτονία και από την άλλη θέλετε να είστε και με την ειρήνη στη Μέση Ανατολή και με τον ανθρωπισμό στη Μέση Ανατολή. Θέλετε να είστε με έναν πρωθυπουργό ο οποίος είναι καταζητούμενος από το Διεθνές Ποινικό Δικαστήριο αφενός και από την άλλη θέλετε να είστε και με το Διεθνές Δίκαιο. Αυτά τα πράγματα, κύριε Υπουργέ, δεν γίνονται. Δεν αποτελούν συνεκτική εξωτερική πολιτική. Αποτελούν μία μπερδεμένη και αλλοπρόσβαλη εξωτερική πολιτική, η οποία μπορεί να ζημιώσει τα εθνικά συμφέροντα.

Και σας ρωτώ συγκεκριμένα: Τι ακριβώς επιδιώκει η ελληνική εξωτερική πολιτική στη σύγκρουση ανάμεσα στο Ισραήλ και το Ιράν; Επιδιώκει μία παράνομη στρατιωτική λύση, όπως αυτή που επιχείρησε η κυβέρνηση Νετανιάχου που παραβιάζει το Διεθνές Δίκαιο ή επιδιώκει την αποκλιμάκωση αυτής της σύρραξης;

Και δεύτερον, αν η Κυβέρνηση πράγματι επιθυμεί, όπως δηλώνει, την αποκλιμάκωση της κρίσης στη Μέση Ανατολή και την αποκατάσταση της διεθνούς νομιμότητας, γιατί έχει αρνηθεί να καταδικάσει ευθαρσώς και να αποστασιοποιηθεί από τον милитарισμό του κ. Νετανιάχου, που είναι ένας πρωθυπουργός καταζητούμενος από το Διεθνές Ποινικό Δικαστήριο;

Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Αθανάσιος Μπούρας): Κι εγώ σας ευχαριστώ.

Κύριε Υπουργέ, έχετε τον λόγο για την απάντησή σας.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΓΕΡΑΠΕΤΡΙΤΗΣ (Υπουργός Εξωτερικών): Σας ευχαριστώ πολύ, κύριε Πρόεδρε.

Κύριε Βουλευτά, αντιλαμβάνομαι ότι παίρνετε μια σαφή θέση υπέρ του Ιράν. Νομίζω δεν θα υπήρχε καλύτερη εκπροσώπηση της χώρας αυτής στο Ελληνικό Κοινοβούλιο.

Εγώ θα επανέλθω στα σαφή. Η Ελληνική Κυβέρνηση έχει πάρει μια θέση αρχής, όπως το πράττει πάντοτε, δεν υπάρχει καμία διγλωσσία. Και στο ερώτημα το οποίο θέτετε εάν είμαστε με τον милитарισμό ή με την αποκλιμάκωση, η απάντηση είναι μία και μόνη: Βεβαίως και είμαστε με την αποκλιμάκωση.

Θέλω να σας επισημάνω, κύριε Καζαμιά, ότι εγώ ο ίδιος στο Συμβούλιο Εξωτερικών Υποθέσεων της περασμένης Τρίτης, ο εκπρόσωπός μας, ο μόνιμος αντιπρόσωπος στη Νέα Υόρκη, στον Οργανισμό Ηνωμένων Εθνών, στη δήλωσή του στο Συμβούλιο Ασφαλείας, όπως και ο Πρωθυπουργός στο Ευρωπαϊκό Συμβούλιο τοποθετήθηκαν για το ζήτημα αυτό σε μία και ενιαία γραμμή, η οποία αναφέρεται σε πέντε σημεία, τα οποία και έγιναν δεκτά από την Ευρωπαϊκή Ένωση. Θα δείτε εξάλλου την ανακοίνωση - είμαι σίγουρος ότι την έχετε μελετήσει - της Έπατης Εκπροσώπου, της κ. Κάλας.

Ποια είναι τα πέντε σημεία;

Σημείο πρώτο: Αποκλιμάκωση, επανέναξη των συζητήσεων και πολιτική λύση. Μια σαφής τοποθέτηση. Στο πλαίσιο αυτό είχα την ευκαιρία να συνομιλήσω με μεγάλο αριθμό Υπουργών Εξωτερικών τις τελευταίες ημέρες, μεταξύ των οποίων και τουλάχιστον δέκα του Αραβικού Κόσμου, που συνέπεσαν στη βασική αυτή θέση.

Παραδοχή δεύτερη: Δεν πρέπει να υπάρξει ανάπτυξη πυρηνικού οπλοστασίου. Προφανώς και αυτήν τη στιγμή δεν υπάρχουν ενδείξεις ότι υπάρχει πυρηνικό οπλοστάσιο. Νομίζω όμως ότι θα συμφωνήσουμε, κύριε Βουλευτά, στη Βουλή, εδώ, ότι το μόνο βέβαιο είναι ότι θα πρέπει να προλάβουμε τη διασπορά των πυρηνικών όπλων και να προλάβουμε την τυχόν ανάληψη πυρηνικού όπλου. Τουλάχιστον σε αυτό ας συμφωνήσουμε.

Και σε ό,τι αφορά τα πορίσματα του Διεθνούς Οργανισμού Ατομικής Ενέργειας είχα την ευκαιρία να συναντήσω εγώ ο ίδιος τον Γενικό Γραμματέα κ. Γκρόσι και συμπέσαμε απολύτως ότι είναι προς όφελος όχι μόνο της περιφερειακής ειρήνης αλλά και της παγκόσμιας ειρήνης να μην υπάρξει περαιτέρω αύξηση της δυνατότητας απόκτησης πυρηνικών όπλων.

Τρίτο: Προστασία αμάχων και διασφάλιση της ναυτικής ασφάλειας. Αντιλαμβανόμαστε ότι η οποιαδήποτε κλιμάκωση θα μπορούσε να οδηγήσει σε μια νέα καταστροφή, κάτι που δεν αντέχει ούτε η περιοχή ούτε ο κόσμος. Και δεν άκουσα να καταδικάσετε, όπως εγώ θεωρώ ότι είναι απαραίτητο, την επίθεση που έγινε σε μη εμπλεκόμενο μέρος, στο Κατάρ, κατά στόχων που δυνητικά θα μπορούσε να έχει τεράστιο αριθμό απώλειας αμάχων. Και βεβαίως δεν άκουσα να αναφέρεστε στις απειλές για τη ναυτική ασφάλεια στην περιοχή.

Τέταρτη πρόταση: Η ενεργός συμμετοχή της Ευρωπαϊκής Ένωσης στις συζητήσεις οι οποίες γίνονται για την αποκλιμάκωση της κρίσης και την πρόληψη της ανάληψης πυρηνικού οπλοστασίου. Είχα εκτενή συζήτηση και με τον Γερμανό και με τον Γάλλο ομόλογό μου που συμμετείχαν στις συζητήσεις με τον Ιρανό Υπουργό Εξωτερικών και ενημερώθηκαν εκτενώς για τα ζητήματα αυτά. Η Ευρωπαϊκή Ένωση αποτελεί έναν έντιμο διαμεσολαβητή, αποτελεί αυτήν τη στιγμή έναν αξιόπιστο συνομιλητή του Ιράν και νομίζω ότι θα πρέπει να διατηρηθεί ο ενεργός μας ρόλος.

Και τέλος, η πέμπτη πρόταση: Να συνεχίσουμε να αποδίδουμε μεϊζονα έμφαση στο ζήτημα της Γάζας, ιδιαίτερος σε ό,τι αφορά την ανθρωπιστική κρίση και την ενίσχυση της Παλαιστινιακής Αρχής. Δεν θα πρέπει δηλαδή τα ζητήματα που έχουν ανακύψει μεταξύ Ισραήλ και Ιράν να μας αποπροσανατολίσουν από μία πολύ βασική θέση αρχής την οποία οφείλουμε να έχουμε σε σχέση με την κατάσταση η οποία επικρατεί στη Γάζα. Για το ζήτημα αυτό είχα την ευκαιρία να συνομιλήσω με τον Παλαιστίνιο Πρωθυπουργό την προηγούμενη Παρασκευή και με τη νέα Υπουργό Εξωτερικών μόλις χθες να συντονίσουμε τις δράσεις μας. Η σχέση μας με την Παλαιστινιακή Αρχή είναι άριστη. Υπάρχει αμοιβαία εκτίμηση και για τον λόγο αυτό θεωρώ ότι η Ελλάδα, η οποία αποτελεί αυτήν τη στιγμή έναν αξιόπιστο διεθνή εταίρο, έχει μία πολύ μεγάλη και σημαντική δουλειά να επιτελέσει και αυτή είναι η προστασία του Διεθνούς Δικαίου.

Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Αθανάσιος Μπούρας): Κι εμείς ευχαριστούμε, κύριε Υπουργέ.

Ορίστε, κύριε Καζαμία, έχετε τον λόγο για τη δευτερολογία σας.

ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΚΑΖΑΜΙΑΣ: Κύριε Υπουργέ, πραγματικά, δεν περίμενα από εσάς να προσφύγετε σε τέτοια απαράδεκτα επιχειρήματα, όταν μου είπατε ότι με την κριτική που κάνω στην πολιτική σας, η οποία μεροληπτεί απαράδεκτα υπέρ του Ισραήλ, υποστηρίζω το Ιράν. Τέτοιες δηλώσεις θα πρέπει να μη γίνονται στο Ελληνικό Κοινοβούλιο και λυπάμαι πάρα πολύ γι' αυτό που είπατε.

Κατ' αρχάς, για να σας δείξω ποια είναι η διαφορά η δική μας με την πολιτική που ασκείτε, εγώ βεβαίως είμαι ενάντιος στο να αποκτήσει το Ιράν πυρηνικά όπλα. Βεβαίως προτίθεμαι να καταδικάσω την επίθεση του Ιράν στο Κατάρ που αναφέρατε. Εσείς μπορείτε να σηκωθείτε αυτήν τη στιγμή -ενάμιση χρόνο τώρα σας καλούμε- και να πείτε καταδικάζω την παράνομη επίθεση του Ισραήλ κατά του Ιράν στις 13 Ιουνίου, ενώ γνωρίζετε ότι και παραβιάζει το Διεθνές Δίκαιο και το να βομβαρδίζονται πυρηνικές εγκαταστάσεις κινδυνεύει να οδηγήσει σε διαρροή πυρηνικής ενέργειας; Και ο Διεθνής Οργανισμός Ατομικής Ενέργειας καταδίκασε αυτό το πράγμα.

Η θέση μας είναι η ίδια θέση που έχει υποστηρίξει στη διάρκεια της κρίσης και ο Πρόεδρος του Διεθνούς Οργανισμού Ατομικής Ενέργειας, ο κ. Γκρόσι, ο οποίος θεώρησε καταδικαστέα την επίθεση του Ισραήλ, θεώρησε επικίνδυνη την υποστήριξη τέτοιων στρατιωτικών λύσεων, όταν παρεμβαίνει η διεθνής κοινότητα στην επιτήρηση ενός προγράμματος ειρηνικής πυρηνικής ενέργειας. Και βεβαίως, είπε αυτό που δεν είπατε και αυτή ήταν η ερώτησή μου, αλλά δυστυχώς προσπαθήσατε να διαφύγετε διά της πλαγίας οδού, το οποίο κάνετε διαρκώς όσον αφορά την υποστήριξη που δίνει η Κυβέρνηση στον κ. Νετανιάχου.

Σας ρώτησα: Έχει πυρηνικό οπλοστάσιο το Ιράν; Γιατί διασπείρετε τέτοια ψεύδη; Δεν έχει. Το γνωρίζετε. Και αν έχετε παρρησία, να σηκωθείτε και να πείτε ότι «δεν έχουμε στοιχεία». Κανείς δεν έχει στοιχεία. Κι όμως, λέτε τέτοια πράγματα, για να υποστηρίξετε μία πολιτική την οποία δεν μπορεί κανείς να υπερασπιστεί στο πλαίσιο της διεθνούς νομιμότητας και του Διεθνούς Δικαίου.

Γνωρίζετε, επιπλέον, ότι η περίπτωση του Ιράν είναι ιδιόζουσα. Το Ισραήλ δεν έχει υπογράψει τη συνθήκη μη εξάπλωσης των πυρηνικών. Και όμως, το υποστηρίζετε. Το Ιράν την έχει υπογράψει. Το Ιράν συνεργάζεται με τους διεθνείς οργανισμούς για την επιτήρηση του πυρηνικού προγράμματος. Το Ισραήλ δεν θέλει να συνεργαστεί με κανέναν. Ο κ. Νετανιάχου συνεχίζει μια πολιτική διαρκούς πολέμου εδώ και είκοσι ένα μήνες και αρνείστε εσείς να την καταδικάσετε.

Αυτά που γίνονται στη Γάζα δεν είναι ανθρωπιστική καταστροφή, είναι αποκλεισμός από την πλευρά του Ισραήλ για να μην περνάει η ανθρωπιστική βοήθεια στους Παλαιστίνιους που βομβαρδίζονται καθημερινά εδώ και είκοσι ένα μήνες. Και το γνωρίζετε. Κι όμως, παρουσιάζετε την κρίση ως και να είναι μία ανθρωπιστική καταστροφή που έπεσε από τον ουρανό! Μιλάτε, επίσης, για ανθρωπιστική καταστροφή. Γνωρίζετε ότι ο ισραηλινός στρατός πυροβολεί τους Παλαιστίνιους που πηγαίνουν να λάβουν ανθρωπιστική βοήθεια; Αυτό είναι ανθρωπιστική καταστροφή ή είναι γενοκτονία, κύριε Υπουργέ, την οποία αρνείστε να καταδικάσετε;

Έχετε σύμμαχο έναν καταζητούμενο από το Διεθνές Ποινικό Δικαστήριο. Υποστηρίζετε μια θέση η οποία κάνει κακό στα εθνικά συμφέροντα της χώρας, η οποία είναι κατάφωρα ενάντια σε κάθε έννοια της διεθνούς νομιμότητας και του Διεθνούς Δικαίου. Και βεβαίως, έχετε θέσει και την ασφάλεια της χώρας σε κίνδυνο, γιατί μας εμπλέκεται με ένα μέρος στην κρίση της Μέσης Ανατολής το οποίο δεν έχει καμία νομική υπόσταση για να υποστηρίξει αυτά που κάνει και κάποια μέρα ενδέχεται να βρεθούμε σε πολύ δυσχερή θέση. Και όμως συνεχίζετε αυτήν την αδιέξοδη πολιτική. Σας καλούμε να τη σταματήσετε όσο είναι καιρός και να πάψετε να παριστάνετε υποκριτικά ότι είστε υπέρ της ειρήνης, υπέρ του Διεθνούς Δικαίου, υπέρ του ανθρωπισμού, διότι στην πράξη, δυστυχώς, δεν είστε.

Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Αθανάσιος Μπούρας): Ορίστε, κύριε Υπουργέ, έχετε τον λόγο να απαντήσετε.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΓΕΡΑΠΕΤΡΙΤΗΣ (Υπουργός Εξωτερικών): Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

Κύριε Καζαμία, όταν αναφέρεστε σε αλλοπρόσκληση εξωτερική πολιτική, θα πρέπει να είστε έτοιμος να ακούσετε την απάντηση. Δεν υπάρχει λόγος να εκνευρίζετε. Τα στοιχεία είναι πάρα πολύ συγκεκριμένα και χαίρομαι που είμαστε ενώπιος ενωπίω για να μπορεί ο καθένας να κρίνεται από το Σώμα το νομοθετικό και να κρίνεται από τον ελληνικό λαό.

Ήμουν σαφής. Πράγματι δεν υπάρχουν στοιχεία πυρηνικού οπλοστασίου. Να συμφωνήσουμε, όμως, ότι δεν...

ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΚΑΖΑΜΙΑΣ: ... (Δεν ακούστηκε)

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΓΕΡΑΠΕΤΡΙΤΗΣ (Υπουργός Εξωτερικών): Σας παρακαλώ πάρα πολύ. Δεν σας διέκοψα. Εσείς είστε ευγενής. Τι έχετε πάθει σήμερα; Τι συμβαίνει;

Δεν υπάρχουν στοιχεία πυρηνικού οπλοστασίου. Να συμφωνήσουμε, όμως, εδώ ότι δεν πρέπει να υπάρξει πυρηνικό οπλοστάσιο. Είμαστε σύμφωνοι σ' αυτό;

ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΚΑΖΑΜΙΑΣ: Βεβαίως.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΓΕΡΑΠΕΤΡΙΤΗΣ (Υπουργός Εξωτερικών): Είμαστε σύμφωνοι στο γεγονός ότι αυτήν τη στιγμή εν δυνάμει μπορεί να υπάρξει τέτοια ανάπτυξη; Είμαστε σύμφωνοι ότι θα πρέπει να υπάρξει οπωσδήποτε ένας ουσιαστικός έλεγχος εκ μέρους του Διεθνούς Οργανισμού Ατομικής Ενέργειας; Είμαστε έτοιμοι να δεχτούμε το γεγονός ότι υφίσταται μία κατάσταση στη Μέση Ανατολή η οποία δεν είναι ομαλή;

Και να σας πω κάτι; Με συγχωρείτε πάρα πολύ. Αναφέρεστε σε μία ιδιαιτερότητα του Ιράν; Είναι «μια ιδιόζουσα περίπτωση» είπατε; Ποια είναι η ιδιόζουσα περίπτωση, κύριε Καζαμία; Ποια είναι ιδιόζουσα περίπτωση του Ιράν; Διότι αν θέλετε να κάνουμε συγκροτημένη συζήτηση για την εξωτερική πολιτική, να την κάνουμε, αλλά θα την κάνουμε με όρους αντικειμενικούς. Όπως γνωρίζετε, εγώ με δική μου πρωτοβουλία ζήτησα από την Πρόεδρο της Επιτροπής Άμυνας και Εξωτερικών να συγκαλέσει την επιτροπή, έτσι ώστε την Πέμπτη να έχουμε την ευκαιρία να τα πούμε αναλυτικά. Γιατί το ένα πράγμα που δεν κάνω εγώ, κύριε Καζαμία, είναι να κρύβομαι. Και αυτό τουλάχιστον θα πρέπει να το πιστώσετε. Ήρθα σήμερα να σας απαντήσω, μολονότι στην ίδια ερώτησή σας απήντησε ο Υφυπουργός. Γνωρίζετε ότι είχα κώλυμα. Ήρθα ο ίδιος να απαντήσω. Άρα, αυτά τα περί υποκρισίας και υπεκφυγών, σας παρακαλώ πάρα πολύ να τα κρατήσετε για τον εαυτό σας.

Να πω, λοιπόν, τα εξής. Απορρίπτω όλα όσα είπατε, τα οποία είναι κινδυνολογία βαθύτατη και δεν έχει έρεισμα σε κανένα στοιχείο. Η Κυβέρνηση θέτει σε κίνδυνο τη χώρα με τη στάση της; Τι εννοείτε; Πείτε μας, να σας ακούσω. Έχετε στοιχεία από τα οποία να προκύπτει...

ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΚΑΖΑΜΙΑΣ: Βεβαίως.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΓΕΡΑΠΕΤΡΙΤΗΣ (Υπουργός Εξωτερικών): Έχετε στοιχεία; Είχατε όλον τον χρόνο, κύριε Καζαμία...

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Αθανάσιος Μπούρας): Ρητορική είναι η ερώτηση, δεν μπορείτε να απαντήσετε.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΓΕΡΑΠΕΤΡΙΤΗΣ (Υπουργός Εξωτερικών): Κύριε Καζαμία, είχατε όλον τον χρόνο στην πρωτολογία και τη δευτερολογία σας να αναφέρετε ότι κρίνετε. Όταν όμως έρχεστε και χρησιμοποιείτε αοριστολογίες για να δημιουργήσετε ένα κινδυνολογικό περιβάλλον, θα μου επιτρέψετε να σας πω ότι αυτή δεν είναι υπεύθυνη στάση. Η Ελληνική Κυβέρνηση φροντίζει έτσι ώστε διασφαλίζοντας τα εθνικά συμφέροντα, να μη δημιουργεί κανένα κίνδυνο.

Επαναλαμβάνω. Εγώ μίλησα με δεκαπέντε Υπουργούς οι οποίοι συντάσσονται με τις θέσεις μας. Αν έχετε κάτι παραπάνω σε σχέση με αυτά τα οποία γνωρίζω και για τα οποία θα ενημερώσω το Σώμα την Πέμπτη, σας παρακαλώ να τα καταθέσετε. Διαφορετικά, σας παρακαλώ να απαντήσετε και να ασκείτε αυτοσυγκράτηση όταν αναφέρεστε σε κινδύνους που αφορούν τη χώρα. Τόσο απλά.

Και επιπλέον, επειδή αναφερθήκατε στην Παλαιστίνη, υποκριτική η δική μας στάση στην Παλαιστίνη; Υπάρχει ένας εταίρος ο οποίος να έχει στην πραγματικότητα σταθεί στην Παλαιστίνη περισσότερο από την Ελλάδα; Η Ελλάδα ήταν εκείνη η οποία...

ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΚΑΖΑΜΙΑΣ: Η Ισπανία.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΓΕΡΑΠΕΤΡΙΤΗΣ (Υπουργός Εξωτερικών): Σας παρακαλώ πάρα πολύ. Είχατε την ευκαιρία να μιλήσετε. Το κάνατε. Χρησιμοποιήσατε μόνο αόριστες εκφράσεις. Δεν χρησιμοποιήσατε ούτε ένα στοιχείο. Και τώρα περιμένετε απλά και μόνο να απαντήσετε εκτός μικροφώνου. Σας παρακαλώ πολύ λοιπόν.

Για την Παλαιστίνη, λοιπόν, εμείς έχουμε κάνει πράγματα τα οποία είναι απτά. Με πρωτοβουλία της ελληνικής πολιτείας, της ελληνικής Προεδρίας του Συμβουλίου Ασφαλείας του Οργανισμού Ηνωμένων Εθνών υπήρξε η μεγαλύτερη διακήρυξη σε έκταση για την προστασία των αμάχων στη Γάζα. Ελληνική πρωτοβουλία, την οποία συνυπέγραψαν ογδόντα κράτη, μεταξύ των οποίων και η Παλαιστίνη. Εκτός αν θεωρείτε ότι εσείς είστε πιο Παλαιστίνιος από τους Παλαιστίνιους.

Επιπλέον, η Ελληνική Κυβέρνηση ήταν αυτή η οποία είχε την πρωτοβουλία να αναλάβει η Ευρωπαϊκή Ένωση, τα κράτη-μέλη και πρώτη η Ελλάδα, να αναλάβει τραυματισμένα παιδιά από τη Γάζα. Εμείς ενισχύσαμε όλους τους οργανισμούς που παρέχουν ανθρωπιστική βοήθεια, όταν άλλες χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης σταματούσαν τη βοήθεια προς την UNRWA. Εμείς είμαστε εκείνοι οι οποίοι μιλήσαμε για την ενίσχυση της Παλαιστινιακής Αρχής, έτσι ώστε να μπορεί να αναλάβει την ουσιαστική διακυβέρνηση τόσο στη Γάζα όσο και στη Δυτική Όχθη, απαλλαγμένη από τρομοκρατικά στοιχεία.

(Στο σημείο αυτό την Προεδρική Έδρα καταλαμβάνει ο Η' Αντιπρόεδρος της Βουλής κ. **ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ ΒΙΛΙΑΡΔΟΣ**)

Επιπλέον, επειδή λέτε ότι τα λέμε όλα, μία φορά ας ακούσω και στην ομιλία σας μία αναφορά στην 7^η Οκτωβρίου 2023. Γιατί έχω ακούσει πολλά για καταζητούμενους, για φυγόδικους. Μία αναφορά, η οποία να γίνεται στο ότι η 7^η Οκτωβρίου ήταν εκείνη η οποία πυροδότησε μια κατάσταση εκτός ελέγχου, μία κυνική τρομοκρατική επίθεση που στοίχισε τη ζωή σε εκατοντάδες αμάχους! Αυτήν την κουβέντα δεν την έχω ακούσει.

ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΚΑΖΑΜΙΑΣ: ... (Δεν ακούστηκε)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Βασίλειος Βιλιάρδος): Κύριε συνάδελφε, παρακαλώ.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΓΕΡΑΠΕΤΡΙΤΗΣ (Υπουργός Εξωτερικών): Κύριε Καζαμία, κλείνω και ζητώ συγγνώμη για την κατάχρηση του χρόνου.

Θέλω, λοιπόν, να σας πω το εξής: Είμαστε στη Βουλή των Ελλήνων, ομιλούμε με στοιχεία. Μπορείτε όσο θέλετε να ασκείται αντιπολίτευση στη χώρα. Να καταθέτετε όμως και στοιχεία για αυτά τα οποία λέτε.

Η Ελλάδα θα συνεχίσει με υπεύθυνη στάση να είναι εκείνη η οποία προασπίζεται το Διεθνές Δίκαιο και τα εθνικά συμφέροντα. Δεν θα επιτρέψουμε ποτέ και σε κανέναν να αμφισβητήσει αυτή μας τη στάση. Θα δεχθούμε την κριτική, θα προσπαθήσουμε τα όποια λάθη να τα διορθώσουμε, αλλά όχι μόνον για λόγους αντιπολιτευτικής τακτικής να προσερχόμαστε και να ζητούμε πράγματα τα οποία δεν ανταποκρίνονται στην πραγματικότητα.

Ευχαριστώ πολύ, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Βασίλειος Βιλιάρδος): Ευχαριστούμε πολύ τον κύριο Υπουργό.

Θα συνεχίσουμε με την ένατη με αριθμό 1119/23-6-2025 επίκαιρη ερώτηση πρώτου κύκλου του ανεξάρτητου Βουλευτή Αιτωλοακαρνανίας κ. Μάριου Σαλμά προς τον Υπουργό Εξωτερικών, με θέμα: «Ενημέρωση για την επίπτωση στα συμφέροντα της χώρας μας από την ενδεχόμενη ψήφιση του τουρκολιβικού συμφώνου από το Κοινοβούλιο της Λιβύης».

Έχετε τον λόγο, κύριε συνάδελφε, για την πρωτολογία σας.

ΜΑΡΙΟΣ ΣΑΛΜΑΣ: Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

Κύριε Υπουργέ, μετά και την πρόσφατη δήλωση του Αντιπροέδρου της Νέας Δημοκρατίας, που είναι το κόμμα που βρίσκεται στην Κυβέρνηση, ότι η Κυβέρνηση Μητσοτάκη πιάστηκε απροετοίμαστη το 2019 στην υπογραφή του τουρκολιβικού μνημονίου, δημιουργήθηκε μείζον θέμα -μετά από αυτή τη δήλωση- στην κοινωνία ότι η Κυβέρνηση απέτυχε να προνοήσει, να προφυλάξει και να αποτρέψει το τουρκολιβικό μνημόνιο. Αυτά δεν τα είπα εγώ, τα είπε ο Αντιπρόεδρος της Νέας Δημοκρατίας, ο κ. Γεωργιάδης.

Εύλογα, λοιπόν, έρχομαι σήμερα να σας ρωτήσω, ανησυχώντας για τις εξελίξεις που βλέπουμε. Θα ήθελα να ξέρω και εγώ

και η Αντιπροσωπεία και δι' υμών οι πολίτες, τι έχετε κάνει στη θητεία σας, ώστε να διορθωθεί αυτό το τουρκολιβικό μνημόνιο και να αποφευχθεί η ψήφισή του από την Κυβέρνηση της Ανατολικής Λιβύης, δηλαδή που ελέγχεται από τον στρατηγό Χαφτάρ.

Δημοσιεύματα και στον τουρκικό Τύπο, αλλά και στον λιβυκό Τύπο λένε ότι επίκειται επικύρωση από τη Βουλή της Ανατολικής Λιβύης του τουρκολιβικού μνημονίου, που ήταν η γραμμή άμυνας και η επιχειρηματολογία της ελληνικής πλευράς, από τη στιγμή που δεν μπόρεσε με τη διπλωματία να αποτρέψει την υπογραφή του συμφώνου, ότι δεν έχει κυρωθεί από τη Βουλή της Ανατολικής Λιβύης, ως εκ τούτου δεν υφίσταται.

Περιμένει κανείς να ξέρει ποιες κινήσεις κάνατε εσείς αυτά τα δύο χρόνια που είστε στη θέση του Υπουργού Εξωτερικών της χώρας, ώστε να θωρακίσετε τη σχέση που είχε αναπτύξει με τον στρατάρχη Χαφτάρ και την Κυβέρνηση της Ανατολικής Λιβύης η Ελληνική Κυβέρνηση και πώς στην περίπτωση που όντως ψηφιστεί αυτό το μνημόνιο και από την Κυβέρνηση Ανατολικής Λιβύης, σημαίνει ότι χάσατε τη διπλωματική επαφή με τον στρατηγό Χαφτάρ που αναφέρονταν στην Ελλάδα και που τώρα, σύμφωνα με τα δημοσιεύματα πάντα, αναφέρεται στην Τουρκία, πως η Τουρκία είδε ότι η ηγεσία της Δυτικής Λιβύης παραπαίει και ότι έκανε άνοιγμα στον στρατηγό Χαφτάρ.

Πρακτικά θέλαμε να ξέρουμε πόσες φορές έχετε επισκεφθεί τη Λιβύη στα χρόνια της θητείας σας, πόσες φορές έχετε δει τους Λίβυους ηγέτες και τι έχετε συμφωνήσει, αν αθετήθηκε κάτι από αυτό, ώστε να μπορέσουμε να αισθανόμαστε ότι έχουμε μια ισχυρή διπλωματία.

Σας ευχαριστώ

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Βασίλειος Βιλιάρδος): Ευχαριστούμε πολύ τον κ. Σαλμά.

Κύριε Υπουργέ, έχετε τον λόγο.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΓΕΡΑΠΕΤΡΙΤΗΣ (Υπουργός Εξωτερικών): Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

Σας ευχαριστώ, κύριε Βουλευτά, που μου δίνετε την ευκαιρία να αναφερθώ στο ζήτημα αυτό.

Κατ' αρχάς να επισημάνω ότι το τουρκολιβικό μνημόνιο δεν είναι άκυρο και ανυπόστατο, επειδή δεν υπεγράφη από τη Βουλή. Η Βουλή της Ανατολικής Λιβύης έπραξε το ορθό αφιστάμενη από την κύρωση, επειδή ήταν άκυρο και ανυπόστατο, δηλαδή ανεξαρτητως του ότι προήλθε από την κυβέρνηση της οποίας η εντολή είχε εκπνεύσει, πρωτίστως διότι δεν έχει κανένα απολύτως έρεισμα στο Διεθνές Δίκαιο. Η Λιβύη και η Τουρκία δεν έχουν αντικείμενες ακτές, έτσι ώστε να μπορούν να χαράξουν θαλάσσιες ζώνες, δηλαδή Αποκλειστική Οικονομική Ζώνη.

Κατά τούτο, δεν υφίσταται καμία απολύτως επιδραση, όσοι και να το υπογράψουν όσοι και να το κυρώσουν, διότι το μνημόνιο αυτό είναι αντίθετο στο Διεθνές Δίκαιο κατά την ουσία του.

Δεύτερον, είπατε τι πράττουμε. Πράττουμε τα ακόλουθα: Πρώτα απ' όλα, την τελευταία διετία υπήρξε στελέχωση τόσο της Προεδρίας μας στην Τρίπολη όσο και του Προεδρείου μας στη Βεγγάζη, έτσι ώστε να αναπτύξουμε μια ισόρροπη σχέση. Διότι γνωρίζετε καλά ότι αυτή τη στιγμή η πολιτική κατάσταση στη Λιβύη είναι πολύ μεγάλης αναταραχής. Δεν υπάρχει πολιτική σταθερότητα και για τον λόγο αυτόν δεν υπάρχει ένας συνομιλητής με τον οποίο να μπορέσουμε να έχουμε μια επικοινωνία. Παρά ταύτα, έχουμε εγκαταστήσει τους διπλωματικούς μας διούλους. Εγώ ο ίδιος ομίλησα την περασμένη εβδομάδα με τον Πρόεδρο της Βουλής της Ανατολικής Λιβύης και ειδικώς για τα ζητήματα αυτά, για να εκφράσω τη θέση της Ελλάδας σε σχέση με το τουρκολιβικό μνημόνιο.

Επιπλέον θα σας πω και το ακόλουθο, ότι την προηγούμενη εβδομάδα είχαμε πολλές δράσεις στο επίπεδο αυτό. Εγώ ο ίδιος συνάντησα τους αρμόδιους επιτρόπους της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, τον Επίτροπο Μετανάστευσης, την Επίτροπο Μεσογείου, το Γραφείο της Προέδρου της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Θα παρατηρήσατε, βεβαίως, κύριε Βουλευτά, ότι περιελήφθη ειδική αναφορά στη Λιβύη σε σχέση με το άκυρο και ανυπόστατο του τουρκολιβικού μνημονίου στα ίδια τα συμπεράσματα του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου επαναλαμβάνοντας παλαιότερα συμπεράσματα. Αρα αυτή τη στιγμή η Ευρωπαϊκή Ένωση είναι πίσω από την Ελλάδα σε ό,τι αφορά το ζήτημα του τουρκολιβικού.

Επιπλέον, έχουμε ήδη εδραιώσει σχέσεις, οι οποίες είναι εξαιρετικά κρίσιμες, όπως, παραδείγματος χάριν, η στρατηγική σχέση την οποία έχουμε με την Αίγυπτο, με την οποία τα συμφέροντά μας ταυτίζονται στο πεδίο αυτό. Να σας θυμίσω και την ελληνοαιγυπτιακή συμφωνία για την οριοθέτηση της Αποκλειστικής Οικονομικής Ζώνης.

Να σας επαναλάβω -το έχω πει και δημοσίως- ότι το αμέσως επόμενο διάστημα θα ταξιδέψω στη Λιβύη, έτσι ώστε να διαχειριστούμε τα ζητήματα τα οποία ανακύπτουν σε σχέση με τις θαλάσσιες ζώνες. Η Ελλάδα τάσσεται ρητά και διαχρονικά υπέρ της σχέσης καλής γειτονίας με τη Λιβύη, με την οποία μας συνδέουν ούτως ή άλλως ιστορικοί δεσμοί. Για τον λόγο αυτόν έχουμε καλέσει τη Λιβύη να ξεκινήσουμε τη συζήτηση σε σχέση με την οριοθέτηση θαλασσίων ζωνών. Η Ελλάδα είναι, πράγματι, μία γειτονική χώρα με τη Λιβύη και η επιδίωξή μας θα είναι να υπάρξει μία λύση οριοθέτησης, η οποία όμως θα στηρίζεται αμιγώς και μόνον στη σύμβαση για το δίκαιο της θάλασσας.

Ευχαριστώ πολύ, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Βασίλειος Βιλιάρδος): Ευχαριστούμε πολύ τον κ. Γεραπετρίτη.

Κύριε Σαλμά, έχετε τον λόγο.

ΜΑΡΙΟΣ ΣΑΛΜΑΣ: Κύριε Υπουργέ, επαναλαμβάνοντας συνοπτικά την απάντησή σας, κατάλαβα το εξής, ότι στα δύο χρόνια που πέρασαν από τις εκλογές του 2023 και βρίσκαστε στη θέση αυτή, ο Πρωθυπουργός δεν έκανε καμία συνάντηση με την ηγεσία της γειτονικής χώρας, της Λιβύης, είτε της Δυτικής είτε της Ανατολικής.

Κατάλαβα, επίσης, ότι και εσείς -και διορθώστε με αν σφάλω- επί δύο χρόνια δεν είχατε επαφές με την ηγεσία της γειτονικής χώρας, της Λιβύης, ούτε με τη Δυτική Λιβύη ούτε με την Ανατολική Λιβύη. Μου αναφέρατε ότι στελεχώσαμε το προξενείο. Και αυτό είναι όλο. Ούτε οικονομικές συζητήσεις, διπλωματικές μου αναφέρατε, ούτε πολιτικές, ούτε που να αναφέρονται στο μέλλον, απλά ότι θα την επισκεφτείτε την επόμενη Κυριακή. Μετά, προφανώς, τα τελευταία δημοσιεύματα, δεν θα μπορούσατε και να μην την επισκεφτείτε.

Αλλά και μόνο που την επισκέπτεστε εσείς εσπευσμένα μετά από τις δηλώσεις που έκανε ο Πρωθυπουργός της Ανατολικής Λιβύης, από τα δημοσιεύματα που υπήρχαν για την επικείμενη επικύρωση, από την πολιτική και το μεταναστευτικό που ασκεί η Λιβύη εις βάρος της χώρας μας, θεωρώ ότι τα περιθώρια είναι ελάχιστα. Επιτρέψτε μου να πω ότι δικαιώνονται όλοι όσοι είχαν ασκήσει κριτική για τον τρόπο με τον οποίο ασκείται τη διπλωματία, τόσο εσείς όσο και ο Πρωθυπουργός.

Αναφορικά για την Αίγυπτο, μιας και την αναφέρατε, ενώ οι σχέσεις με τον κ. Σίσι ήταν εξαιρετικές στην πρώτη θητεία της Κυβέρνησης Μητσοτάκη, δεν είδαμε το ίδιο να υπάρχει και τώρα, με δεδομένη την απόφαση για τη Μονή Σινά.

Συνεπώς, θέλω να μου πείτε στη δευτερολογία σας, εφόσον ψηφιστεί το μνημόνιο από τη Βουλή και επικυρωθεί από τη Βουλή της Δυτικής Λιβύης, εσείς τι προτίθεστε να κάνετε και τι επιπτώσεις θεωρείτε ότι θα έχει αυτό για τη χώρα; Στα οικόπεδα που αλληλοκαλύπτονται από το τουρκολιβυκό μνημόνιο που δημοπρατήσατε εσείς, υπάρχει περίπτωση η Chevron και άλλες εταιρείες να αποσύρουν το ενδιαφέρον;

Σας ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Βασίλειος Βιλιάρδος): Ευχαριστούμε πολύ τον κ. Σαλμά.

Κύριε Υπουργέ, έχετε τον λόγο.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΓΕΡΑΠΕΤΡΙΤΗΣ (Υπουργός Εξωτερικών): Ευχαριστώ.

Κύριε Βουλευτά, θέσατε διάφορα ζητήματα και θα προσπαθήσω να απαντήσω σε όλα. Αν παραλείψω κάτι, παρακαλώ να μου τα επαναφέρετε.

Σε ό,τι αφορά τα ζητήματα με τη Λιβύη, εδραιώσαμε διαύλους επικοινωνίας με τις δύο πλευρές της Λιβύης. Είμαι σαφής. Δεν είναι εσπευσμένη η επίσκεψή μου. Η επίσκεψή μου ήταν προγραμματισμένη. Είχαμε από καιρό ζητήσει να υπάρξει μια επαφή, έτσι ώστε να εκκινήσουν οι ουσιαστικές συζητήσεις και για τα πολιτικά ζητήματα και για τα μεταναστευτικά.

Παρεμπιπτόντως, κύριε Βουλευτά, το μεταναστευτικό από τη

Βόρεια Αφρική, δεν είναι ένα ζήτημα το οποίο πλήττει την Ελλάδα. Είναι ένα ζήτημα το οποίο απειλεί την ίδια την Ευρώπη. Διότι, όπως γνωρίζετε, αυτή τη στιγμή υπάρχουν δέκα εκατομμύρια εκτοπισμένοι Σουδανοί, δύο εκατομμύρια εκ των οποίων βρίσκονται εκτός Σουδάν και οι οποίοι ανά πάσα στιγμή θα μπορούσαν να επιχειρήσουν να ταξιδέψουν προς την Ευρώπη. Άρα, δεδομένης της πολιτικής κατάστασης στη Λιβύη, υπάρχει ένα συνολικό πρόβλημα, εξ ου και η μεγάλη αύξηση ροών που παρατηρείται και προς την Ιταλία από τη Δυτική Λιβύη.

Μου είπατε τι πράξαμε. Εμείς, κύριε Βουλευτά, τα κυριαρχικά μας δικαιώματα τα ασκούμε στο πεδίο. Δεν τα ασκούμε ούτε με ρητορεία ούτε με αοριστολογίες και θα είμαι σαφής. Εμείς ήμασταν εκείνοι που την τελευταία διετία προκηρύξαμε τα οικόπεδα εντός της ελληνικής Αποκλειστικής Οικονομικής Ζώνης στο όριο της μέσης γραμμής, μετά μάλιστα από πρόταση οικονομικών κολλοσσών, όπως είναι η αμερικανική Chevron. Εμείς το πράξαμε αυτό, δεν έγινε από μόνο του.

Επειδή με ρωτήσατε, δεν υπάρχει περίπτωση υπαναχώρησης, προφανώς. Εξάλλου, κύριε Βουλευτά, να επισημάνω ότι από μια πρώτη ανάγνωση, φαίνεται ότι τη μέση γραμμή σέβεται και η ίδια η Λιβύη, η οποία στη δική της συμφωνία εκμετάλλευσης δεν φαίνεται να υπερβαίνει τη μέση γραμμή, όπως την αντιλαμβανόμαστε και εμείς. Αντιθέτως, μπορεί να υπάρχουν ζητήματα με άλλες χώρες. Άρα, αυτό αποτελεί μια πρόσθετη ένδειξη ότι υπάρχουν ένας αρχικός σεβασμός στα αμοιβαία κυριαρχικά δικαιώματα.

Επίσης, ήταν αυτή η Κυβέρνηση, την τελευταία διετία, η οποία για πρώτη φορά έφερε τον θαλάσσιο χωροταξικό σχεδιασμό, ένα από μακρού χρόνου υπερήμερο πρόγραμμα, το οποίο θωρακίζει τα κυριαρχικά δικαιώματα της χώρας. Διότι, πλέον ο θαλάσσιος αυτός σχεδιασμός είναι, κύριε Βουλευτά, ευρωπαϊκό κεκτημένο. Άρα, υπό αυτήν την εκδοχή είναι αναμενόμενο σε ορισμένες περιπτώσεις να υπάρχουν και αντιδράσεις από γειτονικές χώρες. Εκείνο που δεν προκαλεί αντίδραση, κύριε Βουλευτά, είναι η αδράνεια. Όπου υπάρχει δράση, θα υπάρξει αντίδραση. Όμως, εμείς είμαστε η Κυβέρνηση, η οποία δεν διστάζει. Όλα αυτά που σας είπα έγιναν την τελευταία διετία.

Μιλήσατε -και θα κλείσω με αυτό- για το ζήτημα της Αιγύπτου. Η σχέση μας με την Αίγυπτο βρίσκεται στο κορυφαίο σημείο της. Είναι μια στρατηγική φίλη, μας συνδέουν κοινά συμφέροντα. Επιπλέον, μας συνδέουν και ορισμένοι ιστορικοί δεσμοί, οι οποίοι ανατρέχουν αιώνες. Έχουμε καλλιεργήσει τους δεσμούς αυτούς. Προέκυψε πράγματι, ζήτημα σε σχέση με την Ιερά Μονή της Αγίας Αικατερίνης του Όρους Σινά, μετά την έκδοση απόφασης από αιγυπτιακό εφετείο. Είναι κάτι το οποίο η Αιγυπτιακή Κυβέρνηση έχει τη διάθεση να το διαχειριστεί. Όπως γνωρίζετε, επισκεφθήκα ο ίδιος την Αίγυπτο και είχα συζητήσεις με τον Αιγύπτιο Υπουργό Εξωτερικών και έχουμε τη βιώσιμη αισιοδοξία ότι στο εγγύς μέλλον θα υπάρξει μια παρέμβαση εκ μέρους της Αιγυπτιακής Κυβέρνησης προς την κατεύθυνση του σεβασμού της οικονομικότητας και του ελληνορθόδοξου χαρακτήρα του μνημείου.

Η Ελλάδα μέσα από συντονισμένες ενέργειες, οι οποίες περνούν μέσα από διεθνείς οργανισμούς, την Ευρωπαϊκή Ένωση και τον Οργανισμό Ηνωμένων Εθνών, μέσα από στρατηγικές συμμαχίες με κρίσιμες χώρες, όπως είναι η Αίγυπτος και κυρίως, με την άσκηση των κυριαρχικών μας δικαιωμάτων στο πεδίο, μεγαλώνει το διπλωματικό κεφάλαιο της χώρας.

Επειδή αντιλαμβάνομαι τη γνήσια αγωνία σας για τα όσα συμβαίνουν στην ελληνική εξωτερική πολιτική, θέλω ειλικρινά να σας πω ότι η ελληνική εξωτερική πολιτική δεν ετεροπροσδιορίζεται. Έχει ένα αυτάρκες, μεγάλο διπλωματικό κεφάλαιο και για οτιδήποτε υπάρξει, έχουμε μια έτοιμη, αποτελεσματική και ωφέλιμη αντίδραση.

Παρέλειψα κάτι, κύριε Βουλευτά;

Ευχαριστώ πολύ, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Βασίλειος Βιλιάρδος): Ευχαριστούμε πολύ τον κύριο Υπουργό.

Δεν παραλείψατε, προφανώς, τίποτα.

Πριν συνεχίσουμε, θα ήθελα να κάνω ορισμένες ανακινώσεις στο Σώμα.

Ο Αντιπρόεδρος της Κυβέρνησης και Υπουργός Επικρατείας,

οι Υπουργοί Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών, Εξωτερικών, Εθνικής Άμυνας, Εσωτερικών, Παιδείας, Θρησκευμάτων και Αθλητισμού, Υγείας, Προστασίας του Πολίτη, Περιβάλλοντος και Ενέργειας, Ανάπτυξης, Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης, Δικαιοσύνης, Πολιτισμού, Κοινωνικής Συνοχής και Οικογένειας, Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων, Ναυτιλίας και Νησιωτικής Πολιτικής, Τουρισμού, Ψηφιακής Διακυβέρνησης και Επικρατείας, καθώς και ο Αναπληρωτής Υπουργός Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών, κατέθεσαν στις 27-6-2025 σχέδιο νόμου: «Διασφάλιση δημοσιονομικής ισορροπίας: Μεταρρύθμιση πλαισίου δημοσιονομικής διαχείρισης-Τροποποίηση νόμου 4270/2014 για την ενσωμάτωση της Οδηγίας (ΕΕ) 2024/1265 του Συμβουλίου της 29ης Απριλίου 2024 για την τροποποίηση της Οδηγίας 2011/85/ΕΕ, σχετικά με τις απαιτήσεις για τα δημοσιονομικά πλαίσια των κρατών μελών και λοιπές διατάξεις».

Παραπέμπεται στην αρμόδια Διάρκη Επιτροπή.

Επίσης, θα ήθελα να ανακοινώσω κάποιες αιτήσεις για έγκριση άδειας στο εξωτερικό.

Ο Βουλευτής κ. Θεόδωρος Ρουσόπουλος ζητεί άδεια ολιγοήμερης απουσίας στο εξωτερικό από 1 Ιουλίου έως 5 Ιουλίου 2025.

Ο Βουλευτής κ. Δημήτριος Καιρίδης ζητεί άδεια ολιγοήμερης απουσίας στο εξωτερικό από 7 Ιουλίου έως 9 Ιουλίου 2025.

Ο Βουλευτής κ. Χρήστος Στυλιανίδης ζητεί άδεια ολιγοήμερης απουσίας στο εξωτερικό από 30 Ιουνίου έως 1 Ιουλίου 2025.

Ο Βουλευτής κ. Γεώργιος Παπανδρέου ζητεί άδεια ολιγοήμερης απουσίας στο εξωτερικό από 30 Ιουνίου έως 1 Ιουλίου 2025.

Η Βουλή εγκρίνει;

ΠΟΛΛΟΙ ΒΟΥΛΕΥΤΕΣ: Μάλιστα, μάλιστα.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Βασίλειος Βιλιάρδος): Η Βουλή ενέκρινε τις ζητηθείσες άδειες.

Θα συζητήσουμε τώρα την τρίτη με αριθμό 1096/20-6-2025 επίκαιρη ερώτηση πρώτου κύκλου του Βουλευτή Αιτωλοακαρνανίας της Κοινοβουλευτικής Ομάδας του ΣΥΡΙΖΑ - Προοδευτική Συμμαχία κ. Μιλτιάδη Ζαμπάρα προς τον Υπουργό Περιβάλλοντος και Ενέργειας με θέμα: «Είναι αλήθεια ότι ο ΔΕΔΔΗΕ Α.Ε. έδωσε 21,5 εκατομμύρια για αγορά ακινήτου που δεν χρησιμοποιεί».

Έχετε τον λόγο, κύριε συνάδελφε, για την πρωτολογία σας.

ΜΙΛΤΙΑΔΗΣ (ΜΙΛΤΟΣ) ΖΑΜΠΑΡΑΣ: Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

Κύριε Υπουργέ, φέρνουμε σήμερα στη Βουλή των Ελλήνων ένα σκάνδαλο που αφορά τον ΔΕΔΔΗΕ και πιο συγκεκριμένα, ένα ακίνητο που είχε αγοράσει το 2022 ο ΔΕΔΔΗΕ για να καλύψει τις στεγαστικές του ανάγκες και σήμερα παραμένει κλειστό. Παραμένει αναξιοποίητο και κλειστό.

Μάλιστα το 2022, ο διευθύνων σύμβουλος του ΔΕΔΔΗΕ ενημέρωσε την Επιτροπή Παραγωγής και Εμπορίου της Βουλής ότι η εταιρεία πρόκειται να αποκτήσει κτίριο επί της Λεωφόρου Κηφισού 62, στο ύψος του Περιστερίου, για να καλύψει τις κτιριακές της ανάγκες. Η τιμή αγοράς του ακινήτου ήταν 21,5 εκατομμύρια ευρώ.

Τι μας είπε, δηλαδή, ο διευθύνων σύμβουλος του ΔΕΔΔΗΕ; Μας είπε: Θα αγοράσω ένα κτίριο 21,5 εκατομμύρια για να στεγάσω εκεί τις κτιριακές ανάγκες του οργανισμού, των οκτώ διασπαρτων κτιρίων που υπήρχαν στην Αττική, για να καλύψω τις ανάγκες.

Σήμερα, τριάντισι χρόνια μετά, το κτίριο παραμένει κλειστό. Λέτε ότι το ανακαινίζετε, ενώ επί της ουσίας δεν μας έχετε πει πόσο είναι το κόστος της ανακαίνισης και ταυτόχρονα έχετε προχωρήσει στη μίσθωση νέου κτιρίου για τις στεγαστικές ανάγκες.

Αγοράσατε ένα κτίριο 21 εκατομμύρια που δεν το χρησιμοποιείτε και μισθώνετε κτίριο -διαφορετικό δηλαδή από αυτό- για να καλύψετε τις ανάγκες του οργανισμού.

Εμείς κάναμε κοινοβουλευτική παρέμβαση γι' αυτό -κι εγώ προσωπικά- δεν πήραμε καμία απάντηση και το προφανές είναι ότι τέσσερα χρόνια μετά ο οργανισμός καταβάλλει υψηλά ενοίκια για τα κτίρια που μισθώνει, το κράτος χάνει χρήματα και το κτίριο αυτό παραμένει αναξιοποίητο.

Σας ρωτώ κύριε Υπουργέ: Πρώτον, για ποιο λόγο το κτίριο αυτό παραμένει αναξιοποίητο αυτή τη στιγμή; Πόσα χρήματα δό-

θηκαν επιπλέον από τον ΔΕΔΔΗΕ για την ολοκλήρωση της ανακαίνισης που λέτε ότι συνεχίζεται ακόμα; Για ποιο λόγο προκηρύχθηκε διαγωνισμός εξεύρεσης νέου κτιρίου για μίσθωση στην Οδό Πειραιώς; Ποιες είναι οι κεντρικές υπηρεσίες που θα μεταφερθούν στη Λεωφόρο Κηφισού και γιατί δεν στεγάζονται όλες εκεί;

Τέλος, κύριε Υπουργέ, γιατί πραγματικά είναι μπάχαλο αυτό που συμβαίνει εις βάρος των Ελλήνων φορολογουμένων, σας ρωτώ: Πόσα κτίρια σήμερα νοικιάζονται και ποιο είναι το μηνιαίο κόστος ενοικίασης των κτιρίων αυτών;

Αυτά για την πρωτολογία μου και σας ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Βασίλειος Βιλιάρδος): Ευχαριστούμε πολύ τον κ. Ζαμπάρα. Πολλές ερωτήσεις κάνατε, μέχρι δύο επιτρέπονται.

Τον λόγο έχει ο Υφυπουργός Περιβάλλοντος και Ενέργειας, κ. Νικόλαος Τσάφος.

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΤΣΑΦΟΣ (Υφυπουργός Περιβάλλοντος και Ενέργειας): Σας ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

Σας ευχαριστώ, κύριε Βουλευτά γι' αυτήν την ερώτηση.

Πριν αρχίσω την απάντησή μου ή μάλλον πριν πάω στην ουσία του συγκεκριμένου κτιρίου, νομίζω πρέπει να έχουμε μια εικόνα για το ευρύτερο πλαίσιο, στο οποίο γίνεται αυτή η συζήτηση.

Το 2019 όταν αναλάβαμε ο ΔΕΔΔΗΕ ήταν ένας οργανισμός που ξόδευε περίπου 150 εκατομμύρια ευρώ. Το 2021 αυτό έχει ανέβει γύρω στα 221 εκατομμύρια ευρώ. Πέρσι ο ΔΕΔΔΗΕ έκανε επενδύσεις που ξεπερνούσαν τα 800 εκατομμύρια ευρώ.

Θέλω να σκεφτείτε τι σημαίνει ένας οργανισμός, ο οποίος ξόδευε κάθε χρόνο 150 εκατομμύρια ευρώ με 200 εκατομμύρια ευρώ και τώρα έχει φτάσει να ξοδεύει 800 εκατομμύρια ευρώ. Μιλάμε για έναν μετασχηματισμό οργανωτικό, μια απίστευτη, μια τεράστια διαφοροποίηση στο έργο, το οποίο παράγει αυτός ο οργανισμός και μέσα σε αυτό το πλαίσιο είναι θεμιτό ως ένα βαθμό, όταν πηγαίνεις από τα 150 με 200 εκατομμύρια ευρώ στα 800 εκατομμύρια ευρώ, ο τρόπος με τον οποίο αντιλαμβάνεται τις ανάγκες σου, ο τρόπος με τον οποίο αντιλαμβάνεται το έργο σου και τι χρειάζεται να κάνει, να επαναπροσδιορίζεται σύμφωνα με αυτές τις νέες ανάγκες.

Άρα, αυτό που έχουμε στη συγκεκριμένη περίπτωση, είναι ένα κτίριο στο οποίο ο ΔΕΔΔΗΕ κάνει αναβαθμίσεις. Παράλληλα, έγινε και επαναξιολόγηση για τις κτιριακές του ανάγκες, γιατί αυτό που περιγράφετε ως κτιριακές ανάγκες δεν είναι ότι μια φορά έκανε μια αξιολόγηση και αυτό τελείωσε για πάντα. Σε έναν οργανισμό, ο οποίος μεταβάλλεται τόσο ραγδαία, οι κτιριακές ανάγκες αλλάζουν και μέσα σε αυτό το πλαίσιο η στρατηγική αξιοποίησης αυτού του ακινήτου αλλάζει επίσης.

Ταυτόχρονα, για να πάμε και στην ουσία του θέματος, όσον αφορά το κόστος, το αν ένα κόστος του ΔΕΔΔΗΕ και οποιουδήποτε διαχειριστή, είναι εύλογο, αυτό είναι κάτι που ελέγχει και εξετάζει η ρυθμιστική αρχή, άρα είναι κάτι το οποίο εμείς εμπιστευόμαστε τη ρυθμιστική αρχή να κάνει. Την εμπιστευόμαστε να κάνει τη δουλειά της και να εξετάσει κατά πόσο τα έξοδα που έχουν γίνει είναι εύλογα, κατά πόσο τα έξοδα που θέλει να κάνει ο ΔΕΔΔΗΕ στο μέλλον είναι εύλογα και εμείς κατανοούμε τη δυσκολία ενός οργανισμού που αλλάζει τόσο γρήγορα, ότι οι ανάγκες του μπορεί να αλλάζουν μαζί και αυτό να έχει ένα αποτέλεσμα στις κτιριακές ανάγκες της εταιρείας, αλλά παράλληλα βασιζόμαστε και στον ρόλο του ανεξάρτητου ρυθμιστή να ελέγξει και να βεβαιωθεί ότι όντως ο διαχειριστής κάνει δαπάνες, οι οποίες μπορούν να δικαιολογηθούν ως προς το αντικείμενο της ανάπτυξης των εσόδων από τον καταναλωτή.

Σας ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Βασίλειος Βιλιάρδος): Ευχαριστούμε πολύ τον κύριο Υφυπουργό.

Κύριε Ζαμπάρα, έχετε τον λόγο.

ΜΙΛΤΙΑΔΗΣ (ΜΙΛΤΟΣ) ΖΑΜΠΑΡΑΣ: Κύριε Υπουργέ, θα είμαι απολύτως σύντομος, γιατί νομίζω ότι δεν απαντήσατε σε τίποτα σε σχέση με αυτό που σας ρώτησα. Δώσατε γενικόλογες απαντήσεις, ότι οι ανάγκες αλλάζουν και μετασχηματίζονται σε συνάρτηση με τον χρόνο.

Δεν υπάρχει σχεδιασμός από τον ΔΕΔΔΗΕ; Δεν υπάρχει ένας συγκεκριμένος σχεδιασμός; Ο κ. Σκρέκας, ο πρώην Υπουργός

Περιβάλλοντος και Ενέργειας είχε δηλώσει ότι ο λόγος αγοράς του κτιρίου ήταν να μην χρειάζεται να πληρώσουμε 1,7 εκατομμύρια ευρώ για τα οκτώ κτίρια.

Αυτή τη στιγμή ξέρετε πού είμαστε; Έχουμε δώσει 21,5 εκατομμύρια ευρώ για το κτίριο. Δίνουμε 1,7 εκατομμύρια ευρώ τον χρόνο, βάλετε επί τέσσερα για τα οκτώ κτίρια και μισθώνουμε κι άλλο κτίριο. Δεν πρέπει στο πλαίσιο του κοινοβουλευτικού ελέγχου να λάβουμε μια απάντηση από τον αρμόδιο Υπουργό γιατί γίνεται αυτό, εξαντλώντας τον τρόπο που το κάνουμε, γιατί δεν έχουμε άλλο τρόπο; Γιατί τόσοι πόροι, τόσοι οικονομικοί πόροι, τόσα χρήματα πετιούνται αυτή τη στιγμή, όταν η κοινωνία έχει ανάγκες; Δεν πρέπει να πάρουμε μια απάντηση ως Βουλευτές κάνοντας κοινοβουλευτικό έλεγχο;

Εσείς μου απαντάτε για τη ρυθμιστική αρχή. Εσείς τι κάνετε; Δεν πρέπει να ελέγξετε εάν είναι σκάνδαλο αυτό το πράγμα; Αυτή τη στιγμή έχουμε ένα κτίριο -ξαναλέω- που δεν χρησιμοποιείται. Το αγοράσαμε, υποτίθεται, για να μειώσουμε τις ανάγκες των μισθωμάτων των οκτώ κτιρίων. Αυτές, όχι μόνο δεν μειώθηκαν, συνεχίζουν να καταβάλλονται και σκεφτόμαστε να μισθώσουμε κι άλλο κτίριο, ενώ έχουμε ένα που κάθεται και λέμε ότι το ανακαινίζουμε και δεν ξέρουμε πόσο κόστισε η ανακαίνιση του κτιρίου που αγοράσαμε. Κάπου έχουμε χάσει το μέτρο.

Θα πρέπει να υπάρχει ένας έλεγχος, θα πρέπει να μπαίνει χέρι σε αυτά τα ζητήματα, κατά την άποψή μου, γιατί είναι σε τελική ανάλυση, κύριε Υπουργέ και προκλητικό για την κοινωνία. Είναι προκλητικό την περίοδο αυτή, που πραγματικά η μέση οικογένεια δεν μπορεί να τα βγάλει πέρα, να κάνουμε τέτοια κατασπατάληση πόρων και να χρησιμοποιούμε ως αφήγημα ότι αυξήθηκε ο κύκλος εργασιών του ΔΕΔΔΗΕ, ως εκ τούτου -εγώ αυτό καταλαβαίνω- επειδή έχει χρήματα, μπορεί να κάνει και τέτοιες σπατάλες εις βάρος των φορολογούμενων πολιτών.

Ξέρετε, αυτά ο κόσμος τα ακούει -και κλείνω κύριε Πρόεδρε- και πραγματικά τον προκαλείτε. Άρα, εγώ θα ήθελα να μου δώσετε μια σαφή απάντηση και τι πρόκειται να κάνετε σαν πολιτική ηγεσία του Υπουργείου για να λυθεί αυτό το ζήτημα. Θα πάει ο ΔΕΔΔΗΕ στο κτίριο που έχει αγοράσει; Τι θα το κάνει αυτό το κτίριο; Γιατί το ανακαινίζει; Αυτή τη στιγμή γιατί μισθώνει άλλο κτίριο; Τι θα γίνει με τα οκτώ κτίρια που βρίσκονται διάσπαρτα και κοστίζουν 1,7 εκατομμύρια τον χρόνο και αυτά; Δώστε μου μια απάντηση.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Βασίλειος Βιλιάρδος): Ευχαριστούμε πολύ τον κ. Ζαμπάρα.

Κύριε Υφυπουργέ, έχετε τον λόγο.

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΤΣΑΦΟΣ (Υφυπουργός Περιβάλλοντος και Ενέργειας): Σας ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

Κάνατε έναν χαρακτηρισμό που δεν έκανα εγώ, ότι επειδή έχει υψηλό κύκλο εργασιών -εγώ δεν μίλησα για κύκλο εργασιών, μίλησα για επενδύσεις- σπαταλά χρήματα. Δεν είναι αυτό που περιέγραψα. Εγώ προσπάθησα να περιγράψω έναν οργανισμό, ο οποίος όταν κάνει χ επενδύσεις και από το χ πάει στο τέσσερα χ, αυτός ο οργανισμός που μέσα σε τρία χρόνια πάει από το χ στο τέσσερα χ, είναι ένας οργανισμός, ο οποίος αλλάζει ραγδαία. Για να πας από το χ στο τέσσερα χ στις επενδύσεις χρειάζεται διαφορετικό κόσμος, χρειάζεται διαφορετικό σχεδιασμό, χρειάζεται να σκεφτείς πώς μπορείς να πετύχεις πολύ περισσότερα από αυτά που κάνεις και ναι, προφανώς χρειάζεται να σχεδιάσεις και τις υποδομές που χρειάζεσαι, στις οποίες βασίζεσαι για να επιτελέσεις αυτό το έργο. Εγώ αυτό περιέγραψα. Περιέγραψα έναν οργανισμό, ο οποίος αλλάζει ραγδαία, κυρίως για να καλύψει το επενδυτικό κενό, το οποίο δημιουργήθηκε ειδικά τα χρόνια 2015-2019.

Αυτή είναι η βασική πρόκληση του ΔΕΔΔΗΕ. Τώρα για το συγκεκριμένο κτίριο σας είπα και πάλι, οι διαχειριστές μας κάνουν επενδύσεις, έχουν λειτουργικά έξοδα και αυτά τα έξοδα, είτε είναι έξοδα λειτουργικά είτε είναι έξοδα σε επενδύσεις, τα δικαιολογούν στους αρμόδιους ρυθμιστές. Πηγαίνουν στους ρυθμιστές και πρέπει να δικαιολογήσουν γιατί αυτά τα έξοδα είναι εύλογα και άρα, γιατί αυτά τα έξοδα πρέπει να περάσουν -για να το πούμε απλά- στους καταναλωτές για να τα καλύψουν οι καταναλωτές.

Αυτό είναι ένα ζήτημα το οποίο εξετάζει η ρυθμιστική αρχή και

κοιτάζει τις εξηγήσεις που παραχωρεί ο ΔΕΔΔΗΕ για το συγκεκριμένο θέμα. Εμείς είμαστε σε συνεννόηση και παρακολουθούμε το έργο της ρυθμιστικής αρχής για να δούμε που θα καταλήξει και αυτή.

Σας ευχαριστώ πολύ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Βασίλειος Βιλιάρδος): Ευχαριστούμε πολύ τον κύριο Υφυπουργό.

Θα συνεχίσουμε με τη δεύτερη με αριθμό 1092/19-6-2025 επίκαιρη ερώτηση πρώτου κύκλου του Βουλευτή Χαλκιδικής της Κοινοβουλευτικής Ομάδας του ΠΑΣΟΚ - Κινήματος Αλλαγής κ. Απόστολου Πάνα προς τον Υπουργό Περιβάλλοντος και Ενέργειας, με θέμα: «Ποιο είναι το χρονοδιάγραμμα για την κατασκευή του φράγματος του Χαβριά στη Χαλκιδική?».

Κύριε συνάδελφε, έχετε τον λόγο για την πρωτολογία σας.

ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΠΑΝΑΣ: Κύριε Υπουργέ, για την ιστορία, ξεκινώντας, θα ήθελα επιγραμματικά να πω λίγα λόγια για το έργο του φράγματος του Χαβριά. Ήταν ένα έργο που θεωρούνταν αυξημένης σημασίας για την περιοχή ώστε να δώσει λύσεις στο πρόβλημα λειψυδρίας, ιδιαίτερα τους καλοκαιρινούς μήνες που η ζήτηση, όπως αντιλαμβάνεστε, αυξάνεται κατακόρυφα. Υπενθυμίζεται ότι η διάρκεια του έργου ΣΔΙΤ ήταν για τριάντα χρόνια, για τριακόσιους εξήντα μήνες, εκ των οποίων τα τρία χρόνια θα αφορούσαν την κατασκευή του φράγματος, των εγκαταστάσεων επεξεργασίας νερού και των απαραίτητων δικτύων, ενώ ο συνολικός προϋπολογισμός ανερχόταν σε 85,4 εκατομμύρια ευρώ, με ΦΠΑ στα 105,9 εκατομμύρια ευρώ.

Το αντικείμενο της σύμπραξης αφορούσε την κατασκευή, χρηματοδότηση, συντήρηση και λειτουργία του προτεινόμενου έργου και περιλάμβανε την υλοποίηση των εξής υποδομών: Του φράγματος του Χαβριά, των συνοδών τεχνικών έργων και των έργων μεταφοράς από το φράγμα του Χαβριά στην εγκατάσταση επεξεργασίας νερού.

Το έργο αφορούσε την ύδρευση των δημοτικών ενοτήτων Πολυγύρου και Ορμυλίας του Δήμου Πολυγύρου, Κασσάνδρας και Παλλήνης του Δήμου Κασσάνδρας, Σιθωνίας και Τορώνης του Δήμου Σιθωνίας, καθώς και τις τοπικές δημοτικές κοινότητες του Αγίου Μάμαντος, της Νέας Ποτίδαιας, της δημοτικής ενότητας Μουδωνιών του Δήμου Νέας Προποντίδας και την τοπική κοινότητα Πυργαδικίων της δημοτικής ενότητας Παναγίας του Δήμου Αριστοτέλη.

Ας έρθουμε όμως στο σήμερα. Μετά από αρκετά χρόνια, το έργο που φιλοδοξούσε να καλύψει το 33% του συνόλου των υδατικών αναγκών της Χαλκιδικής δεν έχει προχωρήσει. Η καθυστέρηση μπορεί να οφείλεται σε διάφορους λόγους, όπως γίνεται σε διάφορα έργα ΣΔΙΤ, αλλά το ζήτημα είναι ότι απαιτείται επικαιροποίηση του κατασκευαστικού κόστους των αρχικών προβλέψεων. Παρ' όλα αυτά, δεν δικαιολογείται το τόσο μεγάλο διάστημα απραξίας για ένα έργο ύψιστης σημασίας για τη Χαλκιδική και τους κατοίκους της.

Η πολιτεία λοιπόν οφείλει να μας απαντήσει και να βρει άμεσες λύσεις. Και σας ρωτώ ευθέως. Προτίθεστε να μας ενημερώσετε μετά από τόσα χρόνια ποιο είναι το ακριβές χρονοδιάγραμμα για την κατασκευή του φράγματος του Χαβριά στη Χαλκιδική και γιατί έως και σήμερα δεν έχει υλοποιηθεί;

Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Βασίλειος Βιλιάρδος): Ευχαριστούμε πολύ τον κ. Πάνα.

Κύριε Υφυπουργέ, έχετε τον λόγο.

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΤΣΑΦΟΣ (Υφυπουργός Περιβάλλοντος και Ενέργειας): Σας ευχαριστώ κι εγώ.

Κύριε Βουλευτά, σας ευχαριστώ για την ερώτηση για ένα πάρα πολύ σημαντικό έργο το οποίο, όπως είπατε και εσείς, έχει πτυχές και ύδρευσης και άρδευσης για την περιοχή.

Όπως και εσείς περιγράψατε, μιλάμε για ένα έργο το οποίο είχε βγει σε έναν διαγωνισμό. Δεν είχαμε δεσμευτικές προσφορές σε αυτόν τον διαγωνισμό με τον προϋπολογισμό τον οποίο και εσείς αναφέρατε. Όταν συμβαίνει κάτι τέτοιο, όπως αντιλαμβάνεστε, πρέπει να ξαναπάμε πίσω και να δούμε πώς μπορούμε να σχεδιάσουμε έναν διαγωνισμό ο οποίος να είναι επιτυχημένος.

Αυτή τη στιγμή οι ενδείξεις δείχνουν -αυτό άλλωστε σημαίνει ένας άγονος διαγωνισμός- ότι ο προϋπολογισμός που είχαμε

βγάλει εκείνη τη στιγμή δεν ήταν ικανοποιητικός προκειμένου να προσελκύσει τους απαραίτητους ενδιαφερόμενους. Οι ενδείξεις που έχουμε είναι ότι έχει αυξηθεί το κόστος. Ήταν και σε μια περίοδο δύσκολη που βγήκε ο διαγωνισμός, όπου υπήρχαν ανατιμήσεις σε διάφορα υλικά.

Αυτή τη στιγμή είναι ένα έργο στο οποίο προσπαθούμε πρακτικά να βρούμε τους χρηματοδοτικούς πόρους για να μπορέσουμε να το προχωρήσουμε. Σε αυτή τη φάση υλοποίησης είμαστε. Αντιλαμβανόμαστε τη σημασία του έργου για την περιοχή και προσπαθούμε να βρούμε τα απαραίτητα χρήματα έτσι ώστε, όταν προχωρήσουμε σε έναν διαγωνισμό, αυτός ο διαγωνισμός να είναι επιτυχημένος και να μην έχουμε πάλι ένα σενάριο μιας προσπάθειας η οποία δεν τελεσφόρησε.

Σας ευχαριστώ πολύ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Βασίλειος Βιλιάρδος): Ευχαριστούμε πολύ τον κύριο Υφυπουργό.

Κύριε Πάνα, έχετε τον λόγο.

ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΠΑΝΑΣ: Κύριε Υπουργέ, αν επισκεφτείτε κάποια στιγμή τη Χαλκιδική, το πιο σύγχρονο και σύντομο ανέκδοτο είναι το φράγμα του Χαβρία. Είναι το σύγχρονο «γεφύρι της Άρτας». Και πλέον κανένας στη Χαλκιδική δεν πιστεύει ότι θα υλοποιηθεί ποτέ αυτό το έργο, παρόλο που ήταν μια επίσημη εξαγγελία του ίδιου του Πρωθυπουργού κατά την προεκλογική περίοδο. Άρα, βρισκόμαστε σε μία κατάσταση τελματική, έτσι όπως το βλέπω εγώ.

Ας μην ψάχνουμε τις χρηματοδοτήσεις σε μία περιοχή η οποία έχει τεράστιο πρόβλημα λειψυδρίας, όπως όλη η χώρα μας, πιστεύω, αυτή τη στιγμή. Ξέρετε ότι τους τουριστικούς μήνες ιδιαίτερα η Χαλκιδική έχει πάρα πολύ κόσμο, η αγροτική παραγωγή επηρεάζεται κατά πολύ, έργα δεν υπάρχουν. Και μιλάμε για ένα έργο, το φράγμα του Χαβρία, που έχει πάρα πολλές φορές εξαγγελθεί, για το οποίο στην ουσία αυτό που καταλαβαίνω απ' αυτό το οποίο λέτε είναι ότι πρέπει να βρεθεί μια χρηματοδότηση, ενώ παρόμοια παραδείγματα χρηματοδότησης, που καλώς είχαμε, σε άλλα έργα υλοποιήθηκαν.

Άρα, λοιπόν, το ερώτημα είναι το εξής. Φτάνουμε σε ένα σημείο να συζητάμε ότι δεν υπάρχει χρηματοδότηση για το συγκεκριμένο έργο; Τότε ρωτώ το εξής. Γιατί δεν εντάχθηκε στο Ταμείο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας; Γιατί δεν μπήκε ούτε στο Πρόγραμμα Δημοσίων Επενδύσεων, όπως σωστά έγινε με το αρδευτικό σύστημα του Αλμωπαίου; Τι έκανε η Κυβέρνηση όταν είχε την ευκαιρία να εξασφαλίσει χρηματοδότηση για ένα έργο εθνικής σημασίας; Η απάντηση της επίκαιρης ερώτησης δυστυχώς -πράγμα που εγώ τουλάχιστον δεν θέλω να το κάνω- είναι ότι δεν έκανε τίποτα. Απόλυτη απραξία!

Η ενημέρωση που είχαμε από τον διοικητή της ειδικής υπηρεσίας συντονισμού του Ταμείου Ανάκαμψης ανέφερε πως οι δράσεις του Σχεδίου Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας της Ελλάδας αποτέλεσαν προϊόν προτάσεων Υπουργείων, φορέων και διαβούλευσης, σύμφωνα με το οποίο διαμορφώθηκε το τελικό σχέδιο που υποβλήθηκε στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή.

Δεν υποβλήθηκε λοιπόν καμία πρόταση από κανένα συναρμόδιο Υπουργείο ή κάποιο θεσμικό φορέα -θα το πω έτσι- για τα προβλήματα που υπάρχουν στο νερό στη Χαλκιδική; Είναι δυνατόν να μην μπορεί να βρεθεί μία λύση για τη Χαλκιδική, τους κατοίκους της και όλες τις επαγγελματικές δραστηριότητες, αφήνοντάς την πραγματικά στην τύχη της, χωρίς καμία πρόβλεψη για μελέτη για την αντιμετώπιση του προβλήματος του νερού το οποίο υπάρχει;

Θα πρέπει να ξέρετε ότι το πρόβλημα στο νερό δεν είναι μόνο η άδρευση και η ύδρευση, είναι και η ποιότητα.

Θέλω να σας πω ότι στη Χαλκιδική οι μόνιμοι κάτοικοι και οι παραθεριστές διψούν. Οι αγρότες περιμένουν μια λύση εδώ και χρόνια. Ο τουρισμός και οι επιχειρήσεις χρειάζονται επαρκείς υποδομές, που αυτή τη στιγμή δεν υπάρχουν. Αυτή τη στιγμή το κύριο έργο το οποίο θα βοηθούσε κατά ένα πολύ μεγάλο ποσοστό σε ό,τι αφορά το νερό στη Χαλκιδική δυστυχώς η δική μου αίσθηση είναι ότι πλέον βρίσκεται στις καλές δες.

Για τον λόγο λοιπόν αυτό ή θα πρέπει να προχωρήσει ή θα πρέπει να υπάρξει ένας άλλος σχεδιασμός. Γιατί αν δεν υπάρξει άλλος σχεδιασμός, με τα δεδομένα που υπάρχουν αυτή τη στιγμή στον

νομό, τα τουριστικά, τα αγροτικά, και το πλήθος το οποίο υπάρχει, που το συναντάμε κάθε μέρα, δυστυχώς οι Χαλκιδικιώτες και οι παραθεριστές σε έναν νομό ιδιαίτερα κομβικής σημασίας για το ΑΕΠ της χώρας μας -για όλη την κεντρική Μακεδονία, αλλά και για τη χώρα μας γενικότερα- θα πουν το νερό νεράκι.

Ευχαριστώ πάρα πολύ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Βασίλειος Βιλιάρδος): Ευχαριστούμε πολύ τον κ. Πάνα.

Το θέμα του νερού είναι πράγματι πολύ σημαντικό.

Κύριε Υφυπουργέ, έχετε τον λόγο.

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΤΣΑΦΟΣ (Υφυπουργός Περιβάλλοντος και Ενέργειας): Σας ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

Κύριε Βουλευτά, νομίζω ότι στη δευτερολογία σας ήσασταν άδικος, διότι περιγράψατε μια κατάσταση σαν να μην έχουμε κάνει τίποτα. Σχεδίασαν ένα έργο, έβγαλαν έναν διαγωνισμό. Σε αυτόν τον διαγωνισμό με τα οικονομικά δεδομένα της εποχής δεν καταφέραμε να προσελκύσουμε δεσμευτικές προτάσεις. Άρα, πρέπει να πάμε πίσω να επανασχεδιάσουμε το έργο, έτσι ώστε να βρούμε τον σωστό προϋπολογισμό και να βρούμε τους πόρους που χρειάζονται, καθώς οι πόροι που είχαμε υπ' όψιν μας δεν ήταν αρκετοί και γι' αυτό δεν ήρθε κανένας στον διαγωνισμό.

Αυτό δεν μπορείτε να το περιγράψετε ως ότι δεν κάνουμε τίποτα και ότι με το έργο δεν ασχολείται κανένας. Δεν είναι δίκαιο. Μπορείτε να πείτε ότι πρέπει να κινηθούμε πιο γρήγορα για να εξασφαλίσουμε τους πόρους, ότι πρέπει να κινηθούμε πιο γρήγορα στον τρόπο με τον οποίο ανταποκρινόμαστε σε έναν διαγωνισμό ο οποίος δεν τελεσφόρησε. Όμως, δεν θεωρώ ότι είναι σωστό να περιγράφουμε μια διαδικασία διαγωνιστική η οποία δεν τελεσφόρησε και δεν ήρθε κάποιος να κάνει δεσμευτική προσφορά και αυτό πρέπει να το σβήνουμε απ' την ιστορία σαν να μην έχει γίνει ποτέ.

Εγώ, λοιπόν, σας επαναλαμβάνω αυτό που είπα και στην πρωτολογία μου, ότι όταν έχεις έναν διαγωνισμό ο οποίος δεν βγάζει κάποιο αποτέλεσμα, πρέπει να γυρίσεις πίσω και να δεις πώς θα κάνεις έναν νέο διαγωνισμό ο οποίος να εξασφαλίσει το αποτέλεσμα. Και σε αυτό αντιλαμβάνομαι τη σημαντικότητα του έργου για την περιοχή. Όπως, όμως, επίσης αντιλαμβάνεστε, υπάρχουν πάρα πολλά έργα -όχι μόνο στη δική μας αρμοδιότητα- γενικά στη χώρα τα οποία χρειάζονται πόρους. Είναι πάντα μια δύσκολη εξίσωση. Αυτό είναι ένα σημαντικό έργο και θα συνεχίσουμε να ψάχνουμε να βρούμε τους πόρους, έτσι ώστε να μπορέσουμε να το υλοποιήσουμε και την επόμενη φορά που θα το προσπαθήσουμε να μην έχουμε το ίδιο αποτέλεσμα όπως είχαμε στον τελευταίο διαγωνισμό.

Σας ευχαριστώ πολύ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Βασίλειος Βιλιάρδος): Ευχαριστούμε πολύ τον κύριο Υφυπουργό.

Θα συνεχίσουμε με την έκτη με αριθμό 1093/19-6-2025 επίκαιρη ερώτηση πρώτου κύκλου του Προέδρου της Κοινοβουλευτικής Ομάδας της Νέας Αριστεράς και Βουλευτή Μεσσηνίας κ. Αλέξανδρου Χαρίτση προς τον Υπουργό Περιβάλλοντος και Ενέργειας με θέμα: «Να ενημερώσει η Κυβέρνηση για το σχέδιο καύσης απορριμμάτων».

Ορίστε, κύριε Πρόεδρε, έχετε τον λόγο για την πρωτολογία σας.

ΑΛΕΞΗΣ ΧΑΡΙΤΣΗΣ (Πρόεδρος της Κοινοβουλευτικής Ομάδας της Νέας Αριστεράς): Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

Δεν μπορώ παρά να ξεκινήσω με το πολύκροτο σκάνδαλο του ΟΠΕΚΕΠΕ. Ακούγοντας και τον Πρωθυπουργό, τον κ. Μητσοτάκη, λίγο νωρίτερα στο Υπουργικό Συμβούλιο να μας λέει ότι αναλαμβάνει και την ευθύνη και για όλους τους προηγούμενους, κύριε Πρόεδρε, ε, λοιπόν, ο κ. Μητσοτάκης δεν χρειάζεται να αναλάβει την ευθύνη για κανέναν προηγούμενο, να αναλάβει την ευθύνη για τον εαυτό του, για τον ίδιο, γιατί δεν ήταν οι προηγούμενοι οι οποίοι, σε μια προσπάθεια που κάνει συνεχώς συμψηφισμού των ευθυνών, δημιουργήσαν μια πυραμίδα διαφθοράς. Την πυραμίδα διαφθοράς τη δημιούργησε ο ίδιος ο κ. Μητσοτάκης και αυτή έχει οδηγήσει στη διασπάθιση ευρωπαϊκού χρήματος και αυτήν τη στιγμή έχει φέρει τη χώρα μας να βρίσκεται υπό τον φακό της έρευνας της Ευρωπαϊκής Εισαγγελίας. Αυτή τη δημιούργησε ο κ. Μητσοτάκης.

Ο κ. Μητσοτάκης, λοιπόν, οφείλει αντί να προσπαθεί να διαχύσει τις ευθύνες παντού να αναλάβει τις δικές του ευθύνες και να παρατηρεί, γιατί η Κυβέρνησή του δεν μπορεί να σηκώσει πλέον άλλα σκάνδαλα, άλλη διασπάθιση δημόσιου χρήματος, άλλη διαφθορά, άλλη συγκάλυψη.

Ερχομαι τώρα, κύριε Πρόεδρε, κύριε Υφυπουργέ και στο ζήτημα της ερώτησής μου το οποίο δεν είναι άσχετο με αυτά τα οποία έθεσα και πριν, γιατί βεβαίως το ζήτημα της διαχείρισης των απορριμμάτων δεν είναι απλώς και μόνο ένα διαχειριστικό ζήτημα. Είναι ένα ζήτημα αμύγας πολιτικό.

Σωστά, κύριε Πρόεδρε, πριν μιλήσατε, σε προηγούμενη ερώτηση συναδέλφου, για το πόσο κρίσιμο είναι το ζήτημα του νερού. Αντιστοίχως πολύ κρίσιμο είναι και το ζήτημα των απορριμμάτων.

Και εδώ, δυστυχώς, έχουμε μία Κυβέρνηση η οποία έχει επιλέξει ένα μοντέλο πολιτικής, το οποίο σε σχέση με το περιβάλλον, σε σχέση με τις ευρωπαϊκές δεσμεύσεις της χώρας μας, σε σχέση με το δημοσιονομικό μέλλον της χώρας μας, αλλά και σε σχέση με τον σεβασμό στις τοπικές κοινωνίες βρίσκεται πάρα πολύ μακριά από τις ανάγκες.

Συζητάμε σήμερα, δυστυχώς, για μια προειλημμένη ως φαίνεται -και γι' αυτό ρωτώ και τον αρμόδιο Υφυπουργό να μου δώσει μια καθαρή απάντηση- απόφαση της Κυβέρνησης σε σχέση με το ζήτημα της καύσης.

Τέλη Απριλίου, κύριε Υφυπουργέ, έγινε μια κλειστή ημερίδα στο Υπουργείο Περιβάλλοντος και Ενέργειας, χωρίς τη συμμετοχή κοινωνικών εταίρων, χωρίς τη συμμετοχή της τοπικής αυτοδιοίκησης, χωρίς δημοκρατική διαβούλευση και παρουσιάστηκε εκεί ένα σχέδιο για έξι μονάδες καύσης απορριμμάτων με σενάριο χωροθέτησης και βασικά σημεία μελέτης σκοπιμότητας. Ήταν εκεί όλοι οι μεγάλοι ιδιώτες-παίκτες της αγοράς ενέργειας, ήταν εκεί, βεβαίως και η ΔΕΗ. Απουσίαζε, όμως, η κοινωνία και τα σχετικά δημοσιεύματα κάνουν λόγο για έργα ΣΔΙΤ με συμβάσεις είκοσι πέντε έως είκοσι οκτώ έτη και εγγυημένη τροφοδοσία σε απορριματογενή καύσιμα, σε RDF και SRF δηλαδή.

Φαίνεται ότι η Κυβέρνηση, λοιπόν, κατασκευάζει πολιτικές πίσω από κλειστές πόρτες ερήμην της κοινωνίας, παρουσία μόνο μεγάλων ιδιωτικών συμφερόντων.

Όμως, εδώ ειδικά σε τέτοια ζητήματα η συμμετοχή της κοινωνίας, η δημοκρατική διαβούλευση, η εμπλοκή των τοπικών κοινωνιών και της τοπικής αυτοδιοίκησης δεν είναι απλώς και μόνο ένα ακόμα παρεμπόδιτο ζήτημα ούτε ένα ζήτημα επιλογής.

Είναι θεμελιώδες ζήτημα δημοκρατίας, κύριε Υφυπουργέ και βεβαίως, πρέπει οι τοπικές κοινωνίες και πρέπει όλοι μας, πρέπει και το Κοινοβούλιο, πρέπει και οι θεσμικές εκπροσωπήσεις της κοινωνίας να έχουν γνώση για τους σχεδιασμούς αυτούς πριν αυτοί καταλήξουν σε δεσμευτικά σχέδια, όχι εκ των υστέρων.

Εσείς σχεδιάζετε τις έξι αυτές μονάδες, χωρίς να έχετε παρουσιάσει δημόσια ούτε τη μελέτη σκοπιμότητας, ούτε τις τεχνικές παραμέτρους, ούτε τους περιβαλλοντικούς όρους, ούτε το πού ακριβώς θα χωροθετηθούν αυτές οι μελέτες και μας λέει ο αρμόδιος γενικός γραμματέας ότι όλα αυτά θα παρουσιαστούν εκ των υστέρων. Οι μελέτες δεν γίνονται για να παρουσιαστούν όλα αυτά τα ζητήματα εκ των υστέρων. Δεν μπορούμε να ερχόμαστε και να σχεδιάζουμε επί τη βάσει προειλημμένων αποφάσεων.

Κλείνοντας, κύριε Πρόεδρε -και ευχαριστώ και για την ανοχή σας- να πω ότι για τη χώρα μας, όπως και για ολόκληρη την Ευρώπη, το ζήτημα της υποχρέωσης που έχει να κάνει με ένα μοντέλο διαχείρισης των απορριμμάτων το οποίο θα είναι αποκεντρωμένο, με ένα μοντέλο το οποίο θα είναι συμμετοχικό, με ένα μοντέλο το οποίο θα είναι περιβαλλοντικά δίκαιο, με ένα μοντέλο το οποίο θα βάζει μπροστά τα ζητήματα της κυκλικής οικονομίας, με ένα μοντέλο το οποίο θα βάζει ζητήματα της επανάληψης, είναι υποχρεωτικό για την Ελλάδα, όπως και για ολόκληρη την Ευρώπη. Και ορθώς είναι υποχρεωτικό και πρέπει να είναι υποχρεωτικό. Δεν μπορεί η λύση στο τεράστιο ζήτημα της διαχείρισης των απορριμμάτων να είναι η καύση και μάλιστα, με μονάδες οι οποίες εξυπηρετούν αποκλειστικά και μόνο μεγάλα ιδιωτικά συμφέροντα ερήμην της κοινωνίας, ερήμην και του δημόσιου συμφέροντος.

Κατόπιν όλων αυτών, κύριε Υφυπουργέ, θα ήθελα να σας ρω-

τήσω δύο πράγματα: Πρώτον, θα προχωρήσει η Κυβέρνηση στην κατασκευή έξι μονάδων καύσης απορριμμάτων και ποιο είναι ακριβώς το σχέδιο χωροθέτησης των μονάδων αυτών;

Και δεύτερον, σε ποιες ενέργειες θα προβεί το Υπουργείο σας, έτσι ώστε να υπάρξει άμεση ενημέρωση της Τοπικής Αυτοδιοίκησης και των τοπικών κοινωνιών για το εν λόγω σχέδιο;

Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Βασίλειος Βιλιάρδος): Ευχαριστούμε πολύ τον Πρόεδρο της Νέας Αριστεράς.

Ορίστε, κύριε Υφυπουργέ, έχετε τον λόγο.

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΤΣΑΦΟΣ (Υφυπουργός Περιβάλλοντος και Ενέργειας): Σας ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

Κύριε Πρόεδρε, σας ευχαριστώ και εσάς για την ερώτηση αυτή. Θα ξεκινήσω από την αρχή, νομίζω ότι αναφερθήκατε και εσείς -ίσως- το βάλατε σε λίγο διαφορετικό τόνο- στο ότι στη χώρα μας αυτήν τη στιγμή έχουμε ένα πολύ μεγάλο ποσοστό των απορριμμάτων το οποίο θάβεται και ότι για να πορευθούμε στην κυκλική οικονομία, για να πορευθούμε στο μέλλον πρέπει, πρώτον, να αξιοποιήσουμε ό,τι είναι αξιοποιήσιμο μέσω της ανακύκλωσης. Μετά, όμως, υπάρχει πάντα ένα ποσοστό το οποίο απομένει και ιδανικά θα θέλαμε όσο μεγαλύτερο ποσοστό αυτού του ποσοστού, του υπολείμματος, να αξιοποιείται και η διεθνής πρακτική δείχνει ότι βέλτιστη λύση για την αξιοποίηση αυτή είναι η ενεργειακή αξιοποίηση.

Άρα, στην πολύ μεγάλη εικόνα είναι προφανές ότι για να πορευθούμε και εμείς στο μέλλον ως Υπουργείο προσπαθούμε να σκεφτούμε τον σχεδιασμό αυτής της αλυσίδας παραγωγής και όπως γνωρίζετε πολύ καλά, μιλάμε επίσης για μια αλυσίδα παραγωγής η οποία θα έχει έναν περιφερειακό χαρακτήρα, γιατί έχει το μεταφορικό κόστος και η συλλογή και η διασυλλογή είναι ένα σημαντικό κόστος.

Επομένως, αυτό που έχει κάνει το Υπουργείο Περιβάλλοντος και Ενέργειας είναι να εξετάσει και να προσπαθήσει να καταλάβει τι χαρακτηριστικά έχει αυτή η αγορά, τι μέγεθος έχει αυτή η αγορά, αν είναι να αξιοποιήσουμε αυτό το υπόλειμμα -να το πω έτσι απλά- πόσο μεγάλο είναι, τι ενέργεια θα μπορούσε να παράγει και επίσης, αν είναι να το χωροθετήσουμε περιφερειακά, τι ίσως θα μπορούσε να σηκώσει η χώρα, για να το πω έτσι πάρα πολύ απλά. Εκεί, σε αυτή τη διαδικασία είμαστε, σε διαβούλευση και με φορείς.

Και το σημαντικό είναι -γιατί ουσιαστικά περιγράψατε και στην ερώτησή σας ρωτάτε αν θα πάμε να κατασκευάσουμε- ότι εμείς δεν πάμε να κατασκευάσουμε κάτι. Εδώ πέρα μιλάμε για μια διαγωνιστική διαδικασία, η οποία θα βγει κάποια στιγμή για το ποιος, με τι αντίτιμο, με τι όρους και επίσης το πού. Δεν είναι το κράτος που θα οριοθετήσει και θα πει εκεί, εκεί κι εκεί. Αυτή είναι μια συζήτηση που θα γίνει και με την τοπική κοινωνία και με τους ενδιαφερόμενους επενδυτές σε αυτά τα σχήματα.

Άρα, εκτιμώ ότι προτρέχετε πάρα πολύ στον χαρακτηρισμό σας, ότι έχουμε πάρει αποφάσεις και ότι κατασκευάζουμε, ενώ αναφερθήκατε και στη ΔΕΗ. Η ΔΕΗ αντιλαμβανόμενη την ανάγκη να έχουμε τέτοιου είδους παραγωγή ενέργειας στην Ελλάδα μέσα σε ένα πολύ μεγάλο και φιλόδοξο επενδυτικό πλάνο για τη δυτική Μακεδονία, έβαλε μέσα και την πιθανότητα να κάνει μια τέτοια μονάδα. Είναι δικαίωμά της να μιλά για τα επενδυτικά της σχέδια ως εταιρεία. Αυτό δεν σημαίνει ότι η ΔΕΗ έχει κάποιον προνομιακό ρόλο σε αυτή τη διαδικασία. Μιλάμε για μια διαγωνιστική διαδικασία που θα ορίσει όλους τους οικονομικούς όρους και, επίσης, για μια περιβαλλοντική διαδικασία που θα οριοθετήσει το πού και το πώς, ενώ φυσικά όλα αυτά θα γίνουν σε διαβούλευση με την τοπική κοινωνία.

Σας ευχαριστώ πολύ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Βασίλειος Βιλιάρδος): Ευχαριστούμε πολύ τον κύριο Υφυπουργό.

Κύριε Πρόεδρε, έχετε τον λόγο.

ΑΛΕΞΗΣ ΧΑΡΙΤΣΗΣ (Πρόεδρος της Κοινοβουλευτικής Ομάδας της Νέας Αριστεράς): Κύριε Υφυπουργέ, ομολογώ ότι με την απάντησή σας μου προκαλείτε ακόμα μεγαλύτερες ανησυχίες από αυτές τις οποίες είχα πριν συζητήσουμε αυτήν την ερώτησή. Και αυτό το λέω, γιατί είπατε κάποια πράγματα τα οποία θα ήθελα να κρατήσω.

Πρώτον, είπατε ότι είναι βέλτιστη λύση η ενεργειακή αξιοποίηση. Από πού προκύπτει ότι είναι βέλτιστη λύση η ενεργειακή αξιοποίηση, δηλαδή η καύση, για να λέμε τα πράγματα με το όνομά τους; Στην Ευρώπη υπήρχε πράγματι μια τέτοια τάση που ξεκίνησε πριν από τριάντα χρόνια, μια τάση που όμως εγκαταλείπεται. Και εγκαταλείπεται αυτή η τάση στην Ευρώπη, γιατί ακριβώς είναι ένα μοντέλο που επενδύει στην καύση, είναι ένα μοντέλο που είναι ασύμβατο με μια προσπάθεια που γίνεται για τη μείωση του παραγόμενου όγκου των απορριμμάτων και κυρίως των υπολειμμάτων τα οποία και θα πρέπει να διαχειριστούμε.

Γιατί γίνεται αυτό; Διότι πολύ απλά αυτός ο οποίος επενδύει στην καύση θέλει να έχει όσο το δυνατόν περισσότερα σκουπίδια για να μπορέσει να τα κάψει. Αυτό γίνεται. Του δίνεις κίνητρο για μεγαλύτερο όγκο απορριμμάτων αν πας σε τέτοιου τύπου διαχείριση και σε τέτοιου τύπου μονάδες. Η καύση αντικειμενικά υπονομεύει την προσπάθεια για μείωση του όγκου, για ανακύκλωση, για επανάχρηση, για διαλογή στην πηγή και για κυκλική οικονομία.

Οστόσο, κύριε Υφυπουργέ, είπατε και κάποια άλλα πράγματα τα οποία δεν μπορώ να μη σχολιάσω. Είπατε ότι δεν θα χωροθετήσει το κράτος και ότι θα πρέπει να το δούμε με τον επενδυτή. Άρα, τελικά την επιλογή θα την κάνει ο επενδυτής της χωροθέτησης; Δεν θα την κάνει το Ελληνικό Δημόσιο; Δεν θα έχει την ευθύνη το Ελληνικό Δημόσιο σε συνεργασία και σε συνεννόηση με τις τοπικές κοινωνίες για το πού θα γίνει η χωροθέτηση των όποιων μονάδων προχωρήσουν;

Κύριε Υφυπουργέ, πολύ πρόσφατα, αν δεν κάνω λάθος πριν από τρεις εβδομάδες, βρέθηκα στην περιοχή της Φυλής, όπου συγκεντρώνονται τα απορρίμματα ολοκλήρωσης της Αττικής με έναν τρόπο πρωτόγονο. Μιλάμε για μια συγκέντρωση απορριμμάτων που έχει οδηγήσει σε υποβάθμιση μια πολυπληθέστατη περιοχή του λεκανοπεδίου, όπως είναι η δυτική Αθήνα, οι συνοικίες της δυτικής Αθήνας. Και επειδή συζήτησα με τους κατοίκους εκεί, θα ήθελα να σας πω ότι οι κάτοικοι είναι σε απόγνωση. Είναι σε απόγνωση και έχουν έναν ΧΥΤΑ ο οποίος απλώς παίρνει παρατάσεις, για τις οποίες βεβαίως η χώρα μας υφίσταται και πρόστιμα. Η λύση που προτείνουμε, λοιπόν, απέναντι σε αυτό είναι να πάμε σε μονάδες καύσης, οι οποίες θα συντηρήσουν αυτά τα πολύ υψηλά επίπεδα των απορριμμάτων;

Ξέρετε, δεν είναι μόνο ζήτημα του τι λέμε εμείς, τι λέω εγώ, τι λέει η Νέα Αριστερά, τι λένε οι περιβαλλοντικές οργανώσεις. Το ίδιο το Ευρωπαϊκό Ελεγκτικό Συνέδριο, κύριε Υπουργέ, σε μια εξαιρετικά καταδικαστική έκθεσή του το 2023 μιλάει με πάρα πολύ μελανά χρώματα για το πώς η Ελλάδα διαχειρίζεται τα απόβλητα με όρους κυκλικής οικονομίας και μας λέει καθαρά ότι αντί να επενδύσουμε σε αυτό που θα άλλαζε ριζικά το μοντέλο -το Ευρωπαϊκό Ελεγκτικό Συνέδριο το λέει, δεν το λέω εγώ-, δηλαδή στην πρόληψη δημιουργίας αποβλήτων, άρα στη μείωση του όγκου, στον οικολογικό σχεδιασμό προϊόντων, στη μείωση των υλικών και την επαναχρησιμοποίηση, οι ευρωπαϊκές χρηματοδοτήσεις κατευθύνονται σχεδόν αποκλειστικά σήμερα που μιλάμε σε έργα τελικής διαχείρισης, σε μονάδες επεξεργασίας παραγωγής RDF και τώρα σε καύση.

Πρέπει λοιπόν, κύριε Υπουργέ, να είναι ξεκάθαρο από τη μεριά σας το ποιος είναι ο σχεδιασμός και το πού πάμε, ώστε να ξέρουν και οι πολίτες αν τελικά πάμε σε μονάδες καύσης, αν πάμε σε ένα μοντέλο το οποίο αντί να ανακυκλώνει τα απορρίμματα, ανακυκλώνει ένα αποτυχημένο μοντέλο το οποίο οδηγεί σε πολύ μεγάλους όγκους, οδηγεί σε τεράστια περιβαλλοντική υποβάθμιση και σε κίνδυνο τη δημόσια υγεία και βεβαίως και σε ένα πολύ μεγάλο κόστος -γιατί ο ιδιώτης θέλει τον όγκο και θα έχει και ένα πολύ υψηλό «gate fee» για να πάρει τα απορρίμματα από τους δήμους για να τα διαχειριστεί- ή αν θα πάμε επιτέλους σε ένα μοντέλο, όπως είναι αυτή τη στιγμή η τάση σε όλη την Ευρώπη, το οποίο θα επενδύει στην αποκέντρωση, στη διαλογή στην πηγή, στην ανακύκλωση και στην επανάχρηση των υλικών. Πρέπει να επιλέξουμε. Πολιτική σημαίνει ότι έχω επιλογές μπροστά μου και επιλέγω αυτή που είναι η καλύτερη για το δημόσιο συμφέρον και για τα συμφέροντα των πολλών.

Εμείς, λοιπόν, λέμε ότι η καύση δεν μπορεί να είναι η λύση.

Εμείς λέμε ότι τέτοιου τύπου επιλογές εξυπηρετούν αποκλειστικά και μόνο μεγάλα ιδιωτικά συμφέροντα και σας καλούμε, κύριε Υπουργέ, να ξεκαθαρίσετε ποια είναι η στρατηγική της Κυβέρνησης σε αυτό το πολύ σημαντικό ζήτημα και ειδικά για την πολύπαθη περιοχή της δυτικής Αθήνας.

Σας καλώ να μας ξεκαθαρίσετε ποια χωροθέτηση θα προχωρήσει, πότε θα προχωρήσει και πού θα βρίσκεται αυτή, ώστε να ξέρουν και οι κάτοικοι της περιοχής της δυτικής Αθήνας που αυτή τη στιγμή βιώνουν, κάτι που σας λέω μετά βεβαιότητας και μετά λόγου γνώσης, μια πάρα πολύ δύσκολη κατάσταση, βιώνουν μια απάνθρωπη κατάσταση και ανησυχούν πάρα πολύ για το μέλλον των ιδιών και των παιδιών τους.

Σας ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Βασίλειος Βιλιάρδος): Ευχαριστούμε τον Πρόεδρο της Νέας Αριστεράς.

Ορίστε, κύριε Υφυπουργέ, έχετε τον λόγο.

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΤΣΑΦΟΣ (Υφυπουργός Περιβάλλοντος και Ενέργειας): Σας ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

Κύριε Πρόεδρε, νομίζω ότι έχουμε μία διαφορετική αντίληψη και σημείο εκκίνησης γι' αυτή τη συζήτηση. Θα σας εξηγήσω, λοιπόν, αμέσως πώς το καταλαβαίνω εγώ.

Μιλάμε για μία διαδικασία όπου αφού κάνουμε τη διαλογή, αφού κάνουμε την ανακύκλωση, αφού μπορέσουμε να αντλήσουμε ό,τι μπορούμε να αντλήσουμε, με αυτόν τον τρόπο δεν φτάνουμε ποτέ στο 100%. Δεν μπορούμε να έχουμε το 100% των απορριμμάτων που να είναι αξιοποιήσιμα μέσω της μεθόδου της ανακύκλωσης. Άρα, μένει κάτι.

ΑΛΕΞΗΣ ΧΑΡΙΤΣΗΣ (Πρόεδρος της Κοινοβουλευτικής Ομάδας της Νέας Αριστεράς): Άλλο να είναι 10% και άλλο να είναι 50%, όμως!

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΤΣΑΦΟΣ (Υφυπουργός Περιβάλλοντος και Ενέργειας): Ωραία, αλλά ας είμαστε ξεκάθαροι γι' αυτό που λέτε.

Εμείς λέμε ότι θέλουμε να μεγιστοποιήσουμε την ανακύκλωση, την κυκλική οικονομία και στο τέλος μένει κάτι. Αυτό το κάτι που μένει ή θα το θάψουμε ή θα το αξιοποιήσουμε ενεργειακά. Και επειδή νομίζω ότι είναι πάρα πολύ εύκολο να δημιουργηθούν εντυπώσεις, όταν μιλάμε για κάψιμο, δεν εννοούμε ότι θα πάρω μία σακούλα σκουπιδιών και θα την κάψω. Δεν μιλάμε γι' αυτό το πράγμα. Μιλάμε για απορρίμματα τα οποία έχουν επεξεργαστεί, έχουν διαχωριστεί, έχει γίνει η αξιοποίηση και αυτό που μένει στο τέλος είναι ένα εντελώς διαφορετικό προϊόν από έναν σύμμικτο κάδο που θα μπορούσε να σκεφτεί κανείς, όταν μιλάμε για καύση απορριμμάτων. Αυτός είναι ο σχεδιασμός μας. Είναι να χρησιμοποιήσουμε την κυκλική οικονομία και την ανακύκλωση και αυτό το κάτι που μένει στο τέλος να το αξιοποιήσουμε ενεργειακά.

Στο σημείο αυτό, θα ήθελα να κάνω και ένα τελευταίο σχόλιο για την οριοθέτηση, γιατί νομίζω ότι παρερμηνεύσατε αυτά που είπα. Το πού είναι μία μονάδα είναι προφανώς μια συζήτηση που θα γίνει μεταξύ του κράτους, των τοπικών φορέων και των ενδιαφερομένων επενδυτών. Δεν είναι μια συζήτηση που μπορεί να κάνει κάποιος μόνος του. Εμείς αυτό είπαμε και σε αυτή τη συζήτηση είναι ότι κεντρικό ρόλο θα έχει η τοπική κοινωνία που θα ζησει με αυτές τις επενδύσεις για χρόνια. Αυτό που, επίσης, είπαμε είναι ότι δεν ισχύουν πολλές από τις κατηγορίες για δεσμευτικά σχέδια, ότι έχουμε βρει όλους τους χώρους και ότι είναι όλα τετελεσμένα.

ΑΛΕΞΗΣ ΧΑΡΙΤΣΗΣ (Πρόεδρος της Κοινοβουλευτικής Ομάδας της Νέας Αριστεράς): Εγώ ρωτώ!

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΤΣΑΦΟΣ (Υφυπουργός Περιβάλλοντος και Ενέργειας): Επίσης, μιλάμε για μία διαγωνιστική διαδικασία που θα είναι ανοιχτή και θα δούμε ποιος επενδυτής θα μπορέσει να προχωρήσει με αυτά τα σχέδια. Όμως, θα πρέπει να ξεκαθαρίσουμε ότι αυτό που περιγράφουμε εμείς δεν είναι αντί της ανακύκλωσης. Είναι αυτό που μένει μετά την ανακύκλωση και άρα, είναι απαραίτητο.

Σας ευχαριστώ πολύ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Βασίλειος Βιλιάρδος): Συνεχίζουμε με την πέμπτη με αριθμό 1112/23-6-2025 επίκαιρη ερώτηση δεύτερου κύκλου του Βουλευτή Α' Αθηνών της Κοινοβουλευτικής Ομάδας της Νέας Αριστεράς κ. Αθανάσιου Ηλιόπουλου προς τον Υπουργό Περιβάλλοντος και Ενέργειας με θέμα: «Αποθήκευση

CO2 στον Πρίνο - Η επικίνδυνη απουσία δημόσιου ενεργειακού σχεδιασμού στο όνομα της «πράσινης» μετάβασης».

Έχετε τον λόγο, κύριε συνάδελφε.

ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ (ΝΑΣΟΣ) ΗΛΙΟΠΟΥΛΟΣ: Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

Η υπόθεση της υπόγειας αποθήκευσης διοξειδίου του άνθρακα στον Πρίνο αναδεικνύει με τον πλέον εύγλωττο τρόπο τον προβληματικό προσανατολισμό της κυβερνητικής ενεργειακής πολιτικής. Πρόκειται για ένα έργο το οποίο διαφημίζεται ως «πρωτοποριακή πράσινη τεχνολογία», αλλά στην ουσία υλοποιείται χωρίς στρατηγική κοινωνικής συνοχής, χωρίς επιστημονική τεκμηρίωση και χωρίς κοινωνική λογοδοσία.

Ο Διεθνής Οργανισμός Ενέργειας έχει αναθεωρήσει προς τα κάτω τις προβλέψεις του για εξέλιξη της αντίστοιχης τεχνολογίας κατά 38%, καθώς η ανάπτυξη αποδοτικότερων τεχνολογιών, όπως το πράσινο υδρογόνο, περιορίζει τη χρήση αποθήκευσης διοξειδίου του άνθρακα. Η Κυβέρνηση επιμένει σε μία αποσπασματική ενεργειακή μετάβαση που ενώ περιορίζει τη συμμετοχή του λιγνίτη στο ενεργειακό μείγμα, δεν συνοδεύεται από συνεκτικό σχεδιασμό ούτε από μακροπρόσηνη στρατηγική για την ενεργειακή αυτάρκεια και ασφάλεια.

Αντιθέτως, επιλέγοντας τεχνολογίες όπως αυτή που συζητάμε, το CCS, οι οποίες παρά τη «χαμηλού άνθρακα» προβολή τους μπορεί να οδηγήσει σε εκπομπές τοξικών ρύπων, διοξειδίου του θείου και αιωρούμενων σωματιδίων, ενώ ελλοχεύει ο κίνδυνος ρύπανσης των υδάτων από διαρροές ή απόβλητα της διαδικασίας.

Η επιλογή του Πρίνου γίνεται σε περιοχή με αυξημένη σεισμικότητα και γεωλογικές ιδιαιτερότητες, χωρίς ουσιαστική διαβούλευση με τις τοπικές κοινωνίες, χωρίς να δημοσιοποιημένα στοιχεία περιβαλλοντικής παρακολούθησης και χωρίς πρόνοια για μία βιώσιμη δημόσια πολιτική. Η ενεργειακή μετάβαση πρέπει να είναι περιβαλλοντικά ασφαλής, κοινωνικά δίκαιη και δημοκρατικά σχεδιασμένη.

Όμως, όταν η πράσινη μετάβαση υλοποιείται αποκλειστικά από τις δυνάμεις της αγοράς και το κράτος περιορίζεται στον ρόλο του μεσάζοντα εταιρικών συμφερόντων, τότε οι επιπτώσεις αυτής της μετάβασης όπως και η μετακύλιση του κόστους στις λαϊκές τάξεις, η επιβάρυνση των τιμολογίων ενέργειας, η διάλυση τοπικών παραγωγικών δομών και η έλλειψη σχεδίου κοινωνικής προσαρμογής βραδύνουν δυσανάλογα τα χαμηλά και μεσαία κοινωνικά στρώματα, προσδίδοντας στην ενεργειακή πολιτική ξεκάθαρα ταξικό χαρακτήρα.

Με βάση τα παραπάνω ρωτάμε τον αρμόδιο Υπουργό ποια μέτρα έχει λάβει το Υπουργείο ώστε να διασφαλίζεται η επιστημονική επάρκεια, η γεωλογική ασφάλεια και η περιβαλλοντική βιωσιμότητα του έργου υπόγειας αποθήκευσης διοξειδίου του άνθρακα στον Πρίνο και γιατί συνεχίζεται η υλοποίησή του χωρίς δημόσια διαβούλευση και διαφανή επιστημονική αξιολόγηση.

Δεύτερον, αν προτίθεται η Κυβέρνηση να αναθεωρήσει τη στρατηγική της στον ενεργειακό σχεδιασμό, εγκαταλείποντας την πρόχειρη και μονομερή προσήλωση σε τεχνολογίες υψηλού ρίσκου, όπως το CCS και κατανοώντας ότι η τεχνολογία αυτή είναι ακριβή, αφού το έργο θα κοστίσει περίπου 1 δισεκατομμύριο, πόροι που εναλλακτικά θα μπορούσαν να διοχετευθούν στη μεταποίηση, στην τοπική οικονομία, στη στήριξη της απασχόλησης με το μικρότερο δυνατό περιβαλλοντικό αποτύπωμα και να υιοθετήσει ένα συνεκτικό σχέδιο δίκαιης μετάβασης που θα ενισχύει τις ΑΠΕ, θα προστατεύει το περιβάλλον και θα εξυπηρετεί το δημόσιο συμφέρον αντί των αγорών.

Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Βασίλειος Βιλιάρδος): Ευχαριστούμε πολύ τον κ. Ηλιόπουλο.

Κύριε Υφυπουργέ, έχετε τον λόγο.

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΤΣΑΦΟΣ (Υφυπουργός Περιβάλλοντος και Ενέργειας): Σας ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

Κύριε Βουλευτά, σας ευχαριστώ πολύ για την ερώτηση γιατί μου δίνετε την ευκαιρία να μιλήσω για μια τεχνολογία η οποία είναι πολύ σημαντική και η οποία όμως δεν νομίζω ότι είναι ευρέως γνωστή στο ελληνικό κοινό. Οπότε, θα μου επιτρέψετε να κάνω κάποια εισαγωγικά σχόλια.

Αυτή τη στιγμή υπάρχουν περίπου σαράντα πέντε εγκαταστά-

σεις παγκοσμίως όπου ουσιαστικά δεσμεύουμε τον άνθρακα. Ο άνθρακας φεύγει, τον δεσμεύεις, τον πιάνεις, να το πω έτσι πολύ απλά, και τον θάβεις στο υπέδαφος. Αυτές οι σαράντα πέντε παγκοσμίως εγκαταστάσεις αποθηκεύουν περίπου σαράντα εκατομμύρια τόνους διοξειδίου του άνθρακα. Για να δώσω ένα μέτρο σύγκρισης, Η Ελλάδα είναι γύρω στους πενήντα - εξήντα, ανάλογα με την περίμετρο που ορίζουμε για τις εκπομπές της χώρας. Άρα, μιλάμε για μια τεχνολογία η οποία υπάρχει δεκαετίες και η οποία σήμερα χρησιμοποιείται.

Μιλήσατε για τον Διεθνή Οργανισμό Ενέργειας και θα ήθελα να σας πω κάποια νούμερα από τον Διεθνή Οργανισμό Ενέργειας. Αν δείτε σήμερα τις παγκόσμιες εκπομπές -κι όταν λέω σήμερα εννοώ το 2023- έχουμε παγκόσμιες εκπομπές διοξειδίου του άνθρακα περίπου τριάντα οκτώ δισεκατομμύρια τόνους. Τριάντα οκτώ. Αυτό θέλω να κρατήσετε. Και στο σενάριο του καθαρού μηδέν, αυτό που λέμε Net-zero, μέχρι το 2050 αποδεσμεύουμε είτε για αποθήκευση είτε για χρήση περίπου έξι δισεκατομμύρια τόνους στο σενάριο του Διεθνούς Οργανισμού Ενέργειας. Άρα, μιλάμε για μια τεχνολογία η οποία για να πάμε από το τριάντα επτά στο μηδέν, μόνο αυτή η τεχνολογία θα συνεισφέρει το έξι. Άρα, μιλάμε για μια πάρα πολύ σημαντική τεχνολογία η οποία θα μας βοηθήσει να δώσουμε λύσεις για τη μείωση των εκπομπών σε χρήσεις και σε βιομηχανίες οι οποίες δεν έχουν άλλες επιλογές.

Να μιλήσω λίγο και για την Ελλάδα. Η Ελλάδα έχει εκπομπές από τον βιομηχανικό χώρο -και τα λέω αυτά από μνήμης, οπότε συγχωρέστε με- περίπου δεκαπέντε εκατομμύρια τόνους κι έχει περίπου δέκα εκατομμύρια τόνους εκπομπών που είναι από τα διυλιστήρια και από τη βιομηχανία, αλλά που δεν προέρχεται από την καύση ενέργειας, καύση καυσίμων. Αυτές οι βιομηχανικές διαδικασίες, μιλάμε για τσιμέντα και διυλιστήρια, οι οποίες στο μέλλον θα πληρώνουν ένα αυξημένο κόστος για το διοξείδιο του άνθρακα, πρέπει να βρουν μια λύση έτσι ώστε να παραμείνουν βιώσιμες.

Σε αυτή τη διαδικασία έχουμε εξασφαλίσει ευρωπαϊκούς πόρους. Οι βιομηχανίες μας έχουν πάει στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή και μέσω του Innovation Fund έχουν εξασφαλίσει κι αυτές -γιατί μιλάμε για έργα καινοτομίας- πόρους έτσι ώστε να μπορέσουν να παραμείνουν ανταγωνιστικές σε ένα περιβάλλον όπου το κόστος του να εκπέμπεις διοξείδιο του άνθρακα θα αυξάνεται, γιατί αυτό επιτάσσει η ενεργειακή μετάβαση.

Άρα, μιλάμε για μια βιομηχανία και μια αλυσίδα παραγωγής η οποία είναι απόλυτα απαραίτητη για τη βιομηχανία της Ελλάδας. Και μιλάμε πολλές φορές για παραγωγικό μοντέλο, για αύξηση της παραγωγικότητας, για την ανάγκη να στηρίξουμε τη βιομηχανία μας. Αυτή είναι μια αλυσίδα παραγωγής που είναι εξ ορισμού για τη βιομηχανία.

Κι επειδή το παρουσιάσετε περίπου ότι εμείς κάνουμε κάτι που δεν κάνει κανένας άλλος, επιστημονικά περιέργο, επειδή αλλάζουν οι προβλέψεις, μιλάμε για μια τεχνολογία η οποία χρησιμοποιείται στη Βόρεια Θάλασσα, η Νορβηγία είναι πρωτοπόρος, η Ολλανδία προχωράει με μεγάλα έργα, η Δανία κάνει έργα, στην Ιταλία δίπλα μας έχει ξεκινήσει ένα πιλοτικό έργο στη Ραβέννα. Είναι μια τεχνολογία που συζητάμε με την Αίγυπτο, που έχει δείξει πολύ μεγάλο ενδιαφέρον να συνεργαστούμε σε αυτό τον χώρο. Είναι μια τεχνολογία χρησιμοποιείται ήδη ευρέως στη Μέση Ανατολή.

Άρα, μιλάμε για μία τεχνολογική λύση η οποία η επιστημονική κοινότητα λέει ότι είναι απαραίτητη, αν μπορέσουμε να έχουμε μια επιτυχημένη παγκόσμια ενεργειακή μετάβαση. Η ελληνική βιομηχανία βλέπει ως απαραίτητη λύση για να παραμείνει ανταγωνιστική κι έχει δείξει με τα κονδύλια που έχει εξασφαλίσει από τα ευρωπαϊκά ταμεία ότι μπορεί να ανταγωνιστεί άλλα έργα μέσα στην Ευρώπη και να φέρει πόρους στην Ελλάδα αντί να πάνε αυτοί οι πόροι αλλού.

Άρα, βεβαίως, βλέπουμε τη δέσμευση και την αποθήκευση άνθρακα ως ένα πάρα πολύ σημαντικό κομμάτι μιας ευρύτερης ενεργειακής στρατηγικής.

Σας ευχαριστώ πολύ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Βασίλειος Βιλιάρδος): Ευχαριστούμε τον κύριο Υφυπουργό.

Κύριε Ηλιόπουλε, έχετε τον λόγο.

ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ (ΝΑΣΟΣ) ΗΛΙΟΠΟΥΛΟΣ: Κύριε Υφυπουργέ, για να συνεννοηθούμε, βαφτίζετε «πράσινη πολιτική» τη μετατροπή της Θάσου και της Καβάλας σε χωματερή βιομηχανικών ρύπων. Αυτό μας λέτε. Μας λέτε ότι είναι καλή ιδέα να κάνουμε τη Θάσο και την Καβάλα χαβούζα. Φανταστική ιδέα. Όχι γενικά για τους ρύπους μόνο της ελληνικής βιομηχανίας. Γιατί σε σελίδες και της εταιρείας έχουμε δει και συνεργασία με Γερμανία, Γαλλία. Θα μεταφέρουμε ρύπους απ' όλη την Ευρώπη στη συγκεκριμένη περιοχή. Ένα έργο το οποίο θα γίνει σε απόσταση 2,5 με 3 χιλιόμετρα τόσο από τη Θάσο όσο και από την Καβάλα.

Μπορείτε να μου δώσετε ένα παράδειγμα που υπάρχει αντίστοιχο έργο τόσο κοντά σε κατοικημένη περιοχή; Δεν μπορείτε. Γιατί είναι επικίνδυνο έργο. Γιατί τα παραδείγματα της Βόρειας Θάλασσας που χρησιμοποιήσατε έχουν απόσταση τουλάχιστον 200 χιλιόμετρα από τις ακτές. Υπάρχει ένας λόγος που υπάρχουν αυτές οι αποστάσεις από τις ακτές. Γιατί μιλάμε για ένα ζήτημα ασφάλειας, για ένα ζήτημα το οποίο μπορεί να δώσει βιομηχανικό ατύχημα μεγάλης κλίμακας -μιλάμε για κλίμακα Seveso- σε μία περιοχή στην οποία ήδη υπάρχουν και άλλες αντίστοιχες μονάδες Seveso. Αυτό μάλιστα για μία διαδικασία με την οποία δεν το αποθηκεύουμε για πέντε-δέκα χρόνια και τελειώσαμε. Θα πάτε να φυτέψετε μια ωρολογιακή βόμβα ανάμεσα στη Θάσο και στην Καβάλα χωρίς χρονικό ορίζοντα.

Και θέλετε να μας πείσετε ότι στη χώρα που δεν μπορούμε να εξασφαλίσουμε ότι δύο τρένα μένουν στη γραμμή τους και δεν συγκρούονται, θα κάνουμε βιομηχανική αποθήκευση διοξειδίου του άνθρακα 2,5 χιλιόμετρα και 3 χιλιόμετρα από ακτές και κατοικημένες περιοχές και δεν θα υπάρξει ούτε διαρροή ούτε κανένα ατύχημα για τα επόμενα 50-100 χρόνια. Θέλετε να μας πείσετε ότι θα γίνει τόσο ασφαλές το συγκεκριμένο έργο.

Μέσα σε όλα μιλάμε για ένα έργο που θα δεσμεύσει σχεδόν 1 δισ. από το Ταμείο Ανάκαμψης. Δεν υπήρχαν άλλα έργα για τα οποία θα μπορούσαμε να αντλήσουμε τους πόρους, περιβαλλοντικά έργα. 1 δισ. για συγκεκριμένα οικονομικά συμφέροντα.

Πολύ φοβάμαι -και το εννοώ το φοβάμαι- ότι όταν κάποια στιγμή θα ανοίξει το ζήτημα «Τι έγινε με τις χρηματοδοτήσεις από το Ταμείο Ανάκαμψης και πού πήγαν;» ο ΟΠΕΚΕΠΕ θα μοιάζει με παιδική χαρά. Αυτά που έχετε κάνει με το Ταμείο Ανάκαμψης θα κάνουν τον ΟΠΕΚΕΠΕ να μοιάζει με στραβάγλια, με αυτά που έχουν γίνει σε αυτήν τη χώρα.

(Στο σημείο αυτό κτυπάει το κουδούνι λήξεως του χρόνου ομιλίας του κυρίου Βουλευτή)

Κερασάκι στην τούρτα, υπάρχει και μια βαθιά ταξικότητα στη χωροθέτηση. Πού θα γίνει η χωροθέτηση αυτού του έργου που εμείς λέμε ότι δεν πρέπει να γίνει; Γιατί δεν είναι πράσινο έργο. Δεν είναι έργο το οποίο λέει «Θα μειώσουμε τις εκπομπές», λέει «Συνεχίστε να παράγετε εκπομπές και θα βρούμε κάπου να το θάψουμε». Πού είναι αυτό το κάπου που θα βρείτε εντελώς τυχαία να το θάψετε; Σε μια περιοχή, σε μια περιφέρεια που είναι από τις πιο φτωχές περιφέρειες της Ευρώπης, την Ανατολική Μακεδονία και Θράκη.

Αυτή είναι η ανάπτυξη και η ανάκαμψη που τάζει η Κυβέρνηση σε μια από τις πιο φτωχές περιφέρειες της Ευρώπης. Θα σας κάνουμε χωματερή ρύπων, αντί να δώσετε αυτά τα χρήματα είτε για απαιτούμενα έργα για το νερό είτε για στήριξη στον αγροτοδιατροφικό τομέα.

Μιλάμε για μια περιοχή που τα τελευταία χρόνια έχουν χάσει οι κτηνοτρόφοι εκατόν πενήντα χιλιάδες ζώα από ασθένειες, έλλειψη στήριξης και έλλειψη ελέγχων. Αλλά πραγματικά ζώα, όχι σαν αυτά που δήλωναν οι φίλοι σας. Σε αυτή την περιοχή λέτε «Θα σας φυτέψουμε κι αυτή την επικίνδυνη», και επιμένουμε «επικίνδυνη τεχνολογία χωρίς ορίζοντα χρόνου για το σχέδιό σας».

Αλλά υπάρχει κάτι πάρα πολύ κρίσιμο το οποίο διαρκώς το ξεχνάμε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Βασίλειος Βιλιάρδος): Κύριε συνάδελφε, παρακαλώ.

ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ (ΝΑΣΟΣ) ΗΛΙΟΠΟΥΛΟΣ: Κλείνω με αυτό.

Υπάρχει ο καθολικός ξεσηκωμός του κόσμου σε Θάσο και Καβάλα κι εμείς τον στηρίζουμε αυτόν τον ξεσηκωμό. Στηρίζουμε τον κόσμο ο οποίος και με περιβαλλοντικά κριτήρια και με κριτή-

ρια του τι είναι το καλό για τον τόπο του δεν θα δεχτεί να μετατραπεί η Θάσος και Καβάλα σε μια χαβούζα για τις υπόλοιπες βιομηχανίες της Ευρώπης.

Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Βασίλειος Βιλιάρδος): Ευχαριστούμε πολύ τον κ. Ηλιόπουλο.

Κύριε Υφυπουργέ, έχετε τον λόγο.

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΤΣΑΦΟΣ (Υφυπουργός Περιβάλλοντος και Ενέργειας): Σας ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

Κύριε Βουλευτά, είπατε τρία-τέσσερα στα οποία θέλω να απαντήσω. Κατ' αρχάς για το 1 δισεκατομμύριο του Ταμείου Ανάκαμψης, απλά δεν είναι 1 δισεκατομμύριο από το Ταμείο Ανάκαμψης. Πρέπει να το ξεκαθαρίσουμε αυτό.

Σε έναν πάρα πολύ μεγάλο βαθμό αυτή είναι μια αλυσίδα παραγωγής η οποία χρηματοδοτείται από το EU Innovation Fund, από το Ταμείο Καινοτομίας της Ευρωπαϊκής Ένωσης, άρα δεν υπάρχει θέμα με τα λεφτά που πάνε στις εταιρείες που αναπτύσσουν αυτά τα έργα να πάνε κάπου αλλού και σίγουρα όχι να αποφασίσουμε εμείς να πάνε κάπου αλλού, διότι μιλάμε για ευρωπαϊκά χρηματοδοτικά προγράμματα καινοτομίας. Άρα, αυτό που περιγράφετε ότι δίνουμε 1 δισεκατομμύριο εκεί και θα μπορέσουμε να δώσουμε κάπου αλλού δεν ισχύει. Και ειδικά για το Ταμείο Ανάκαμψης, δεν είναι από εκεί η πηγή τουλάχιστον για το μεγαλύτερο κομμάτι αυτής της αλυσίδας παραγωγής. Αυτό είναι το πρώτο.

Δεύτερον, θέλω να μιλήσω για την περιοχή, διότι μιλάμε για μια διαδικασία, όπως αντιλαμβάνεστε κι εσείς, η οποία, για να γίνει, πρέπει να υπάρχουν οι απαραίτητες γεωλογικές προϋποθέσεις. Δεν μπορείς να πας σε αποθηκεύσεις διοξειδίου του άνθρακα όπου να 'ναι, πας σε συγκεκριμένα μέρη τα οποία δείχνουν ότι μπορείς να αποθηκεύσεις το διοξείδιο του άνθρακα και να το κάνεις με ασφάλεια και με περιβαλλοντική ευθύνη. Άρα, πάμε σε μια περιοχή που έχει μια ιστορία, όπως γνωρίζετε, και με την εξόρυξη του πετρελαίου και του φυσικού αερίου και είναι η μια περιοχή στην Ελλάδα που φαίνεται ότι έχει τα γεωλογικά χαρακτηριστικά για να μπορέσει να αποθηκεύσει διοξείδιο του άνθρακα. Επαναλαμβάνω πάλι, μιλάμε για μια τεχνολογία η οποία χρησιμοποιείται σε πολλές χώρες του κόσμου και μια τεχνολογία η οποία αναπτύσσεται πάρα πολύ σημαντικά.

Θέλω να κλείσω με ένα τελευταίο σχόλιο, γιατί πρακτικά αυτό που άκουσα από εσάς είναι «Γιατί ασχολείστε με αυτό; Αφήστε το. Τι θέλουμε; Να μην έχουμε εκπομπές. Αυτή είναι η λύση». Δεκτό το ακούω. Το καταλαβαίνω. Άρα, σημαίνει να κλείσει βιομηχανία μας.

ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ (ΝΑΣΟΣ) ΗΛΙΟΠΟΥΛΟΣ: Αυτό καταλάβατε.

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΤΣΑΦΟΣ (Υφυπουργός Περιβάλλοντος και Ενέργειας): Αυτό είναι διότι μιλάμε για συγκεκριμένες βιομηχανικές διαδικασίες και ειδικά για διεθνείς αναλύσεις, που δείχνουν ότι υπάρχουν συγκεκριμένες εφαρμογές, για τις οποίες η δέσμευση άνθρακα, είτε η χρήση είτε η αποθήκευση, είναι η πιο οικονομική και βιώσιμη λύση.

Άρα, όταν λέτε ότι δεν θέλουμε να κάνουμε δέσμευση και αποθήκευση άνθρακα, γιατί θέλουμε να κάνουμε ΑΠΕ ή οτιδήποτε άλλο, άρα το ερώτημα είναι για τη βιομηχανία που βλέπει αυτή τη λύση ως τη μόνη βιώσιμη λύση που έχει για να παραμείνει ανταγωνιστική, ποια είναι η πρότασή σας και τι θα κάνει αυτή η βιομηχανία.

Διότι όταν έχουμε μια πολυεπίπεδη ενεργειακή μετάβαση, πρέπει να σκεφτούμε και να βρούμε λύσεις για όλες τις εφαρμογές στις οποίες πρέπει να μειώσουμε τις εκπομπές. Για τη βιομηχανία ειδικά αυτή η λύση είναι η λύση που δείχνει η επιστήμη και τα μοντέλα και που προκρίνει και η Ευρώπη ως τη βέλτιστη. Πάλι μιλάμε για πολύ συγκεκριμένες εφαρμογές.

Αυτή είναι η λογική που μας οδηγεί στο να προσπαθήσουμε κι εμείς να αξιοποιήσουμε τη μία αποθήκη που φαίνεται προς το παρόν να έχουμε στη χώρα, έτσι ώστε να μπορέσουμε να δώσουμε στη βιομηχανία μας μια λύση να παραμείνει ανταγωνιστική στο μέλλον.

Σας ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Βασίλειος Βιλιάρδος): Ευχαριστούμε πολύ τον κύριο Υφυπουργό.

Θα συνεχίσουμε με την ενδέκατη με αριθμό 1107/22-6-2025 επίκαιρη ερώτηση δεύτερου κύκλου του Βουλευτή Κοζάνης της Κοινοβουλευτικής Ομάδας του ΠΑΣΟΚ - Κινήματος Αλλαγής κ. Παρασκευά Κουκουλόπουλου προς τον Υπουργό Περιβάλλοντος και Ενέργειας με θέμα: «Αγανάκτηση στους κατοίκους της δυτικής Μακεδονίας από την άμεση επαφή των μεγάλων φωτοβολταϊκών πάρκων με τα σπίτια τους».

Έχετε λόγο, κύριε συνάδελφε.

ΠΑΡΙΣ ΚΟΥΚΟΥΛΟΠΟΥΛΟΣ: Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

Κύριε Υπουργέ, η ανάπτυξη των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας, των ΑΠΕ, είναι σε παγκόσμιο επίπεδο μια ελπιδοφόρα και σοβαρή διαδικασία. Στην πατρίδα μας όμως εξελίσσεται σε νεοελληνική τραγωδία κυριολεκτικά, με αποκλειστική ευθύνη της Κυβέρνησης.

Εδώ και έξι χρόνια η Κυβέρνησή σας επαιρείται για επιδόσεις, κραδαινόντας νούμερα. Η προκάτοχός σας ιδιαίτερα, επανομασθείσα και σιδηρά κυρία γι' αυτόν τον λόγο, για τις μεγάλες επιτυχίες, είχε ακούσει πολλές φορές τις παρατηρήσεις μας, τις αγνοούσε όμως με έναν τρόπο αλαζονικό.

Όλα γίνονται χωρίς την παραμικρή ύπαρξη χωροταξικού ΑΠΕ, χωρίς καμία πρόβλεψη αναβάθμισης δικτύων μέσης, χαμηλής, υψηλής, υπερυψηλής τάσης για να υποδεχτούν ανανεώσιμες πηγές, χωρίς τη συμμετοχή της κοινωνίας, χωρίς καμία πρόβλεψη για αποθήκευση. Τα αποτελέσματα ήδη τα συγκομίζουμε.

Πετάμε τεράστιες ποσότητες ενέργειας, που κάθε χρόνο θα αυξάνονται, ακριβώς γιατί δεν υπήρξε η πρόβλεψη γι' αυτά που είπα. Έχουμε μια υπερσυγκέντρωση στις γραμμές πλησίον των γραμμών υψηλής τάσης, ακριβώς διότι δεν αναβαθμίστηκαν τα δίκτυα. Έχουμε βέβαια υπερσυγκέντρωση σε πολύ λίγους ως απόρροια της απόφασης του Αυγούστου 2022 να κλείσει ο ηλεκτρικός χώρος και να δοθεί ως αποκλειστικό προνόμιο σε πέντε μεγάλες εταιρείες και τη ΔΕΗ.

Αλλά, όπως είπα, έχουμε και μια υπερσυγκέντρωση σε συγκεκριμένες περιοχές όχι με κάποιο κριτήριο ορθολογισμού, ανάπτυξης ή οποιοδήποτε άλλο κριτήριο που κάθε καλόπιστος θα περίμενε, αλλά μόνο την ύπαρξη γραμμών υψηλής, με τυπικό παράδειγμα τη δυτική Μακεδονία, στην οποία σήμερα αναπτύσσεται το 25% των ΑΠΕ. Είναι με οριστική προσφορά σύνδεσης αυτό που λέω. Από τα 28 Giga γίγα τα οριστικά αδειοδοτημένα, τα 7 και κάτι είναι στη Δυτική Μακεδονία. Το 2,5% του πληθυσμού καλείται να σηκώσει στην πλάτη του την υποδοχή ή να υποδεχθεί το 25% των ΑΠΕ πανελλαδικά.

Ακούστε να δείτε για να εστιάσω λίγο στην ερώτησή μου που αφορά τα όρια και τον ορίζοντα. Καθαρά εστιάζει στο χωροταξικό ιδιαίτερα η ερώτησή μου. Αυτή τη στιγμή μόνο στο Νομό Κοζάνης, στην εκλογική μου περιφέρεια, έχουμε εκατόν είκοσι έξι αδειοδοτημένα φωτοβολταϊκά πάρκα μεσαίας και μεγάλης κλίμακας που στο σύνολό τους είναι σε αποστάσεις κάτω των χιλίων μέτρων από τα αντίστοιχα χωριά, από οικισμούς. Όριο νομάρχη συνήθως είναι αυτό με το οποίο μετράμε την απόσταση.

Τα σαράντα οκτώ από αυτά τα εκατόν είκοσι έξι είναι σε απόσταση μικρότερη των πεντακοσίων μέτρων αντίστοιχα από χωριά.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Βασίλειος Βιλιάρδος): Η ερώτηση, κύριε συνάδελφε.

ΠΑΡΙΣ ΚΟΥΚΟΥΛΟΠΟΥΛΟΣ: Τα είκοσι ένα είναι κάτω από εκατό μέτρα, τα δεκαπέντε είναι κάτω από πενήντα μέτρα, τα εφτά είναι κάτω από δέκα μέτρα από τον οικισμό και τα τρία είναι σε απόσταση μηδέν από τα σπίτια.

Όπως καταλαβαίνετε, η κατάσταση σε αυτά τα χωριά, κύριε Πρόεδρε, έχει γίνει αβίωτη κυριολεκτικά και έχει ονοματεπώνυμο και θα επανέλθω στο δεύτερο μέρος.

Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Βασίλειος Βιλιάρδος): Ευχαριστούμε πολύ τον κ. Κουκουλόπουλο.

Κύριε Υφυπουργέ, έχετε τον λόγο.

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΤΣΑΦΟΣ (Υφυπουργός Περιβάλλοντος και Ενέργειας): Σας ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

Κύριε Βουλευτά, επειδή ως επί το πλείστον η ερώτησή σας δεν έφτασε στο χωροταξικό και ξεκινήσατε με τα ευρύτερα σχόλια, θα μου επιτρέψετε και εμένα να απαντήσω πρώτα στα ευρύτερα σχόλια.

Μιλήσατε για τα δίκτυα, που δεν μπορούν να απορροφήσουν

τις ΑΠΕ. Πάλι αυτή είναι μια παρανόηση για την οποία έχουμε μιλήσει πολλές φορές. Τα δίκτυα, κατ' αρχάς, ήταν παραμελημένα για μια δεκαετία. Τώρα επενδύουμε στα δίκτυα και έχουμε πάει από 200 εκατομμύρια περίπου που ήταν μέσα στο 2017, αν θυμάμαι καλά, το ανεβάσαμε αυτό στα 300 εκατομμύρια και τώρα είμαστε στα 1,5 δισεκατομμύριο μεταξύ ΑΔΜΗΕ και ΔΕΔΔΗΕ. Τώρα επενδύουμε στα δίκτυα και καλύπτουμε ένα επενδυτικό κενό δεκαετίας.

Το πρόβλημα που έχουμε στις ΑΠΕ δεν είναι απαραίτητα τα δίκτυα. Είναι ότι έχουμε τόσες πολλές ΑΠΕ και τόσο μεγάλο επενδυτικό ενδιαφέρον για ΑΠΕ που υπάρχει ένα θέμα ότι, αν η ενέργεια που παράγουν αυτές οι ΑΠΕ θα μπορέσει ποτέ να απορροφηθεί από το μέγεθος της ελληνικής αγοράς. Αυτό είναι που περιορίζει την πρόσβαση στο δίκτυο. Δεν είναι το δίκτυο ως δίκτυο.

Μιλήσατε -και να κάνω και άλλα δύο σχόλια- για το ποιος έχει τα έργα. Τα έχω ξαναπεί αυτά τα νούμερα. Άμα δείτε τις ΑΠΕ στην Ελλάδα, έχουν περίπου την ίδια εγκατεστημένη ισχύ σε ΑΔΜΗΕ -σημαίνει μεγάλα έργα- και σε ΔΕΔΔΗΕ, που σημαίνει μικρότερα έργα. Και άμα δούμε ειδικά τα φωτοβολταϊκά, τα δύο τρίτα είναι εγκατεστημένα στον ΔΕΔΔΗΕ. Άρα, μιλάμε για μικρότερα έργα.

Να κάνω και ένα σχόλιο και για τις περικοπές. Έχουμε, όντως, δει μια αύξηση στις περικοπές φέτος στη χώρα μας. Ξεκίνησε πέρσι το φαινόμενο. Είναι κάτι που βλέπουμε σε όλες τις χώρες, που έχουν πάρα πολλά φωτοβολταϊκά, είτε έχουμε μηδενικές τιμές είτε έχουμε περικοπές. Αυτά είναι δύο συγκοινωνούντα δοχεία. Επενδύουμε στην αποθήκευση. Έχουμε κάνει διαγωνισμούς για μπαταρίες και ανοίγουμε και την αγορά για τους επενδυτές που θέλουν να κάνουν μπαταρίες χωρίς να έχουν ενίσχυση από το κράτος.

Όμως, να θυμίσω επίσης ότι οι μπαταρίες, η αποθήκευση είναι μια τεχνολογία που ήταν πανάκριβη. Παραμένει ακριβή, γι' αυτό δίνουμε επιδοτήσεις, αλλά ήταν πανάκριβη, οπότε, αν είχαμε την αποθήκευση που θα θέλαμε ιδανικά να έχουμε σήμερα, η κριτική θα ήταν ότι χρυσοπληρώνουμε τις μπαταρίες και γιατί τις πληρώσαμε τόσο.

Είναι πάντα δύσκολη μια δύσκολη εξίσωση να βρεις το σωστό σημείο να στηρίξεις μια νέα τεχνολογία, όπως είναι η αποθήκευση.

Θα ήθελα να κάνω και ένα σχόλιο, επειδή μιλήσατε για τη δυτική Μακεδονία και για τον ρόλο της δυτικής Μακεδονίας στον ευρύτερο ενεργειακό σχεδιασμό και για το ποσοστό των έργων που έχει η περιοχή. Είναι μια περιοχή η οποία αξίζει να έχει ένα υπέρμετρο βάρος, πάνω από τον μέσο όρο, λόγω της απολιγνιτοποίησης και είναι ένας τρόπος να έχουμε επενδύσεις στην περιοχή, οι οποίες είναι ΑΠΕ, αλλά είναι και ένα ευρύτερο πλαίσιο ΑΠΕ. Νομίζω ότι τα έχουμε συζητήσει για το επενδυτικό πλάνο της ΔΕΗ, που έχει και τη μετατροπή της Πτολεμαΐδας, έχει αντλιοσταμείωση, έχει αποθήκευση, έχει ένα data center, ένα ευρύτερο ενεργειακό πλαίσιο για την περιοχή.

Και βέβαια, είναι και μια περιοχή -μιλήσατε τώρα για ένα ποσοστό- η οποία πριν από είκοσι-τριάντα χρόνια είχε ένα πολύ μεγαλύτερο ποσοστό της εθνικής παραγωγής λόγω του λιγνίτη.

Παρ' όλα αυτά -και θα μιλήσουμε περισσότερο στη δευτερολογία- το πώς να ζυγίσεις τη θέληση για ΑΠΕ με το πού θα μπουν αυτές οι ΑΠΕ και πώς θα μπορέσεις να εξισορροπήσεις το ενδιαφέρον για ΑΠΕ με το ενδιαφέρον των κατοίκων για μια ισόρροπη ανάπτυξη είναι ένα θέμα το οποίο μας απασχολεί. Είναι ένα δύσκολο εγχείρημα να ζυγίσεις αυτές τις δύο διαφορετικές ανάγκες, αλλά είναι κάτι που κοιτάμε συνεχώς να βρούμε τρόπους να το κάνουμε καλύτερα.

Σας ευχαριστώ πολύ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Βασίλειος Βιλιάρδος): Ευχαριστούμε πολύ, κύριε Υφυπουργέ.

Κύριε συνάδελφε, έχετε τον λόγο.

ΠΑΡΙΣ ΚΟΥΚΟΥΛΟΠΟΥΛΟΣ: Κύριε Υπουργέ, η ερώτησή μου, όπως είπατε σωστά, είναι εστιασμένη στο χωροταξικό, για το οποίο όμως δεν άκουσα να λέτε κουβέντα.

Εγώ δεν θα μείνω άλλο στο γενικό. Απλώς, περιορίζομαι να πω ότι από την πλευρά μας, ως ΠΑΣΟΚ, έχουμε μια ριζικά διαφορε-

τική αντίληψη. Την έχουμε πει δημόσια από το 2020. Συμπυκνώνεται σε δύο λέξεις: Ενεργειακή δημοκρατία. Είναι ένα τελείως διαφορετικό μοντέλο, το οποίο περιλαμβάνει όλα αυτά που σας καταλόγισα ως παράλειψη, από την αναβάθμιση των δικτύων μέχρι την ισόρροπη ανάπτυξη και κυρίως, τη συμμετοχή των τοπικών κοινωνιών, των παραγωγών, της αυτοδιοίκησης, των αγροτών και πάει λέγοντας στα οφέλη.

Αυτή τη στιγμή εστιάζω σε ένα πρόβλημα το οποίο, από τη μια, κάνει τον βίο αβίωτο κυριολεκτικά στα χωριά μας και πρέπει να του δώσετε ιδιαίτερη προσοχή και πρέπει να μου δώσετε μια απάντηση. Θα κάνετε κάτι στο πλαίσιο των αλλαγών, που φαίνεται ότι ετοιμάζονται για το προεδρικό διάταγμα, το γνωστό σε όλους, λόγω των περιορισμών που έβαλε στους όρους δόμησης και επανεξετάζεται, όπως ξέρουμε και πρόκειται να το δούμε τροποποιημένο με τον άλφα και βήτα τρόπο;

Διότι, προσέξτε, αυτά που σας έλεγα έχουν ονοματεπώνυμο, όπως σας είπα και επιφυλάχθηκα, κύριε Πρόεδρε, να τα πω στο δεύτερο μέρος.

Έχουν, λοιπόν, ονοματεπώνυμο αυτοί οι τόποι που σας είπα. Ερμακιά, Πτελεώνας, Μαυροδένδρι, Σιδερά, Καλαμιά, Αλωνάκια, Ανθότοπος, Βατερό, Νέα Νικόπολη, Πτελέα, Οινόη, Χρώμιο, Καστανιά, Ποντοκόμη, Άγιος Δημήτριος, Γαλάνη, ζώνη ενεργού πολεοδομίας. Είναι οικισμοί όπου οι αποστάσεις είναι απελπιστικά μικρές. Αυτά που σας διάβασα είναι κάτω των εκατό μέτρων αποστάσεις. Είναι μπροστά τους.

Γνωρίζουμε ότι το θεσμικό πλαίσιο δεν βάζει ουσιαστικά περιορισμούς στις αποστάσεις. Σκοπεύετε να βάλετε όρια; Δεύτερον, σκοπεύετε να βάλετε την παράμετρο της οπτικής όχλησης, του ορίζοντα δηλαδή; Υπάρχουν ήδη δικαστικές αποφάσεις, που βάζουν ζήτημα ορίζοντα στην περίπτωση της Καλαμιάς, όπου τα δύο πάρκα το ένα είναι σε απόσταση τεσσάρων μέτρων και το άλλο είναι δέκα μέτρα από τα σπίτια. Υπάρχει ζήτημα όπου τους καλούμε να φύγουν.

Δηλαδή, θέλω να καταλάβετε ότι δεν θέλω να αλλάξω θέμα. Με όλο αυτό που συμβαίνει στον ΟΠΕΚΕΠΕ, όλοι αναρωτιούνται και δικαιολογημένα ποιος θα πληρώσει όλο αυτό το κόστος. Πρέπει, όμως, να ξέρουν όλοι οι συμπατριώτες μας και εσείς ότι ήδη το μεγαλύτερο κόστος το έχουν πληρώσει οι παραγωγοί μας στη συντριπτική τους πλειονότητα, η οποία δεν έχει καμία σχέση με όλη αυτή την απάτη και τη ρεμούλα που βλέπουμε και οι οποίοι είχαν περιορισμένες χρηματοδοτήσεις ακριβώς γιατί υπήρξε υπαρπηγή -κλοπή, κυριολεκτικά- πόρων. Σκοπεύετε να κάνετε κάτι για τα χωριά; Σας μνημόνευσα ήδη κάποια χωριά όχι για εντυπωσιασμό, αλλά για να καταλάβετε ότι μιλάμε για ανθρώπους, για οικισμούς. Τους βάζουμε στη μούρη τους, κυριολεκτικά, τα πάρκα. Σκοπεύετε να βάλετε μια τάξη;

Και σας ρωτάω και το συνδέω με το προεδρικό διάταγμα, γιατί, δυστυχώς, το χωροταξικό αργεί. Και αυτά τα προβλήματα, που σας αναφέρω στη δυτική Μακεδονία θα τα βρείτε αύριο μπροστά σας και στην υπόλοιπη χώρα. Διότι εμείς εκ των πραγμάτων προηγούμαστε ακριβώς γιατί υπήρξε υπερανάπτυξη. Έχετε τη βούληση να κάνετε κάτι; Δεν καταλαβαίνετε ότι και το πρόγραμμα ουσιαστικά θα μπατάει, αλλά και από την άλλη, δεν έχουμε κανένα δικαίωμα να δίνουμε τέτοιο μήνυμα στους κατοίκους της υπαίθρου. Τι τους λέμε; Να φύγουν όλοι; Τη μια, ο ΟΠΕΚΕΠΕ με όλα αυτά που βλέπουν, την άλλη, η εγκατάλειψη της υπαίθρου γενικότερα, την άλλη αυτά με την άναρχη χωροθέτηση. Τι ακριβώς να σκέφτεται ένας κάτοικος ενός χωριού σαν αυτά που μνημόνευσα και εκατοντάδες άλλα σε όλη την Ελλάδα;

Κύριε Πρόεδρε, τελειώνοντας, θα ήθελα να καταθέσω ένα σχετικό έγγραφο.

(Στο σημείο αυτό ο Βουλευτής κ. Πάρις Κουκουλόπουλος καταθέτει για τα Πρακτικά το προαναφερθέν έγγραφο, το οποίο βρίσκεται στο αρχείο του Τμήματος Γραμματείας της Διεύθυνσης Στενογραφίας και Πρακτικών της Βουλής)

Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Βασίλειος Βιλιάρδος): Ευχαριστούμε πολύ τον κ. Κουκουλόπουλο.

Κύριε Υφυπουργέ, έχετε τον λόγο.

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΤΣΑΦΟΣ (Υφυπουργός Περιβάλλοντος και Ενέργειας): Σας ευχαριστώ πολύ, κύριε Πρόεδρε.

Κύριε Βουλευτά, όπως σας είπα, η οριοθέτηση των ΑΠΕ είναι ένα πρόβλημα που μας απασχολεί. Διότι και εμείς, όπως περιγράψατε και εσείς, βλέπουμε τις αντιδράσεις της τοπικής κοινωνίας. Πολλές φορές, κάποιες αντιδράσεις είναι πιο εύλογες από άλλες, αλλά προσπαθούμε πάντα να δούμε πώς μπορούμε να ζυγίσουμε το ενδιαφέρον που υπάρχει και την ανάγκη να αξιοποιήσουμε τον ήλιο και τον άνεμο σε αυτή τη χώρα, διότι αυτοί είναι οι εθνικοί μας πόροι που θα μας οδηγήσουν και στην ενεργειακή αυτονομία και είναι και οι πόροι, ειδικά ο άνεμος, που μας βοηθήσαν να καταστούμε εξαγωγείς ηλεκτρικής ενέργειας πέρσι. Είναι οι πόροι που μας φέρνουν φθηνότερη ενέργεια, όχι απαραίτητα φθηνή ακόμα, διότι ζούμε ακόμα στα «απόνερα» της ενεργειακής κρίσης του 2022, αλλά έχουμε φθηνότερη ενέργεια απ' ό,τι θα είχαμε αν δεν είχαμε αναπτύξει αυτές τις πηγές.

Παράλληλα, αναγνωρίζουμε ότι όταν υπάρχει τόσο μεγάλο επενδυτικό ενδιαφέρον που όταν υπάρχουν τόσα πολλά έργα, τα οποία είναι σε διάφορα στάδια υλοποίησης, πρέπει να βρούμε μια ισορροπία μεταξύ του ενδιαφέροντος και της ανάγκης να αξιοποιήσουμε το αιολικό και το ηλιακό δυναμικό της χώρας, αλλά παράλληλα να βρούμε και την ισορροπία, έτσι ώστε η επιβάρυνση στην τοπική κοινωνία να είναι όσο πιο περιορισμένη γίνεται. Αυτό είναι κάτι που συνεχίζουμε να αξιολογούμε και ψάχνουμε καλύτερους τρόπους, έτσι ώστε να φέρουμε αυτήν την ισορροπία.

Σας ευχαριστώ πολύ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Βασίλειος Βιλιάρδος): Θα συζητηθεί η δωδέκατη με αριθμό 1101/20-6-2025 επίκαιρη ερώτηση δεύτερου κύκλου του Βουλευτή Λάρισας της Κοινοβουλευτικής Ομάδας του ΣΥΡΙΖΑ - Προοδευτική Συμμαχία κ. Βασιλείου Κόκκαλη προς τον Υπουργό Περιβάλλοντος και Ενέργειας με θέμα: «Έκδοση ενιαίου ετήσιου λογαριασμού για το αγροτικό ρεύμα και επανένταξη όλων των αγροτών στη ρύθμιση των εκατόν είκοσι δόσεων αποπληρωμής του».

Κύριε Κόκκαλη, έχετε τον λόγο για την πρωτολογία σας.

ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ ΚΟΚΚΑΛΗΣ: Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

Κύριε Υπουργέ, η ερώτηση αφορά το μείζον θέμα του αγροτικού ρεύματος. Σας έχει απασχολήσει, σας απασχολεί. Ήδη την προηγούμενη εβδομάδα απαντήσατε σε κάποιες ερωτήσεις συναδέλφων.

Το πρώτο και βασικό είναι αν έχετε κατανοήσει το πρόβλημα. Αυτό θα φανεί από την απάντησή σας. Απειλεί την επιβίωση αγροτικών νοικοκυριών. Δεν έχουν να πληρώσουν το αγροτικό ρεύμα, κύριε Υπουργέ. Δεν έχουν να πληρώσουν και αντ' αυτού δέχονται καθημερινά οχλήσεις από δήθεν δικηγορικά γραφεία που τους απειλούν με τη διακοπή της σύνδεσης του ρεύματος.

Ο αγρότης, κύριε Υπουργέ -όπως και ο κτηνοτρόφος, αλλά ειδικά ο αγρότης- δεν πληρώνεται κάθε μήνα. Να το ξεκαθαρίσουμε. Τα εισοδήματά του είναι δύο φορές τον χρόνο περίπου. Συνεπώς, δεν έχει τη δυνατότητα, ειδικά Μάρτιο, Απρίλιο, Μάιο, Ιούνιο, Ιούλιο, Αύγουστο, Σεπτέμβριο, όταν έχει και τα πολλά έξοδα για την προετοιμασία των χωραφιών, για τις καλλιέργειες -όχι τις χειμερινές- να καταβάλει και κάθε δίμηνο το ρεύμα. Όταν καθυστερήσει, έρχεται αντιμέτωπος με τις εισπρακτικές εταιρείες, ένα φαινόμενο απαράδεκτο. Απαράδεκτο, κύριε Υπουργέ! Γίνονται κοινωνός τέτοιου είδους παραπόνων και διαμαρτυριών κάθε μέρα. Απαράδεκτο, ακόμα και να έχει λήξει ο λογαριασμός για εκατό ευρώ. Προφανώς δεν αντιλαμβάνονται το πώς ζουν οι άνθρωποι στην υπαίθρο. Δεν το αντιλαμβάνονται.

Γι' αυτό και ζητώ με την ερώτηση, πρώτον, να γίνεται μία φορά τον χρόνο η έκδοση του λογαριασμού, όταν πληρώνονται οι επιδοτήσεις. Όποιος καθυστερεί μετά, θα είναι υπερέμμερος. Επίσης, ένταξη όλων όσοι έχασαν τη ρύθμιση με τις εκατόν είκοσι δόσεις. Πρέπει να καταλάβετε ότι οι πολλές δόσεις ωφελούν και τις δύο πλευρές. Ωφελούν και τον αγρότη, ώστε να μπορέσει να ανταπεξέλθει, ωφελούν και τον ίδιο τον πάροχο. Αν υπάρχουν ασφυκτικές και πολύ αυστηρές ρυθμίσεις, τι θα κάνει; Θα παρατήρει τη γεωργική εκμετάλλευση, θα το βάλει σε άλλο όνομα. Θα εισπράττει τότε; Όχι. Συνεπώς, γιατί να μην κερδίσουν και οι δύο πλευρές;

Την προηγούμενη εβδομάδα είπατε ότι εξετάζετε το μία φορά τον χρόνο. Δεν είναι καθόλου δύσκολο, δεν είναι καθόλου επί-

πονο. Είναι βάσιμο. Μία φορά τον χρόνο λογαριασμός. Είχε γίνει ούτως ή άλλως στο παρελθόν. Μία φορά τον χρόνο και ένταξη όλων όσοι οφείλουν στις εκατόν είκοσι δόσεις, ώστε να μπορέσουν και αυτοί να ενταχθούν στη μία φορά έκδοση λογαριασμού ρεύματος για τους αγρότες.

Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Βασίλειος Βιλιάρδος): Ευχαριστούμε πολύ τον κ. Κόκκαλη.

Κύριε Υφυπουργέ, έχετε τον λόγο.

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΤΣΑΦΟΣ (Υφυπουργός Περιβάλλοντος και Ενέργειας): Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

Κύριε Βουλευτά, όπως αναφερθήκατε κι εσείς, είχα την ευκαιρία να απαντήσω σε παρόμοιες ερωτήσεις δύο φορές την προηγούμενη εβδομάδα.

Θα ξεκινήσω από τη μεγάλη εικόνα που είναι ότι ειδικά το πρόγραμμα «ΓΑΙΑ» και η ρύθμιση των εκατόν είκοσι δόσεων ήταν μια πολύ σημαντική πρωτοβουλία της Κυβέρνησής μας για να δώσουμε ακριβώς μια λύση στο αγροτικό ρεύμα, στο κόστος του ρεύματος για τον αγρότη. Η αλήθεια είναι ότι τα στοιχεία έδειξαν ότι ένα πάρα πολύ μεγάλο ποσοστό των αγροτών δυσκολεύτηκε να παραμείνει σε αυτή τη ρύθμιση των εκατόν είκοσι δόσεων - ένα ζητούμενο είναι αυτό - και κάποιοι απ' αυτούς έχουν επίσης απενταχθεί από το τιμολόγιο του «ΓΑΙΑ», με αποτέλεσμα να έχουν δει και αυτοί μια αύξηση στην τιμή του ρεύματος. Είναι δύο θέματα τα οποία, όπως είπα και την προηγούμενη φορά, εξετάζουμε και προσπαθούμε να βρούμε τη βέλτιστη λύση για να προχωρήσουμε. Είναι κάτι που μας απασχολεί πάρα πολύ και θέλουμε να ελπίζουμε ότι θα μπορέσουμε να έχουμε μια λύση σε αυτά τα θέματα σύντομα.

Εσείς σήμερα αναφερθήκατε στον έναν λογαριασμό. Έχουμε ακούσει και για δύο, έχουμε ακούσει και άλλα σχήματα. Είναι κάτι το οποίο έχει ζητηθεί από φορείς. Είναι μια σειρά αιτημάτων που έχουμε από τον αγροτικό τομέα που αφορά και τις μεταβιβάσεις, την ικανότητα να μπουν στο «ΓΑΙΑ», που δεν ήταν ποτέ.

Αρα, προσπαθούμε να δούμε μέσα στο ευρύτερο πλαίσιο τις λύσεις που θέλουμε να δώσουμε για τους αγρότες, αν η αλλαγή της συχνότητας των τιμολογίων είναι κάτι που μπορούμε να εντάξουμε σ' αυτό το πλαίσιο. Είναι κάτι το οποίο εξετάζουμε.

Όπως αντιλαμβάνεστε, έχει και αυτό τη δυσκολία του, γιατί μιλάμε για έναν λογαριασμό ο οποίος, όταν έλθει, θα είναι αρκετά υψηλός, γιατί μιλάμε για έναν ετήσιο λογαριασμό. Άρα, πρέπει να βρούμε τη βέλτιστη λύση.

Έχουμε συζητήσει με διάφορους φορείς, που έχουν φέρει αυτό το αίτημα, την ανάγκη να υπάρχει ένα πρόγραμμα πληρωμών το οποίο να αντιστοιχεί στις περιόδους που έχουν έσοδα οι αγρότες. Κατατάσσω αυτό το αίτημα μέσα στο ευρύτερο πλαίσιο των μέτρων που εξετάζουμε για τους αγρότες μας.

Σας ευχαριστώ πολύ

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Βασίλειος Βιλιάρδος): Ευχαριστούμε πολύ τον κύριο Υφυπουργό.

Κύριε Κόκκαλη, έχετε τον λόγο.

ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ ΚΟΚΚΑΛΗΣ: Κύριε Υπουργέ, δεν υπάρχει καμία δυσκολία, ούτε μία να βγάξετε μία φορά τον χρόνο τον λογαριασμό, έστω δύο. Να σας πω γιατί; Το '18 ίσχυε, μέχρι και το '20. Ο κ. Στάσης το λέει. Νομίζω ότι ο κ. Στάσης είναι της ΔΕΗ. Με δική μου εισήγηση το 2018 στο Υπουργείο Περιβάλλοντος έγινε δεκτό. Κοινή λογική θέλει. Ο αγρότης δεν πληρώνεται κάθε μήνα. Αν έρχεται ο λογαριασμός κάθε δύο μήνες, δημιουργείται στρατιά χρεωμένων. Το έχετε αντιληφθεί; Εσείς δεν θα εισπράττετε και του αγρότη θα του κόβουν το ρεύμα. Απλή κοινή λογική, κύριε Υπουργέ. Το προσκομίζω.

(Στο σημείο αυτό ο Βουλευτής κ. Βασίλειος Κόκκαλης καταθέτει για τα Πρακτικά το προαναφερθέν έγγραφο, το οποίο βρίσκεται στο αρχείο του Τμήματος Γραμματείας της Διεύθυνσης Στενογραφίας και Πρακτικών της Βουλής)

Το 2018 λέει ο κ. Στάσης: «Αλλά και γι' αυτούς που εισπράττουν μεταχρονολογημένα» -τους αγρότες, προσέξτε τώρα, εδώ δείχνει ότι έχει άγνοια, υπάρχει κανένας αγρότης που να μην εισπράττει μεταχρονολογημένα;- «σε σχέση με τον χρόνο που καταναλώνουν, παρέχεται από το 2018 η δυνατότητα αναστολής έκδοσης των λογαριασμών για τους μήνες από τον Μάιο έως και

τον Σεπτέμβριο». Τα έλεγε αυτά ο κ. Στάσης.

Απ' ό,τι καταλαβαίνετε από τις πολλές ερωτήσεις συναδέλφων, αυτό δεν ισχύει πλέον. Άρα, υποτίθεται ότι τώρα η ΔΕΗ είναι πιο κερδοφόρα, πιο δυνατή. Γιατί να μην τους διευκολύνει σ' αυτό το πράγμα;

Πόσο θα χρειαστεί να το εξετάσετε; Έναν χρόνο; Δύο; Άμεσα.

Δεύτερον τις εκατόν είκοσι δόσεις πρέπει άμεσα να τις θεσπίσετε. Να ενταχθούν όλοι οι αγρότες, να γνωστοποιηθεί και να κάνετε συστάσεις -γιατί άλλες εταιρείες το κάνουν- εσείς ως Υπουργείο σε αυτές τις εισπρακτικές εταιρείες να μην ενοχλούν ανθρώπους της υπαίθρου γιατί τα βγάζουν πολύ δύσκολα πέρα, κύριε Υπουργέ, πιστέψτε με. Στα μικρά φωτοβολταϊκά κόβεται το ρεύμα, όταν ουσιαστικά αυτοί, που το παράγουν το πουλάνε πολύ παραπάνω. Καλείται ο αγρότης να δέχεται τις ασφυκτικές πιέσεις από εισπρακτικές εταιρείες όταν έχει τη δυνατότητα να πληρώσει με δύο κινήσεις μία φορά το χρόνο ή έστω δύο και την ένταξη όλων των αγροτών σε εκατόν είκοσι δόσεις. Γι' αυτούς οι οποίοι οφείλουν. Μετά θα μπορείτε να πείτε και εσείς ως πολιτεία «έκανα τα πάντα και όποιος μετά χρωστάει θα είναι υπερήμερος». Δώστε τους όμως αυτή τη δυνατότητα, κύριε Υπουργέ. Είναι κάτι βάσιμο, λογικό, δίκαιο και πρέπει να γίνει.

Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Βασίλειος Βιλιάρδος): Ευχαριστούμε πολύ τον κ. Κόκκαλη.

Κύριε Υφυπουργέ, έχετε τον λόγο.

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΤΣΑΦΟΣ (Υφυπουργός Περιβάλλοντος και Ενέργειας): Σας ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

Κύριε Βουλευτά, όπως σας είπα είναι κάτι που εξετάζουμε. Οι εκατόν είκοσι δόσεις άλλωστε ήταν μια δική μας ρύθμιση για να δώσουμε λύση στις οφειλές που είχαν συσσωρευτεί μέχρι εκείνη τη στιγμή. Όπως είπαμε και πριν υπήρχαν αρκετοί αγρότες οι οποίοι δεν μπορούσαν να πληρώσουν αυτές τις δόσεις. Άρα εξετάζουμε τη δυνατότητα να έχουμε μια νέα ρύθμιση γι' αυτό το θέμα.

Για τη συχνότητα των λογαριασμών θα επαναλάβω αυτό που είπα πριν. Είναι ένα αίτημα το οποίο ακούμε. Το εξετάζουμε αλλά το βλέπουμε σε ένα ευρύτερο πλαίσιο των δράσεων για τους Έλληνες αγρότες.

Σας ευχαριστώ πολύ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Βασίλειος Βιλιάρδος): Ευχαριστούμε πολύ τον κύριο Υφυπουργό. Πολύ λακωνικός.

Θα συζητήσουμε τώρα την τρίτη με αριθμό 5264/12-5-2025 ερώτηση του κύκλου των αναφορών και ερωτήσεων της Βουλευτού Φλώρινας της Κοινοβουλευτικής Ομάδας της Νέας Αριστεράς κ. Θεοπίστης Πέρκα προς τον Υπουργό Περιβάλλοντος και Ενέργειας με θέμα: «Κοινωνικό Ταμείο για το Κλίμα χωρίς την κοινωνία».

Έχετε τον λόγο, κυρία Πέρκα.

ΘΕΟΠΙΣΤΗ (ΠΕΤΗ) ΠΕΡΚΑ: Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

Κύριε Υπουργέ, σας καλέσαμε εδώ σήμερα για να συζητήσουμε για ένα ζήτημα με το οποίο θα μπορούσε κάποιος να πει ότι έχουμε εμμονή ως Νέα Αριστερά. Μπορώ να πω ότι έχουμε και κόλλημα με τη συμμετοχή των πολιτών στην ενεργειακή μετάβαση -ακούστηκε και από τους προηγούμενους συναδέλφους μου- σ' αυτόν τον τεράστιο μετασχηματισμό τον οποίο βιώνουμε αλλά και με την αντιμετώπιση των ανισοτήτων που ο μετασχηματισμός αυτός προκαλεί ή εντείνει. Σε αυτή τη λογική έχουμε καταθέσει δύο γραπτές ερωτήσεις προς το Υπουργείο Περιβάλλοντος και Ενέργειας για το Κοινωνικό Ταμείο για το Κλίμα.

Να πούμε δυο λόγια για να καταλάβει ο κόσμος τι είναι το Κοινωνικό Ταμείο για το Κλίμα. Δημιουργήθηκε από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή με σκοπό να αντιμετωπιστούν οι προκλήσεις που θα προκαλέσει η επέκταση του συστήματος εμπορίας δικαιωμάτων εκπομπών, το ΣΕΔΕ, στον τομέα οδικών μεταφορών και στον κτιριακό τομέα το 2027 ειδικά για τα ευάλωτα νοικοκυριά, τις πολύ μικρές επιχειρήσεις και τους ευάλωτους χρήστες μεταφορών. Αυτό γιατί η επέκταση αυτή συνεπάγεται μεγαλύτερες επιβαρύνσεις για τους χρήστες μεταφορών και κτιρίων, όσους έχουν αναθραύσας αποτύπωμα, οι οποίοι ανήκουν συνήθως στα μεσαία προς χαμηλά εισοδηματικά στρώματα.

Στο πλαίσιο, λοιπόν, του κοινωνικού ταμείου για το κλίμα κάθε

κράτος μέλος οφείλει να εκπονήσει κοινωνικά κλιματικά σχέδια τα οποία περιλαμβάνουν μέτρα και πολιτικές με στόχο την καταπολέμηση της ενεργειακής ή και μεταφορικής φτώχειας. Ενώ, λοιπόν, πρόκειται για εθνικά σχέδια και όχι για σχέδια, που αφορούν μόνο την τρέχουσα κυβερνητική θητεία δεν έχει υπάρξει απολύτως καμία ενημέρωση γι' αυτό το τόσο σημαντικό θέμα από την Κυβέρνηση γενικότερα αλλά κυρίως από το αρμόδιο Υπουργείο, το Υπουργείο Περιβάλλοντος και Ενέργειας. Δύο γραπτές ερωτήσεις έμειναν απάντητες ενώ η προφορική απάντηση τον Φεβρουάριο της τότε Υφυπουργού Περιβάλλοντος και Ενέργειας, της κ. Σδούκου, δεν μας διαφώτισε καθόλου. Θα αναφερθώ στη συνέχεια.

Τα εθνικά σχέδια πρέπει να υποβληθούν έως τις 30 Ιουνίου του 2025 ώστε να μπορέσουν να εξεταστούν προσεκτικά και εγκαίρως από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή. Έχει ενδιαφέρον ότι σήμερα είναι αυτή η προθεσμία. Αυτό ομολογώ ότι δεν το είχαμε προβλέψει. Λήγει σήμερα η προθεσμία. Δεδομένου, λοιπόν, ότι στην Ελλάδα η εμπειρία έχει δείξει δυστυχώς ότι η Κυβέρνησή σας γράφει στα παλιά της παπούτσια την αρχή της δικαιοσύνης στη μετάβαση και το να μη μέινει κανένας και καμία πίσω, το έχουν βιώσει πάρα πολύ έντονα οι συμπολίτες μου στη Φλώρινα αλλά και γενικότερα στις λιγνιτικές περιοχές, σας καλέσαμε σήμερα για να απαντήσετε ποιο είναι το χρονοδιάγραμμα με το οποίο θα προχωρήσετε στα προβλεπόμενα από τον κανονισμό βήματα ειδικά δεδομένου ότι είμαστε στο και πέντε.

Είδα σήμερα το πρωί ότι ο κύριος Υπουργός ανακοίνωσε στο Υπουργικό Συμβούλιο. Εμείς δεν ξέρουμε τίποτα. Η κοινωνία δεν ξέρει τίποτα. Η κοινωνία των πολιτών δεν ξέρει. Πώς έκανε αυτά τα σχέδια; Προφανώς θα είναι εξαγγελία της τελευταίας στιγμής. Ποια είναι τα ενδεικτικά μέτρα για τη μείωση του κόστους και των επιπτώσεων από το ΣΕΠΕ 2, τη διαβούλευση και τον διάλογο για την επιλογή των μέτρων και πολιτικών για το κοινωνικό κλιματικό σχέδιο. Θέλει πολύ σοβαρή επεξεργασία με όλους τους φορείς μέσα. Ποια θα είναι η διαδικασία διαβούλευσης που θα ακολουθηθεί; Έτσι είχαμε κάνει την ερώτηση. Προφανώς καμία. Πόσο ανοιχτοί θα είναι οι διάλογοι σε συμμετοχή; Ποια θα είναι η διαδικασία διαβούλευσης και διαλόγου με τις υπόλοιπες πολιτικές δυνάμεις του Ελληνικού Κοινοβουλίου;

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Βασίλειος Βιλιάρδος): Ευχαριστούμε πολύ την κ. Πέρκα.

Κύριε Υφυπουργέ, έχετε τον λόγο.

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΤΣΑΦΟΣ (Υφυπουργός Περιβάλλοντος και Ενέργειας): Σας ευχαριστώ πολύ, κύριε Πρόεδρε.

Κυρία Βουλευτά, σας ευχαριστώ για την ερώτηση.

Σήμερα το πρωί συζητήθηκαν τρία ταμεία μεταξύ των οποίων και το Κοινωνικό Ταμείο για το Κλίμα και σήμερα το απόγευμα παρουσιάστηκε από πέντε-έξι Υπουργούς, μαζί με τον Αντιπρόεδρο κ. Χατζηδάκη, το συνολικό πλάνο που έχει τρία διαφορετικά ταμεία μεταξύ των οποίων είναι και το Κοινωνικό Ταμείο. Άρα, αυτή τη στιγμή υπάρχει δημοσιοποιημένο αυτό το σχέδιο το οποίο θα βγει σε διαβούλευση πριν κατατεθεί. Και θέλω να μιλήσω λίγο γι' αυτό το σχέδιο γιατί νομίζω ότι δείχνει με πολύ απτό τρόπο τον τρόπο με τον οποίο αντιλαμβανόμαστε και την ενεργειακή μετάβαση αλλά και τον τρόπο με τον οποίο αυτή η μετάβαση μπορεί να έχει ένα κοινωνικό πρόσημο και να αντιμετωπίσει ανισότητες είτε αυτές είναι περιφερειακές είτε αυτές είναι οικονομικές.

Για το δικό μας Υπουργείο όπως μπορείτε να αντιληφθείτε είναι ένα διυπουργικό σχέδιο που έχει δράσεις και για τις μεταφορές και για την κοινωνική κατοικία και για την ευαλωτότητα. Είναι ένα πολύ πλούσιο σχέδιο, το οποίο θεωρώ ότι αντικατοπτρίζει σε έναν μεγάλο βαθμό τις προτεραιότητές μας και δείχνει τον τρόπο με τον οποίο προσπαθήσαμε να σκεφτούμε δράσεις που θα βοηθήσουν ηθικά τους ευάλωτους. Στο Υπουργείο Περιβάλλοντος και Ενέργειας έχουμε σχεδιάσει δράσεις ενός τύπου «Εξοικονομώ» αλλά με μία μορφή έτσι ώστε να είναι πιο απλή η εμπειρία του πολίτη. Έχουμε πολύ επιτυχημένα προγράμματα «Εξοικονομώ». Ο κόσμος τα θέλει αλλά το διοικητικό βάρος πολλές φορές είναι αρκετά υψηλό. Είναι επενδύσεις για να αλλάξουμε συσκευές, όπως να βάλουμε αντλίες θερμότητας και ηλιακούς θερμοσίφωνες. Δημιουργούμε ένα μητρώο ευαλωτό-

τητας για την ενέργεια έτσι ώστε να μπορούμε να βρούμε τον κόσμο ο οποίος είναι πιθανός δικαιούχος από το πρόγραμμα έτσι ώστε να μπορέσουμε να τον ενισχύσουμε.

Δημιουργούμε κέντρα για να μπορέσει ο κόσμος να έχει πληροφορία για ενεργειακές δράσεις που μπορούν να τον βοηθήσουν. Θεωρούμε ότι αυτό είναι ένα πολύ σημαντικό βήμα που θα κάνει η χώρα μας για την καταπολέμηση της ενεργειακής ευαλωτότητας. Έχει πολλά ακόμα το σχέδιο αυτό που άπτονται σε άλλα Υπουργεία. Μιλάμε για μια τεράστια επένδυση στα μέσα μαζικής μεταφοράς στα οποία αυτή η Κυβέρνηση συνεχίζει να επενδύει για τα άτομα με ειδικές ανάγκες, μετά από μια μακρά περίοδο που είχαν παραμεληθεί, για την προσβασιμότητα, για τις φοιτητικές εστίες και πολλές άλλες δράσεις. Θεωρούμε ότι είναι ένα πολύ συνεκτικό σχέδιο το οποίο θα βοηθήσει σε ένα πάρα πολύ μεγάλο βαθμό τη χώρα μας να καταστήσει αυτήν την ενεργειακή μετάβαση πιο δίκαιη κοινωνικά και περιφερειακά και να εντοπίσει ανισότητες σε πολλά επίπεδα ταυτόχρονα.

Σας ευχαριστώ πολύ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Βασίλειος Βιλιάρδος): Ευχαριστούμε πολύ τον κύριο Υφυπουργό.

Κυρία Πέρκα, έχετε τον λόγο.

ΘΕΟΠΙΣΤΗ (ΠΕΤΗ) ΠΕΡΚΑ: Κύριε Υπουργέ, δεν έχετε επισκεφθεί τη δυτική Μακεδονία που πήρε μια γεύση από αυτήν τη μετάβαση. Ξέρετε ποια είναι τα αποτελέσματα; Αυξάνεται η ανεργία ή μάλλον μειώνεται, γιατί φεύγουν πια όλοι. Ερημώνει η περιοχή, χάθηκαν και έδρες. Έχουν ερημώσει τα χωριά. Δεν έχει γίνει τίποτα απολύτως -απολύτως, όμως! Είχαν ακουστεί κάτι δεκάδες emblematic επενδύσεις, που μετά έγιναν πέντε, και είναι μηδέν. Υπάρχει καταστροφή, γιατί ήταν τόσο βίαιο ο μετασχηματισμός, η αλλαγή παραγωγικού προφίλ και δεν στηρίχθηκε καθόλου.

Μη μιλήσουμε για τον αγροτικό τομέα, μη μιλήσουμε για τις ενεργειακές κοινότητες, μη μιλήσουμε για δυο-τρεις επενδυτές που τρώνε τα λεφτά του Ταμείου Δίκαιης Μετάβασης, γεμίζουν τον τόπο μεγάλες επενδύσεις με ΑΠΕ. Τις θέλουμε τις ΑΠΕ, αλλά θέλουμε ενεργειακές κοινότητες, αγροτοφωτοβολταϊκά κ.λπ.. Έχει πάει πολύ λάθος. Γι' αυτό επιμένουμε για τη διαβούλευση.

Μου λέτε ότι σήμερα συζητήσε στο Υπουργικό Συμβούλιο ο Υπουργός για να βγει από αύριο στη διαβούλευση. Μα, σήμερα ήταν η μέρα που πρέπει να σταλεί. Υποθέτω ότι θα την έχετε στείλει και εκ των υστέρων θα νομιμοποιήσετε τις επιλογές που έχετε κάνει. Το έχουμε συνηθίσει αυτό. Έτσι έγινε και το ειδικό χωροταξικό για τις ΑΠΕ, που θα γίνει όταν έχουν εγκατασταθεί όλες κ.λπ..

Η κ. Σδούκου μάς είχε πει ότι βιαζόμασταν τότε πάρα πολύ να μάθουμε, γιατί είναι ένα πολύ σπουδαίο εργαλείο και θα πρέπει λίγο να περιμένουμε. Και θα πράξει, μας είχε πει, όμως -και ήταν πολύ ανησυχητικό- γι' αυτό το χρηματοδοτικό εργαλείο, τι έκανε και για το Ταμείο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας. Το ακούσατε και πριν. Δεν έχει πάει καλά αυτό και ελέγχεται η Κυβέρνησή σας και από την Ευρώπη. Γι' αυτό κιόλας ανησυχήσαμε.

Τώρα, όμως, πραγματικά το λέω, σήμερα έπρεπε να έχει φύγει, να έχει τύχει διαβούλευσης, να έχουν ενημερωθεί και τα κόμματα και να βρούμε τη βέλτιστη λύση, γιατί πραγματικά θα φτωχύνει ο κόσμος. Όποιος άνθρωπος δεν θα μπορέσει να αλλάξει το αυτοκίνητό του ή δε θα έχει αυτοκίνητο ή θα επιβαρύνεται γιατί ακριβώς θα εκπέμπει διοξείδιο του άνθρακα. Πάτε να κάνετε επένδυση, να τον δεσμεύσετε, αντί να κάνετε τέτοιες δράσεις.

Το «Εξοικονομώ» είναι, επίσης, ένα πρόγραμμα που δεν έχει πάει όσο καλά θα πήγαινε και θα πρέπει να το προσέξετε και αυτό. Η ηλεκτροκίνηση έχει μείνει πολύ πίσω. Εδώ πληρώνει ο φτωχός. Τα μεσαία εισοδήματα πραγματικά θα καταστραφούν. Και έρχονται ενάντια οι κάτοικοι -οι πολίτες- στη μετάβαση, εξαιτίας αυτών των πολιτικών. Πηγαίνετε σε μια περιοχή και πείτε ελάτε να κάνουμε μια ενεργειακή κοινότητα, δήμοι, όχι πρόγραμμα «Απόλλων» να πάνε οι δήμοι να συνδεθούν με τα έτοιμα έργα.

Τι ζητάμε δηλαδή; Διαφάνεια και δημοκρατία. Το εθνικό μας σχέδιο, που δεν είναι υπόθεση μόνο της δικής σας Κυβέρνησης και επιμένω -γιατί θα επηρεάσει τα επόμενα χρόνια- πρέπει να

είναι αποτέλεσμα ευρείας διαβούλευσης με την κοινωνία και τα υπόλοιπα κόμματα. Αυτό, όμως, δεν το λέμε εμείς. Αυτό προβλέπεται στο άρθρο 5 του σχετικού Κανονισμού για τα κοινωνικά κλιματικά σχέδια, «που θα καταρτίσει κάθε κράτος-μέλος σε εθνικό επίπεδο να εκπληθούν σε διαβούλευση με τις τοπικές και περιφερειακές αρχές» -η τοπική αυτοδιοίκηση είναι απ' έξω ούτως ή άλλως και στην απολιγνιτοποίηση που ζούμε πάνω- «τους οικονομικούς και κοινωνικούς εταίρους και τις σχετικές οργανώσεις της κοινωνίας των πολιτών». Άρα αυτό δεν είναι επιθυμία δικιά μας. Είναι υποχρέωση βάσει του Κανονισμού. Η ανησυχία, δηλαδή, ότι θα προχωρήσετε σε κάποιο σχέδιο μόνοι σας, μάλλον αποδεικνύεται σήμερα. Εγώ έτσι καταλαβαίνω.

Το ίδιο κάνετε στον κλιματικό νόμο. Στο δήθεν σχέδιο για το μέλλον των λιγνιτικών περιοχών -τα είπαμε, δεν χρειάζεται- δεν συμμετέχει κανείς, καμία τοπική κοινωνία ούτε στον σχεδιασμό ούτε στην υλοποίηση με ενεργειακές κοινότητες κ.λπ.. Μόνοι σας σχεδιάζετε με κάποιους επενδυτές. Το να μη μείνει, λοιπόν, κανείς πίσω, δεν είναι πια ευχή. Είναι υποχρέωση και αυτό πρέπει να το καταλάβετε.

Σας ζητάμε, τέλος, να δεσμευτείτε ότι στο εθνικό σχέδιο θα συμπεριλάβετε μέτρα κοινωνικής ενέργειας, όπως ενεργειακές κοινότητες ευρείας κοινωνικής συμμετοχής, αν και γνωρίζουμε πολύ καλά ότι είστε τελείως αντίθετοι με το συνεργατικό πνεύμα και το έχετε αποδείξει με τη μέχρι τώρα πολιτική σας.

Πώς θα εγγυηθεί η Κυβέρνηση ότι η ελληνική κοινωνία θα ενημερωθεί επαρκώς, διαφανώς και εγκαίρως για τα μέτρα και τις προκλήσεις που απορρέουν από τα κλιματικά αυτά σχέδια; Σχεδιάζετε καμία καμπάνια ενημέρωσης; Έτσι κάνουν οι πολιτισμένες χώρες. Κάνουν καμπάνια να πείσουν τον κόσμο γιατί χρειάζεται η μετάβαση, να τον βάλουν να εμπλέκεται, να σχεδιάζουν μαζί. Δεσμεύεται, δηλαδή, η Κυβέρνηση να στηρίζει μέτρα κοινωνικής ενέργειας, όπως οι ενεργειακές κοινότητες; Μέτρα προώθησης της κοινωνικής κατοικίας; Τηλεθερμάνσεις, αντλίες θερμότητας;

Ξέρετε, κύριε Υπουργέ, το state-of-the-art;

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Βασίλειος Βιλιάρδος): Κλείστε, κυρία συνάδελφε.

ΘΕΟΠΙΣΤΗ (ΠΕΤΗ) ΠΕΡΚΑ: Κλείνω, κύριε Πρόεδρε.

Στη Φλώρινα κόπηκε το έργο της τηλεθέρμανσης για να βάλουν φυσικό αέριο για θέρμανση στα σπίτια. Με αυτό γελάει όλη η Ευρώπη. Το έκανε αυτή η Κυβέρνηση.

Μέτρα προώθησης μέσων μαζικής μεταφοράς και, βεβαίως, να σας πω και κάτι που αφορά και το άλλο Υπουργείο Υποδομών, το οποίο απάντησε σε ερώτησή μου ότι «δεν είναι αρμόδιο...» λέει «...για την επέκταση του ΣΕΠΕ στις μεταφορές» Και ποιος είναι αρμόδιος;

Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Βασίλειος Βιλιάρδος): Ευχαριστούμε πολύ την κ. Πέρκα.

Κύριε Υπουργέ, έχετε τον λόγο. Έχετε κουραστεί σήμερα πάντως. Είχατε πολλές ερωτήσεις.

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΤΣΑΦΟΣ (Υφυπουργός Περιβάλλοντος και Ενέργειας): Είναι η τελευταία, κύριε Πρόεδρε, νομίζω.

Σας ευχαριστώ, κυρία Βουλευτά, για τη δευτερολογία σας. Νομίζω ότι πρέπει να δείτε ξανά το πρόγραμμα, γιατί άκουσα πάρα πολλά πράγματα στην ομιλία σας τα οποία δείχνουν μια δυσαναλογία μεταξύ αυτών που λέτε και του τι είναι αυτό το πρόγραμμα. Μιλήσατε, για παράδειγμα, για ενεργειακές κοινότητες, οι οποίες στο συγκεκριμένο πλαίσιο όταν μιλάμε για τον τρόπο με τον οποίο θερμαίνεται ένα σπίτι...

ΘΕΟΠΙΣΤΗ (ΠΕΤΗ) ΠΕΡΚΑ: Διαβούλευση θα γίνει; Αυτό με ενδιαφέρει.

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΤΣΑΦΟΣ (Υφυπουργός Περιβάλλοντος και Ενέργειας): Το βασικό συστατικό εδώ πέρα είναι να δούμε πώς θερμαίνεται ένα σπίτι. Άρα για τι μιλάμε; Για αντικατάσταση εξοπλισμού, για θερμομόνωση, για επενδύσεις σε ένα σπίτι. Άρα το γεγονός ότι μιλάτε για ενεργειακές κοινότητες, νομίζω, δείχνει ότι δεν αντιλαμβάνεστε τι είναι αυτό το ταμείο και τι θα κάνει αυτό το ταμείο...

ΘΕΟΠΙΣΤΗ (ΠΕΤΗ) ΠΕΡΚΑ: Αντλίες θερμότητας, κύριε Υπουργέ; Πώς θα δουλέψουν;

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Βασίλειος Βιλιάρδος): Κυρία Πέρκα, δεν θα διακόπτετε συνεχώς.

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΤΣΑΦΟΣ (Υφυπουργός Περιβάλλοντος και Ενέργειας): Θα σας πω να δείτε τις δράσεις που περιγράφουμε γιατί μιλάμε για αντλίες θερμότητας, μιλάμε για θερμομόνωση, μιλάμε για μέσα μαζικής μεταφοράς, λεωφορεία, μιλάμε για μετρό. Γιατί, πάλι, προσπαθείτε να περιγράψετε ένα σχέδιο το οποίο, πάλι, είναι έτσι όπως το αντιλαμβάνεστε, μιλάτε για μεγάλες εταιρείες, ότι κάνουμε απλά διαβούλευση με την αγορά. Εδώ μιλάμε για λεωφορεία, μιλάμε για μετρό, μιλάμε για ευαλωτότητα, μιλάμε για βιώσιμη κινητικότητα, μιλάμε για ένα μητρώο ευάλωτων για να μπορέσουμε να τους βοηθήσουμε και να βεβαιωθούμε ότι με τα προγράμματα όπως το «Εξοικονομώ» μπορούμε να φτάσουμε πιο άμεσα στον ευάλωτο πολίτη.

Έχουμε κάνει -και ξεκινάει σήμερα η ευρύτερη διαβούλευση- εκτενέστατη διαβούλευση με τους οποίους συζητήσαμε αυτά τα μέτρα και μπορώ να σας πω ότι αυτά τα μέτρα πηγάζουν από έναν συνεχή διάλογο με την κοινωνία. Δηλαδή, τα μέσα μαζικής μεταφοράς είναι μια πολυετής επένδυση που κάνουμε για να ανανεώσουμε έναν στόλο, ο οποίος για παραπάνω από μια δεκαετία στην Αθήνα είχε εντελώς μαραζώσει. Για παράδειγμα, η νέα επένδυση στο μετρό, που πηγάζει από σχέδια τα οποία δρομολογούμε ήδη και στα οποία προσπαθούμε να χρησιμοποιήσουμε αυτό το πρόγραμμα για να τα ενισχύσουμε. Οπότε, θεωρούμε ότι αυτό είναι ένα συνεκτικό πρόγραμμα το οποίο θα βγει σε διαβούλευση, θα ακούσουμε την κοινωνία. Επίσης, θα έχουμε τα σχόλια από τους Ευρωπαίους φορείς, οι οποίοι θα δουν και το δικό μας σχέδιο, θα δουν και όλα τα άλλα σχέδια των χωρών και θα είναι ένας συνεχής διάλογος έτσι ώστε να μπορέσουμε να σχεδιάσουμε τα καλύτερα μέτρα για να έχουμε μια κοινωνικά δίκαιη ενεργειακή μετάβαση.

Σας ευχαριστώ πολύ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Βασίλειος Βιλιάρδος): Ευχαριστούμε πολύ τον κύριο Υφυπουργό.

Θα συνεχίσουμε με τη δέκατη τέταρτη με αριθμό 1108/22-6-2025 επίκαιρη ερώτηση δεύτερου κύκλου της Βουλευτού Λάρισας της Κοινοβουλευτικής Ομάδας του ΠΑΣΟΚ - Κινήματος Αλλαγής κ. Ευαγγελίας Λιακούλη προς τον Υπουργό Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων, με θέμα: «Σε απόλυτο αδιέξοδο οι κτηνοτρόφοι της χώρας, εξαιτίας της ευλογιάς και των συνεπειών της».

Θα απαντήσει ο Υφυπουργός Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων κ. Χρήστος Κέλλας.

Ορίστε, κυρία Λιακούλη, έχετε τον λόγο.

ΕΥΑΓΓΕΛΙΑ ΛΙΑΚΟΥΛΗ: Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

Καλησπέρα, κύριε Υπουργέ.

(Στο σημείο αυτό την Προεδρική Έδρα καταλαμβάνει ο Ε' Αντιπρόεδρος της Βουλής κ. **ΟΔΥΣΣΕΑΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΠΟΥΛΟΣ**)

Υπάρχουν αυτοί, αλλά υπάρχουν και οι άλλοι. Δεν είναι μόνο η μερίδα των κτηνοτρόφων ή των ανθρώπων που εμφανίζονται ότι αποτελούν τα θεμέλια του οικοδομήματος, του τεράστιου αυτού σκανδάλου του ΟΠΕΚΕΠΕ που συνταράσσει τη χώρα. Υπάρχουν και οι κτηνοτρόφοι και οι παραγωγοί οι οποίοι αγωνίζονται για την επιβίωσή τους. Και είναι αυτή η κατηγορία των ανθρώπων που θα πρέπει η πολιτεία να τους δώσει τη δέουσα σημασία.

Δυστυχώς, όμως, αυτό που βλέπουμε είναι ότι μάλλον εκείνοι που τολμούν, εκείνοι οι οποίοι συμμετέχουν σε κυκλώματα, εγχειρίσματα, κέντρα και ούτω καθεξής -και παράκεντρα- είναι εκείνοι τελικά οι οποίοι ωφελούνται. Αυτοί που ανακατεύουν τον ιδρώτα με το χρώμα και κάθε μέρα δίνουν τον αγώνα τους, δυστυχώς, βρίσκονται πάντα στο περιθώριο.

Αυτές τις πολιτικές έχει εφαρμόσει η Κυβέρνησή σας και, δυστυχώς, αυτά τα συνταρακτικά γεγονότα είναι που ζούμε τις τελευταίες μέρες που ακούνε τα αυτιά μας και βλέπουν τα μάτια μας και δεν πιστεύουμε.

Τα λέω αυτά, διότι και σήμερα το πρωί λίγο πριν φτάσω στην Αθήνα, πάλι με τους κτηνοτρόφους της Λάρισας ήμουν, κύριε Υπουργέ. Και γνωρίζετε πολύ καλά ότι είναι χτυπημένοι διπλά και τριδίπλα και δεν αντέχουν άλλο. Αυτό το μήνυμά μου έδωσαν να σας δώσω. Πρέπει να κατανοήσει η Κυβέρνησή σας ότι μετά από

τις επτά πληγές που χτύπησαν την περιοχή μας «-Daniel», «Elias», «Iανός», πανώλη, ευλογία, ξανά ευλογία- χιλιάδες ζώα είναι αυτά τα οποία σφάζονται. Είναι μία νέα τραγωδία. Οι άνθρωποι δεν μπορούν να σηκώσουν κεφάλι. Ζουν σε ένα ασφυκτικό πλαίσιο και, δυστυχώς, το Υπουργείο σας τους εμπαίζει. Και το λέω αυτό, μετρώντας τις κουβέντες μου. Ζήτησαν άμεσες και πλήρεις αποζημιώσεις για τις απώλειες του ζωικού κεφαλαίου. Ζήτησαν επιδότηση των ζωοτροφών, όσο διαρκούν τα περιοριστικά μέτρα και εσείς τους εμπαίξατε, λέγοντας ότι θα τους δώσετε 8 ευρώ το κεφάλι οριζόντια για το καθένα, όχι κάθε μέρα, αλλά για το καθένα. Φοβερό!

Μιλάμε για έκτακτο πρόγραμμα ρευστότητας για τους πληγέντες κτηνοτρόφους. Πώς θα ζήσουν; Πώς θα ζήσουν αυτοί που έχουν δάνεια, αυτοί που χρωστάνε, αυτοί που έχουν ασφαλιστικές και φορολογικές υποχρεώσεις; Και, βεβαίως, το περιβόητο σχέδιο της ανασυγκρότησης της κτηνοτροφικής δραστηριότητας στη Θεσσαλία που τόσες φορές τάξατε και ποτέ δεν είδαμε;

Και τώρα; Πού βρίσκεστε τώρα στη Θεσσαλία και στη Λάρισα, κύριε Υπουργέ; Σήμερα χιλιάδες ζώα πάλι σκοτώθηκαν, γιατί έχουμε κρούσματα ξανά, νέα κρούσματα, περισσότερα κρούσματα και στην Αναγέννηση και στο Καλαμάκι, στην περιοχή του Δήμου Κιλελέρ.

Κουβέντα δεν ακούσαμε από εσάς για τον τρόπο με τον οποίο θα ξαναδημιουργηθεί το ζωικό τους κεφάλαιο. Ποιο είναι το σχέδιό σας γι' αυτό; Τι θα απογίνουν αυτοί, αφού θανατώθηκαν τα ζώα τους; Και αυτή τη στιγμή που μιλάμε θανατώνονται τα ζώα τους. Τι μέτρα θα πάρετε αφού σε δύο χρόνια θα έχουν τη δυνατότητα να ξαναπαράγουν; Πώς θα ζήσουν αυτή τη διαίτα; Και στο μεταξύ, τα δάνειά τους τρέχουν, έχουν γίνει «κόκκινα» στο 80% και το ξέρετε, όπως τρέχουν και οι κατασχέσεις και οι πλειστηριασμοί.

Έχετε σχέδιο, λοιπόν, εκτός από το να σκοτώνουν οι κτηνιατρικές Υπηρεσίες τα ζώα και να τα θανατώνουν; Υπάρχει σχέδιο από τη δική σας πλευρά για το πώς αυτοί θα ζήσουν;

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Οδυσσεάς Κωνσταντινόπουλος): Ευχαριστούμε.

Ορίστε, κύριε Υπουργέ, έχετε τον λόγο.

ΧΡΗΣΤΟΣ ΚΕΛΛΑΣ (Υφυπουργός Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων): Κυρία Λιακούλη, καταγόμεστε από την ίδια περιοχή και γνωρίζουμε βεβαίως και οι δύο -ίσως εγώ λίγο καλύτερα- τα προβλήματα των κτηνοτρόφων από την πρώτη στιγμή. Από την πρώτη στιγμή, λοιπόν, η Κυβέρνηση στέκεται δίπλα τους και τους στηρίζουμε με κάθε δυνατό τρόπο. Καταφέραμε με σκληρά μέτρα και με σχέδιο να τελειώσουμε γρήγορα την πανώλη που εμφανίστηκε πέρυσι το καλοκαίρι και παλεύουμε να κάνουμε το ίδιο και με την ευλογία. Πριν το Πάσχα, τους δύο μήνες που προηγήθηκαν, είχαμε μηδενίσει τα κρούσματα. Το Πάσχα λόγω της ελεύθερης διακίνησης είχαμε πάλι αρκετά κρούσματα. Αυτά τα έχουμε σε πέντε συγκεκριμένες περιοχές, στη Μαγνησία, στη Φωκίδα, στη Χαλκιδική, στη Λάρισα και στην Ξάνθη. Και αυτό, επειδή η ευλογία συνδέεται με υψηλή νοσηρότητα και υψηλή θνητότητα, ο ιός επιβιώνει στο περιβάλλον μέχρι έξι μήνες, είναι δύσκολο να περιοριστεί και βέβαια μεταφέρεται πάρα πολύ εύκολα. Η εν λόγω ασθένεια ενδημεί σε εκτροφές εκτατικού τύπου, όπως είναι οι περισσότερες εκτροφές προβάτων στη χώρα μας και βεβαίως απαιτούνται αυστηρά μέτρα βιοασφάλειας.

Μιλάτε στην ερώτησή σας, αγαπητή συναδέλφισσα, για αβελητηρία κατά την εισαγωγή μολυσμένων ζώων. Πρέπει να σας πω ότι απαγορεύεται η εισαγωγή ζώων από τρίτα κράτη, όπως είναι τα γειτονικά: Αλβανία, Τουρκία, Βόρεια Μακεδονία. Πρέπει να σας πω ότι δεν αποτελούν εισαγωγή, αλλά το ενδοενοσιακό εμπόριο τα ζώα που έρχονται από κράτη-μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Τώρα, στην Περιφερειακή Ενότητα Έβρου, που θεωρείται περιοχή υψηλού κινδύνου λόγω της γειτνίασης με την Τουρκία, γίνεται παθητική κλινική επιτήρηση στα πρόβατα μέσω του έργου THRACE, μέσω της οποίας επιβεβαιώνεται η προέλευση, η σήμανση και η υγεία τους. Με το που ενημερωθήκαμε για το πρώτο κρούσμα στις 22 Αυγούστου 2024 για ευλογία στον Έβρο, εφαρμόσαμε στις μολυσμένες εκτροφές όλα τα μέτρα τα οποία προβλέπονται στον Ευρωπαϊκό Κανονισμό, καθώς και το σχέδιο

αντιμετώπισης έκτακτης ανάγκης για την καταπολέμηση των ασθενειών.

Πιο συγκεκριμένα, προβήκαμε σε θανάτωση και υγειονομική ταφή των ζώων, καθαρισμό και απολύμανση των εγκαταστάσεων, οριοθέτηση ζωνών προστασίας και επιτήρησης σε ακτίνα κύκλου τριών και δέκα χιλιομέτρων και σε συμφωνία με την Ευρωπαϊκή Επιτροπή προβήκαμε τις τελευταίες δεκαπέντε μέρες σε αυστηροποίηση των μέτρων για την καλύτερη και αμεσότερη διαχείριση της νόσου, μιας και είχαμε έξαρση των κρουσμάτων. Έτσι, από τα μέσα του μήνα και για είκοσι μία μέρες έχουμε καθολική απαγόρευση των μετακινήσεων αιγοπροβάτων, συμπεριλαμβανομένων και των ζώων που προορίζονται για σφαγή εντός των ζωνών προστασίας επιτήρησης και περαιτέρω απαγορευμένων ζωνών και διεύρυνση των υφιστάμενων ζωνών σε πέντε, είκοσι και σαράντα χιλιόμετρα αντιστοίχως στις ζώνες προστασίας επιτήρησης και περαιτέρω απαγορευμένης ζώνης.

Για την ταφή των μολυσμένων ζώων που αναφέρεστε στην ερώτησή, οι διαδικασίες που εφαρμόζονται εντός της πληγείσας εκτροφής προβλέπονται στο σχέδιο έκτακτης ανάγκης και το σύνολο των διαδικασιών οργανώνεται και συντονίζεται από τους κτηνιάτρους των ΔΑΟΚ.

Για τις απολυμάνσεις, στις οποίες αναφέρεστε, αυτές συνιστούν υποχρέωση των κτηνοτρόφων και αποζημιώνονται γι' αυτές μέσω των σχετικών ΚΥΑ. Σε πολλές περιπτώσεις δε, τις αναλαμβάνουν και οι περιφέρειες.

Όσον αφορά τώρα για το πρόβλημα που δημιουργείται με τους κτηνοτρόφους, οι οποίοι έχουν χάσει το ζωικό τους κεφάλαιο λόγω των νόσων, έχουμε στείλει την εισήγηση και περιμένουμε την έγκριση από το Υπουργείο Οικονομικών για αναστολή των φορολογικών τους υποχρεώσεων.

Στη δευτερολογία μου θα σας απαντήσω και για τα υπόλοιπα θέματα, τα οποία θέσατε και για τις αποζημιώσεις και τη στήριξη των κτηνοτρόφων μας.

Σας ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Οδυσσεάς Κωνσταντινόπουλος): Ευχαριστούμε, κύριε Υπουργέ.

Ορίστε, κυρία συνάδελφε, έχετε τον λόγο.

ΕΥΑΓΓΕΛΙΑ ΛΙΑΚΟΥΛΗ: Κύριε Υπουργέ, διαβάσατε ένα υπηρεσιακό σημείωμα. Αυτό επιλέξατε να κάνετε, για να απαντήσετε σε ένα καυτό θέμα που απασχολεί τον τόπο μας. Έχουμε κοινή καταγωγή, τη Λάρισα. Θα μου επιτρέψετε να πω ότι γνωρίζω τους ανθρώπους αυτούς, γιατί μεγάλωσα ανάμεσά τους και καταλαβαίνω τι σημαίνει «Σηκώνω το βλέμμα στον Θεό και μόνο εκεί ελπίδα έχω». Ήρθαν εδώ και σας συνάντησαν οι ομοσπονδίες των κτηνοτρόφων, οι ίδιοι οι παραγωγοί, αυτοί που έχασαν τα πάντα. Ήρθαν οι περιφερειακές αρχές, ήρθαν οι αρμόδιοι, αντιπεριφερειάρχες, περιφερειάρχες. Κάνατε ολόκληρη κουβέντα και στο τέλος, μετά από αυτή τη μεγαλειώδη εκστρατεία ενημέρωσης που κάνατε -και καλά!- των κτηνοτρόφων, είπατε ότι θα δώσετε 8 ευρώ για το κάθε ζώο ζωοτροφή. Τελεία, παύλα, παράγραφος. Τίποτε άλλο.

Εγώ σας ρωτώ συγκεκριμένα πράγματα και εσείς μου απαντάτε υπηρεσιακώς. Εγώ σας λέω, λοιπόν, ότι εδώ έχουμε να κάνουμε με μία συμφορά. Οι άνθρωποι δεν έχουν αποζημιωθεί ακόμη από τον «Daniel». Σήμερα, αυτούς που είδα, ελάτε να σας πάρω να πάμε στην Αναγέννηση μαζί ή στο Καλαμάκι να τους δείτε αυτοπροσώπως. Και είναι και ψηφοφόροι σας οι περισσότεροι από αυτούς μέχρι σήμερα. Λένε, λοιπόν, και καταγγέλλουν ότι όχι μόνο δεν έχουν αποζημιωθεί για τον «Daniel», όχι μόνο δεν έχουν αποζημιωθεί για την αντικατάσταση του ζωικού κεφαλαίου, δηλαδή για να ξαναφτιάξουν τις μονάδες τους, όχι μόνο δεν έχετε απαλείψει καμία υποχρέωσή τους -ασφαλιστικές εισφορές, κατασχέσεις, δάνεια και ούτω καθεξής- αλλά οι άνθρωποι αλλάζουν επάγγελμα, διότι τα πράγματα είναι απλά. Και χρησιμοποιώ τις ιδιόχειρες σημειώσεις από τη σημερινή συνάντησή.

Επαναλαμβάνω, κύριε Υπουργέ. Είναι πολύ απλά τα πράγματα. Λένε οι άνθρωποι για σφαγή. Ένα κρούσμα να υπάρχει στο κάθε κοπάδι, σφαγή. Πρώτον, είπατε και για τους ψεκασμούς. Αφήστε τα αυτά ότι υπάρχει ένα πρόγραμμα που αποζημιώνονται οι κτηνοτρόφοι. Αγοράζουν και ψεκάζουν. Δεν αγοράζεις, δεν ψεκάζεις. Αφήστε τα αυτά.

Για τα μέτρα πρόληψης, μη συζητάτε τι σας σέρνουν! Τα εξ αμάξης! Σας το λέω για να το ξέρετε κι αυτό. «Είστε άφαντοι», λένε. Και για τα μέτρα πρόληψης, αφήστε το κι αυτό. Μία άλλη συζήτηση, σε μία επόμενη ερώτηση.

Όμως, λένε το εξής. Σφάζετε τα ζώα, τα θανατώνετε. Και μάλιστα τα θάβετε και στην αυλή τους. Εκεί, αφού βάζετε νάιλον από κάτω, βάζετε τα ζώα από πάνω, τα οποία αφρίζουν και γίνεται χαμός μετά από οκτώ μέρες και τα σκυλιά και τα όρνεα πηγαίνουν και τα ξεθάβουν κομμάτια-κομμάτια και ούτω καθεξής. Για να δώσω λίγο και την εικόνα -αυτή περιγράφω- στο Κοινοβούλιο που έχει, βέβαια, τα μπροντό βελούδα, αλλά καλό είναι να τα ακούει κι αυτά.

Αφού θανατώνετε, λοιπόν, έξι μήνες καραντίνα. Σωστά; Σωστά. Πώς ζουν αυτούς τους έξι μήνες; Εσείς δίνετε τα χρήματα του ζώου που ανακοινώσατε ότι είναι 180 ευρώ και θα προσπαθήσετε να το διπλασιάσετε. Κουβέντα δεν ακούσαμε από τα χείλη σας από τότε που το ανακοινώσατε αυτό στη Λάρισα. Και φτιάχνεις κοπάδι δοκιμαστικά μετά, αν φτιάξεις, χωρίς εσείς να προβαίνετε σε αντικατάσταση του ζωικού κεφαλαίου. Σε κάθε περίπτωση, γίνονται παραγωγικά τα ζώα μετά από δεκαοκτώ μήνες. Αυτό το λένε οι κτηνίατροι, δεν το λέμε εμείς. Συνεπώς, αν βάλετε την καραντίνα και τον χρόνο που χρειάζεται για να γίνει ένα κοπάδι, χρειάζονται δύο χρόνια.

Και το ερώτημα που κάνουν οι άνθρωποι είναι: Δύο χρόνια πώς θα ζήσουν; Τι προβλέπει το Υπουργείο σας για τα δύο χρόνια αυτών των ανθρώπων σήμερα, χθες, προχθές και αύριο. Γιατί έχουμε κι άλλα κρούσματα ευλογιάς, με ειδοποιούν συνεχώς. Πώς θα ζήσουν αυτοί οι άνθρωποι; Δεν θα φτιάξετε ένα σχέδιο; Δεν θα πείτε αποζημιώνω με 300 ευρώ το ζώο που είναι η πραγματικότητα; Αφήστε τα ηλικιακά. Δεν μπορείτε να ξεχωρίσετε τίποτα. Δεν έχουμε κτηνιάτρους. Θα πάτε να κρίνετε και ηλικιακά τα ζώα που είπατε; Είχατε μεγαλεπήβολα σχέδια στην αρχή. Δεν θεωρείτε ότι εκτός από την οριζόντια αποζημίωση που πρέπει να δώσετε για τα ζώα, μετά θα πρέπει να στηρίξετε απόλυτα την επανααδιαφορία της κτηνοτροφίας;

Εκτός κι αν -και τελειώνω, κύριε Πρόεδρε, τελευταία φράση- κύριε Υπουργέ, θα πρέπει να το πείτε δημοσίως. Αν δεν θέλετε οι άνθρωποι αυτοί να παλεύουν, οι λίγοι που έχουν απομείνει, αν έχετε παντού να τα βάλετε λαμπόγιαλα και να τα κάνουν φωτοβολταϊκά έξω από τον ΠΑΘΕ, γύρω από τον ΠΑΘΕ, παντού, όπως οι ίδιοι λένε, που δεν έμεινε ρουθούνι από αυτούς, ελάτε ευθαρσώς και πείτε το. Τόσα και τόσα έχουμε ακούσει από την Κυβέρνησή σας. Έχουμε σαλέψει πια με αυτά που γίνονται. Αυτό θα είναι ένα ακόμη. Πείτε το ευθέως, όμως, οι άνθρωποι να μην αγωνίζονται και αγωνιούν ταυτοχρόνως. Διότι εδώ παίζεται το μέλλον των ιδίων των παιδιών τους. Έκλαιγαν άνθρωποι πενήντα και εξήντα χρονών που έχουν δύο και τρία παιδιά στο πανεπιστήμιο και δεν μπορούν να ζήσουν, να επιβιώσουν.

Επί του συγκεκριμένου, λοιπόν, κύριε Υπουργέ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Οδυσσεάς Κωνσταντινίδης): Ευχαριστούμε.

Ελάτε, κύριε Υφυπουργέ, έχετε τον λόγο.

ΧΡΗΣΤΟΣ ΚΕΛΛΑΣ (Υφυπουργός Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων): Κυρία Λιακούλη, τα ακούω αυτά που λέτε, αλλά απέχετε παρασάγγας από την πραγματικότητα.

Και να ξεκινήσουμε. Εγώ είμαι σε διαρκή επαφή με τους κτηνοτρόφους και της συγκεκριμένης περιοχής. Προ δεκαπενθημέρου ήμουν εκεί πάλι και είχαμε μια ανοιχτή και εγκάρδια συζήτηση με τους ανθρώπους. Έχουν τα προβλήματά τους, αλήθεια είναι αυτό, όμως εσείς τώρα τα έχετε μπερδέψει όλα μαζί. Μιλάμε για την για την πανώλη και την ευλογία και τις ζωνοσούς και μου μιλάτε για τον «Daniel». Ο «Daniel» είναι άλλη κατηγορία.

Λέτε για μηδενικά κονδύλια από την πολιτεία για τις ζωνοσούς. Θα σας πω, λοιπόν, τι έχει καταβληθεί ως τώρα από την πολιτεία ως αποζημίωση για τους κτηνοτρόφους που έχουν χάσει τα ζώα τους. Έχουν δοθεί έως τώρα, κυρία Λιακούλη, 30 εκατομμύρια, τα 13,3 εκατομμύρια στα μέσα Δεκεμβρίου και 16 εκατομμύρια παραμονές του Πάσχα. Τις επόμενες μέρες θα καταβληθούν επιπλέον 2,5 εκατομμύρια. Από αυτά οι 354.000 είναι για τη Μαγνησία και 51.000 για τη Λάρισα.

Δεν θα αναφερθώ σε αυτά που είπατε για την υγειονομική

ταφή. Τα είπα πριν. Δεν ξέρω τι είναι αυτά που λέτε, αλλά η διαδικασία της υγειονομικής ταφής είναι σαφής, προβλέπεται, γίνεται παρουσία κτηνιάτρων, με την ευθύνη κτηνιάτρων και τα θανατωθέντα ζώα καταγράφονται, κυρία Λιακούλη, ένα-ένα και με την ηλικία τους. Είναι όλα καταγεγραμμένα και ανάλογη με την ηλικία του κάθε ζώου είναι και η αποζημίωση που παίρνουν οι κτηνοτρόφοι. Το ξέρουν πολύ καλά οι κτηνοτρόφοι αυτό. Και ξέρετε πάρα πολύ καλά, αγαπητή μου συνάδελφε και συντοπίτισσα, ότι οι τιμές των αποζημιώσεων είναι διπλάσιες από αυτές που ήταν την προηγούμενη χρονιά και πάνω από 100% αυξημένες σε όλες τις κατηγορίες.

Τώρα για την ανασύσταση του ζωικού κεφαλαίου. Η ανασύσταση του ζωικού κεφαλαίου θα γίνει δωρεάν με ευρωπαϊκό μέτρο, στις τρέχουσες τιμές των ζώων. Όμως, να σας ρωτήσω κάτι; Είναι δυνατόν να γίνει σήμερα ανασύσταση ζωικού κεφαλαίου, την ώρα που υπάρχουν τόσα πολλά κρούσματα; Με απλή λογική σας λέω. Τι θα λέγατε να τους επιτρέψουμε να ανασυστήσουν το ζωικό κεφάλαιο όταν σκάνε διαρκώς καινούργια κρούσματα στην περιοχή τους.

ΕΥΑΓΓΕΛΙΑ ΛΙΑΚΟΥΛΗ: Μα, δεν σας είπα αυτό.

ΧΡΗΣΤΟΣ ΚΕΛΛΑΣ (Υφυπουργός Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων): Καταλαβαίνετε, λοιπόν, ότι σε συμφωνία και με την Ευρωπαϊκή Επιτροπή το μέτρο της ανασύστασης του ζωικού κεφαλαίου θα πάρει μια μικρή αναβολή. Όσο πιο γρήγορα τελειώσουμε τόσο πιο γρήγορα θα γίνει η ανασύστασή. Το μετρώ είναι έτοιμο, αλλά αυτή τη στιγμή ούτε η Ευρωπαϊκή Επιτροπή συμφωνεί, αλλά ούτε και η κοινή λογική το θέλει. Μόλις το επιτρέψουν οι επιδημιολογικές συνθήκες, όπως σας έχω τονίσει ξανά, αυτό θα γίνει.

Τώρα αναφορικά με τις ζωοτροφές, έχει εγκριθεί από το Υπουργείο Οικονομικών με τον κανονισμό de Minimis ένα ποσό ύψους 63 εκατομμυρίων ευρώ για ζωοτροφές, για όλη τη χώρα και αναλόγως του χρόνου εγκλεισμού σε κάθε περιοχή. Γιατί δεν έχουν εισπράξει τα χρήματα; Θα σας πω γιατί δεν έχουν εισπράξει. Αυτό θα μπορούσατε να το ρωτήσετε. Σας λέω, λοιπόν, ότι σταματήσαμε και καθυστερούμε γιατί προέκυψε το θέμα της απαγόρευσης της μετακίνησης των μετακινούμενων κτηνοτρόφων στους θερινούς βοσκοτόπους και θέλουμε να συμπεριλάβουμε κι αυτούς στις ενισχύσεις. Δεν συμφωνείτε; Δεν θα πρέπει να τους ενισχύσουμε κι αυτούς αφού θα μείνουν κάτω στον κάμπο; Επίκειται, όμως, άμεσα η έκδοση της κοινής υπουργικής απόφασης για την κατανομή της χρηματοδότησης ανά περιοχή και σύντομα θα είμαστε έτοιμοι και γι' αυτό.

Το έχουμε ξαναπεί, κυρία Λιακούλη. Η επιβίωση του πρωτογενή τομέα αποτελεί εθνική μας προτεραιότητα. Γι' αυτό και λαμβάνουμε όλα τα απαραίτητα μέτρα για να αντιμετωπίσουμε άμεσα και αποτελεσματικά οτιδήποτε αποτελεί το ζωικό κεφάλαιο της χώρας.

Σας ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Οδυσσεάς Κωνσταντινίδης): Συνεχίζουμε με την όγδοη με αριθμό 1091/18-6-2025 επίκαιρη ερώτηση πρώτου κύκλου της Ανεξάρτητης Βουλευτού Πέλλας κ. Θεοδώρας Τζάκρη προς τον Υπουργό Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων, με θέμα: «Κατάργηση του ΟΠΕΚΕΠΕ».

Παρακαλώ, κυρία συνάδελφε, έχετε τον λόγο.

ΘΕΟΔΩΡΑ ΤΖΑΚΡΗ: Κύριε Υπουργέ, αν και όπως έχουν φτάσει τα πράγματα με τον ΟΠΕΚΕΠΕ, έπρεπε να ρωτώ τον Πρωθυπουργό, εν τούτοις είχα προλάβει να υποβάλω την ερώτηση σε εσάς.

Ο ΟΠΕΚΕΠΕ έχει καταλάβει πλέον όλη η Ελλάδα ότι είναι μια όζουσα πληγή στο σώμα της δημοκρατίας, της διαφάνειας και της διαχείρισης του δημοσίου χρήματος. Και το χειρότερο ακόμη... μπορεί η πληγή αυτή να είναι το αποτέλεσμα, το όπλο, όμως, που οδήγησε σε αυτό ολοκληρωτικά, συνολικά, είναι η Κυβέρνησή σας και ο ίδιος ο Πρωθυπουργός, του οποίου το ξυνητήριο χτυπάει κάθε φορά που διακινείται ακόμη και 1 ευρώ στη χώρα.

Εξαγοράσατε ψήφους και συνειδήσεις, στερήσατε τιμωρητικά πόρους δεκάδων χιλιάδων γεωργών και κτηνοτρόφων και θέλετε να σας πούμε και συγχαρητήρια επειδή κερδίσατε σ' ένα σημαντικό παιχνίδι; Αν ήταν άθλημα ολυμπιακό η πολιτική, θα σας

είχαν αποβάλει διά βίου, επειδή ακριβώς σας έπιασαν για ντόπινγκ καθ' υποτροπή.

Ξέρετε, κύριε Υφυπουργέ, υπάρχουν πρόστιμα εκατομμυρίων, τηλεφωνήματα και διάλογοι που είναι σαν να βγήκαν από τα καταγώγια των μαυραγορητών, συννομίες που αρμόζουν σε κατάδικους φυλακών, Υπουργοί και Υφυπουργοί που παραιτούνται και, το κυριότερο, ένας ΟΠΕΚΕΠΕ που καταργείται επειδή ακριβώς δεν μπορείτε να σκεπάσετε όλα αυτά που θέλετε να σκεπάσετε.

Ξέρετε, ο ιδρυτής της παράταξής σας και στη συνέχεια το πολιτικό σύστημα εν συνόλω φρόντισαν να μούμε και να παραμείνουμε στην Ευρωπαϊκή Ένωση. Κι αυτό σας κατέστρεψε. Ξέρετε γιατί; Γιατί είναι τόσο μεγάλο που δεν μπορείτε να το ελέγξετε και γιατί έχει Εισαγγελία και θεσμούς διαφάνειας οι οποίοι δεν μπορούν να καταληφθούν της συνομιλίας της φαμίλιας περί «αδιευκρίνιστων Υπουργών», περί «συγγενών από τη Νιγηρία», περί «κουκουλώματος», περί «συγκάλυψης».

Ξέρετε, η ζωή εκδικείται τους φαύλους και είστε φαύλοι. Κι επειδή ακριβώς δεν μπορείτε να ελέγξετε την ευρωπαϊκή δικαιοσύνη, το σκάνδαλο αυτό θα φτάσει μέχρι τέλους και όλοι οι εμπλεκόμενοι θα ελεγχθούν, θα δικαστούν και θα λογοδοτήσουν.

Κι εμείς ως Κίνημα Δημοκρατίας θα κάνουμε τα πάντα, τα πάντα όμως, προκειμένου να προστατέψουμε και να θωρακίσουμε τη δημοκρατία από το είδος σας. Και τα λέω με τη σειρά: Κατηγορητήρια με βάση τα στοιχεία της δικογραφίας για όλους και για όλα. Προανακριτική για όλους και για όλα. Κι εμείς σαν Κίνημα Δημοκρατίας δεν θα μείνουμε στο προπέτασμα καπνού των τεσσάρων Υπουργών και Υφυπουργών, θα τους ελέγξουμε όλους, έναν προς έναν, όχι μόνο τον κ. Βορίδη και τον κ. Αυγενάκη, αλλά και τον κ. Πιερρακάκη, ο οποίος αναφέρεται σε συνομιλίες μεταξύ του «Χασάπη», του «Φραπέ» και του κ. Στρατάκου και δεν ξέρω κι εγώ ποιου άλλου, του «Μπάμπη του Σουγιά», αλλά και οποιουδήποτε άλλου Υπουργού αναφερθεί στα στοιχεία της δικογραφίας.

Γιατί τέτοιες δουλειές, με προϊστάμενη την Υπηρεσία Δημοσιονομικού Ελέγχου του Υπουργείου Οικονομικών, κύριε Υπουργέ, δεν έγιναν τόσα χρόνια χωρίς υπόγειες διακομματικές άθλιες συνεννοήσεις στις μοιρασίες. Ο ελληνικός λαός και κυρίως οι Έλληνες αγρότες και οι κτηνοτρόφοι περιμένουν να γυρίσετε πίσω τις επιδοτήσεις που τους στερήσατε με τη φαυλότητά σας και οι οποίες αντιστοιχούν στα δικαιώματά τους.

Αρα, η ερώτησή μου, στην οποία οφείλετε να απαντήσετε και στα δύο σκέλη, είναι υποσύνολο των εν εξελίξει επιβαλλόμενων δεκάδων ερωτήσεων και αμέτρητων ερωτηματικών που προκύπτουν από τα έργα και τις ημέρες της Κυβέρνησής σας στον ΟΠΕΚΕΠΕ.

Επομένως, θέλω να μου πείτε πώς η ΑΑΔΕ, που είναι ανεξάρτητη αρχή, και θα ελέγχεται πλέον από τη ΕΔΕΛ, την Υπηρεσία Δημοσιονομικών Ελέγχων, στην προκειμένη περίπτωση, θα κάνει monitoring και τα γεωχωρικά.

Ξέρετε, κύριε Υπουργέ, σε έξι χρόνια έξι διοικήσεις και στο βάθος κατάργηση, διεθνής διασυρμός της χώρας, ανηθικότητα μέχρι το μεδούλι. Εσείς δεν έχετε Πρωθυπουργό, με όρους Ρώμης, έχετε τον Πάπα Βοργία. Το σκάνδαλο του ΟΠΕΚΕΠΕ έχει να κάνει πρώτα απ' όλα με τις παράνομες επιδοτήσεις γύρω από τα βοσκοτόπια για την εξαγορά συνειδήσεων για ψηφοθηρικούς λόγους. Είδατε η Κρήτη βάφτηκε μπλε και όχι τυχαία.

Και, δεύτερον, έχει να κάνει με την εμπλοκή του Τεχνικού Συμβούλου, των Κέντρων Υποδοχής Δηλώσεων και...

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Οδυσσέας Κωνσταντινίδης): Ευχαριστούμε, κυρία συνάδελφε.

ΘΕΟΔΩΡΑ ΤΖΑΚΡΗ: ...και όλων των εμπλεκόμενων εταιρειών, κύριε Υπουργέ, που...

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Οδυσσέας Κωνσταντινίδης): Έχετε και δευτερολογία, κυρία συνάδελφε.

ΘΕΟΔΩΡΑ ΤΖΑΚΡΗ: ...έριξαν στο σύστημα χιλιάδες ΑΦΜ και οδήγησαν στον παράνομο πλουτισμό ανθρώπους που δεν έχουν καμία σχέση με...

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Οδυσσέας Κωνσταντινίδης): Ευχαριστούμε.

Κύριε Υπουργέ, έχετε τον λόγο.

ΘΕΟΔΩΡΑ ΤΖΑΚΡΗ: ...αυτό το σκάνδαλο, το σκηνικό του πελατειακού κράτους και την κατάχρηση των πόρων.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Οδυσσέας Κωνσταντινίδης): Κυρία Τζάκρη, σας παρακαλώ.

Κύριε Υπουργέ, έχετε τον λόγο.

ΧΡΗΣΤΟΣ ΚΕΛΛΑΣ (Υφυπουργός Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων): Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

Αγαπητή συνάδελφε, κανείς δεν αρνείται ότι υπήρχαν ενδείξεις που δημιουργούσαν προβληματισμό σχετικά με τον ΟΠΕΚΕΠΕ, ότι κάτι δεν πήγαινε καλά. Γι' αυτό και αναλάβαμε συγκεκριμένες δράσεις. Όπως δεν υπάρχει αμφιβολία, κυρία Τζάκρη, ότι οι παθογένειες στον Οργανισμό ήταν διαχρονικές. Η δική μας Κυβέρνηση όμως ήταν η μοναδική που είχε το πολιτικό θάρρος να αγγίξει μια ανοιχτή πληγή, την ώρα που άλλοι επί χρόνια είτε την αγνοούσαν είτε την υλοποιούσαν. Αναγνωρίζουμε ότι έγιναν λάθη, αλλά τα λάθη δεν συγκαλύφθηκαν. Αντίθετα, μπήκαν στο μικροσκόπιο των θεσμών, όπως είπε η Ευρωπαϊκή Εισαγγελία και οι εθνικοί ελεγκτικοί μηχανισμοί. Δεν κρυφτήκαμε, δεν διστάσαμε. Και η επιλογή της ΑΑΔΕ, ενός ανεξάρτητου φορέα με υψηλή τεχνολογία και διαχειριστική επάρκεια, ήταν η μόνη και ρεαλιστική λύση για να διασφαλίσουμε ότι τα πράγματα θα μουν επιτέλους σε μια σειρά.

Σήμερα ο Πρωθυπουργός ανακοίνωσε τη σύσταση ειδικής ομάδας ελέγχου με τη συμμετοχή στελεχών της Οικονομικής Αστυνομίας και της ΑΑΔΕ προκειμένου να υπάρξει καταλογισμός σε όσους πήραν αχρεωστήτως καταβληθείσες αγροτικές επιδοτήσεις. Σαφής προτεραιότητα της Κυβέρνησης και του Υπουργού Αγροτικής Ανάπτυξης είναι η ομαλή ροή των ευρωπαϊκών πόρων και η μη διατάραξη των πληρωμών των αγροτών και βέβαια η διασφάλιση ότι κανείς δεν θα λαμβάνει χρήματα που δεν δικαιούται. Αυτό είναι και το βασικό ζήτημά μας.

Κυρία Τζάκρη, σχετικά με το πρώτο σας ερώτημα, να πω τα εξής: Το σχέδιο δράσης που εφαρμόζεται στον ΟΠΕΚΕΠΕ από τον Σεπτέμβριο του 2024 στο πλαίσιο των υποχρεώσεων που απορρέουν από το άρθρο 42 του Κανονισμού 2021/2116 αποτελεί τον ακρογωνιαίο λίθο της μεταρρυθμιστικής προσπάθειας στον τομέα των αγροτικών πληρωμών.

Η εφαρμογή του διασφαλίζει τόσο τη νομιμότητα και την κανονικότητα των δαπανών της ΚΓΠ, όσο και την αξιοπιστία της χώρας έναντι των ευρωπαϊκών θεσμών διαμορφώνοντας ένα νέο, πιο διαφανές και αποτελεσματικό, πρόσωπο του μηχανισμού πληρωμών. Το σχέδιο προχωρά μεθοδικά και απρόσκοπτα αποτελώντας ένα κρίσιμο εργαλείο διαχειριστικής εξυγίανσης και θεσμικής επανεκκίνησης του Οργανισμού. Η εκπόνηση και η ενεργοποίησή του αποτέλεσε σαφή πολιτική επιλογή της τωρινής ηγεσίας του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης. Πρόκειται για μια τολμηρή, αλλά αναγκαία διαδικασία εξυγίανσης και συμμόρφωσης με τα ευρωπαϊκά πρότυπα. Η υλοποίηση του σχεδίου τελεί υπό την εποπτεία της DG AGRI, της Γενικής Διεύθυνσης Γεωργίας της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, του Οργανισμού Πιστοποίησης της ΕΔΕΛ και της αρμόδιας διεύθυνσης στο ΥΠΑΑΤ, εξασφαλίζει τη θεσμική συνέχεια του μηχανισμού πληρωμών, την ακεραιότητα των διαδικασιών και τη διατήρηση της εμπιστοσύνης των ευρωπαϊκών ελεγκτικών αρχών προς τη χώρα. Το σχέδιο ενσωματώνει κρίσιμες παρεμβάσεις σε δύο κυρίως άξονες: Στον εκσυγχρονισμό του Συστήματος Αναγνώρισης Αγροτεμαχίων, το ΣΑΑ, και στην αναβάθμιση του Συστήματος Διαχείρισης και Ελέγχου για τις παρεμβάσεις του ΟΣΔΕ με εισαγωγή αυτοματοποιημένων μηχανογραφικών ελέγχων, διασταυρώσεις με ΑΑΔΕ, ΕΛΓΟ, ΕΦΚΑ, Κτηνιατρικό ΟΠΚΣ, risked base, εφαρμογή συστήματος κυρώσεων κ.λπ..

Επισημαίνω ότι η τρίτη αναφορά υλοποίησης του σχεδίου δράσης στις 12-6-2025 επιβεβαιώνει ότι σημαντικό μέρος του φυσικού και κανονιστικού αντικείμενου έχει ήδη ολοκληρωθεί, ενώ οι υπόλοιπες δράσεις υλοποιούνται εντός χρονοδιαγράμματος. Το έργο εκτελείται και παρακολουθείται σε πραγματικό χρόνο από τη διοίκηση του ΟΠΕΚΕΠΕ και από τις ευρωπαϊκές αρχές στο πλαίσιο του ενισχυμένου διαλόγου.

Στη δευτερολογία μου θα σας απαντήσω για την ενσωμάτωση του ΟΠΕΚΕΠΕ από την ΑΑΔΕ.

Σας ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Οδυσσέας Κωνσταντινίδης): Ευχαριστούμε.

Κυρία συνάδελφε, έχετε τον λόγο.

ΘΕΟΔΩΡΑ ΤΖΑΚΡΗ: Κύριε Υφυπουργέ, προσπαθήσατε να αρθρώσετε κάτι ως απάντηση, αλλά επί της ουσίας δεν απαντήσατε. Ξέρετε, ποιος θα πληρώσει τα πρόστιμα που σήμερα, όπως λένε οι πληροφορίες, θα ξεπεράσουν τα 1,2 δισεκατομμύρια ευρώ; Οι εκλεκτοί σας του 41% ή ο ελληνικός λαός; Η απάντηση είναι ο ελληνικός λαός. Και ποιος θα υποκαταστήσει τον ΟΠΕΚΕΠΕ; Η ΑΑΔΕ; Θα σας πω κατ' αρχάς ότι η ΑΑΔΕ, αυτήν την περίοδο που μιλάμε, ελέγχεται από την Ευρωπαϊκή Εισαγγελία επίσης για τα τελωνεία. Ποιος επομένως θα ελέγξει ποιον, στην προκειμένη περίπτωση; Και ξέρετε αν υποκαταστήσει η ΑΑΔΕ τον ΟΠΕΚΕΠΕ θα πρέπει να πάτε απευθείας στη φυλακή, χωρίς προανακριτική. Ξέρετε γιατί; Γιατί τη ζημία των 120.000 ευρώ που απαιτεί ο νόμος ή το κακούργημα της απιστίας για να θεωρείται ότι πρέπει κάποιος να πάει στον εισαγγελέα, όπως αντιλαμβάνεστε για κακούργημα, την έχετε ξεπεράσει, έχουμε ξεπεράσει το ένα δισεκατομμύριο.

Και να σας πω και κάτι άλλο: Προσπαθήσατε να αρθρώσετε κάτι, σύμφωνα με τον paper που κυκλοφορεί, ότι εδώ οι ευθύνες είναι διαχρονικές, διαχέονται πριν το 2019, πρόκειται για διοικητικές ατοχίες, για διόρθωση λαθών. Για να δούμε όμως τι έκανε η Κυβέρνησή σας το 2019 και κάνει μέχρι σήμερα. Από το 2019, λοιπόν, σημαντικός αριθμός ατόμων παρουσιάστηκε ψευδώς ως νέοι εισερχόμενοι στη γεωργία, ιδιοκτήτες και κυρίως ενοικιαστές μεγάλων εκτάσεων βοσκοτόπων με σκοπό την απόκτηση δικαιωμάτων ενίσχυσης από το εθνικό απόθεμα, αυτό το 2019, αμέσως μετά τις εκλογές, καταστρατηγώντας τον Κανονισμό Omnibus που ενσωμάτωσε και τον βοσκοτόπο μεσογειακού τύπου ο κ. Βορίδης, έδωσε 48.000 εκτάρια βοσκοτόπων στη Δυτική Μακεδονία, 38.000 εκτάρια στην Πελοπόννησο, 8.000 εκτάρια στην Κάρπαθο, 3.000 εκτάρια στην Κω και βεβαίως 9.000 εκτάρια στη Ρόδο.

Σε ποιους δόθηκαν όλα αυτά, κύριε Υπουργέ, και με ποια κριτήρια; Γιατί μιλάμε για δημόσια γη που δόθηκε σε κατοίκους άλλων περιοχών, γιατί ως γνωστόν τα πλοία δεν μεταφέρουν τουρίστες, μεταφέρουν αργοπρόβατα από την Κρήτη μέσω Πειραιά στην Κω. Αυτή ήταν η διαδρομή. Και δεν τα λέω εγώ αυτά, τα λέει η Ευρωπαϊκή Εισαγγελέας, καθώς και για τα επόμενα έτη από το 2024 τα ίδια άτομα που πήραν τότε εκατοντάδες χιλιάδες εκτάρια ως βοσκοτόπους υπέβαλαν ψευδείς δηλώσεις ζωικού κεφαλαίου και δήλωσαν κι άλλη δημόσια γη, όλοι αυτοί βεβαίως έχουν έναν κοινό παρονομαστή, είναι ψηφοφόροι της Νέας Δημοκρατίας, αλλά και όχι μόνο.

Κι έρχεται, λοιπόν, η Ευρωπαϊκή Εισαγγελέας και αναρωτιέται: Γιατί αυτοί οι άνθρωποι με τις ψευδείς βεβαιώσεις όχι μόνο δεν συνελήφθησαν, αλλά έπαιρναν διαρκώς περισσότερη γη και ενισχύσεις; Και συνεχίζει η Ευρωπαϊκή Εισαγγελέας, κύριε Υφυπουργέ, και αναρωτιέται: Πώς βρέθηκαν 25.000 μελοστάσια στην κορυφή του όρους Βίτσι; Γιατί η τεχνική λύση του 2014 ζει και βασιλεύει ακόμη; Γιατί τα διαχωριστικά σχέδια βόσκησης δεν έγιναν ποτέ και απλά έγιναν μπαλάκι ανάμεσα στην κεντρική διοίκηση και τις περιφέρειες; Γιατί το εθνικό απόθεμα που δημιουργήθηκε για να βοηθήσει νέους αγρότες που ξεκινούσαν τη γεωργική τους δραστηριότητα το λυμαίνεται μια φάμπρικα επιτήδειων εις βάρος των πραγματικών δικαιούχων; Γιατί οι τίτλοι ιδιοκτησίας βοσκοτόπων έρχονταν κι έφευγαν και πέρναγαν από τον έναν στον άλλον; Γιατί δημιουργήθηκε ένα σύστημα απουσίας ελέγχων για να εξασφαλίσουν την πληρωμή αιτήσεων που δεν πληρούσαν τις νόμιμες προϋποθέσεις; Και γιατί πληρώνονταν ΑΦΜ που είχαν δεσμευτεί ακόμα και από την Ευρωπαϊκή Εισαγγελέα; Και μαζί με την Ευρωπαϊκή Εισαγγελέα δεν σας επιτρέπεται σήμερα να δώσετε μια ειλικρινή απάντηση. Άλλωστε, όπως λέει ο λαός, «μια του κλέφτη, δυο του κλέφτη, τρεις και την κακή του ώρα».

Κύριε Υφυπουργέ, ξέρετε, ξέρω ότι βρεθήκατε σήμερα στη δύσκολη θέση. Δεν είστε μεν το κύριο πρόβλημα, αλλά δυστυχώς είστε μέρος του προβλήματος. Κι αυτό προφανώς δεν σας επιτρέπει σήμερα να δώσετε μια ειλικρινή απάντηση. Άλλωστε, όπως λέει ο λαός, «μια του κλέφτη, δυο του κλέφτη, τρεις και την κακή του ώρα».

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Οδυσσεάς Κωνσταντινόπουλος): Ευχαριστούμε.

Κύριε Υπουργέ, έχετε τον λόγο.

ΧΡΗΣΤΟΣ ΚΕΛΛΑΣ (Υφυπουργός Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων): Αγαπητή συνάδελφε, η Κυβέρνηση αποφάσισε για την ένταξη του ΟΠΕΚΕΠΕ υπό την εποπτεία της ΑΑΔΕ κι αυτό είναι μια στρατηγική επιλογή με στόχο την ενίσχυση της θεσμικής ανεξαρτησίας, της λογοδοσίας και της διαφάνειας στη διαχείριση των κοινοτικών ενισχύσεων.

Το σχέδιο υπαγωγής του ΟΠΕΚΕΠΕ στην ΑΑΔΕ έλαβε την έγκριση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, όπως σημειώθηκε κατά τη συνάντηση του Αντιπροέδρου της Κυβέρνησης κ. Κωστή Χατζηδάκη με τον Επίτροπο Γεωργίας κ. Χάνσεν. Αδιαπραγμάτευτη απόφαση της Κυβέρνησης αποτελεί ο τερματισμός των όποιων αθέμιτων πρακτικών στην καταβολή των επιδοτήσεων στους αγρότες και δεσμευση του Πρωθυπουργού η ταχεία απορρόφηση του ΟΠΕΚΕΠΕ από την ΑΑΔΕ, με βάση τα χρονοδιαγράμματα που έχουν ήδη ανακοινωθεί.

Εξάλλου, με νομοθετική ρύθμιση που ήδη κατατέθηκε στον υπό διαβούλευση νέο Τελωνειακό Κώδικα η ΑΑΔΕ αποκτά πλήρη πρόσβαση στα στοιχεία του ΟΠΕΚΕΠΕ για αξιόπιστους ελέγχους και διασταυρώσεις. Δεν συνεπάγεται αυτό καμία διακοπή, ούτε δυσλειτουργία στο καθεστώς πληρωμών των άμεσων και έμμεσων ενισχύσεων. Η θεσμική συνέχεια του Οργανισμού Πληρωμών, η ευρωπαϊκή του διαπίστευση και οι δεσμευτικές υποχρεώσεις έναντι της Ευρωπαϊκής Επιτροπής εξασφαλίζουν πλήρως την ομαλή ροή των ενισχύσεων.

Από τον Σεπτέμβριο του 2024 βρίσκεται σε εξέλιξη το εγκεκριμένο σχέδιο δράσης, το οποίο εφαρμόζεται υπό την επίσημη εποπτεία της Ευρωπαϊκής Επιτροπής και το σχέδιο αυτό περιλαμβάνει σαφές χρονοδιάγραμμα και μετρήσιμα παραδοτέα σε συμφωνία με την DG AGRI, αυστηρά ελεγκτικά πρωτόκολλα με διασταυρωτικούς επιτόπιους ελέγχους και ελέγχους φωτοερμηνείας, πολυεπίπεδο μηχανισμό εντοπισμού και αποτροπής παρατυπιών μέσω ανάλυσης κινδύνου, καθώς και ολοκληρωμένο πληροφοριακό σύστημα, το οποίο διασυνδέεται με εθνικές και ευρωπαϊκές βάσεις δεδομένων.

Οι πληρωμές των αγροτικών επιδοτήσεων εξελίσσονται κανονικά, βάσει των κανόνων επιλεξιμότητας, με μηδενική ανοχή σε καθυστερήσεις ή αμφισβητήσεις από τους ευρωπαϊκούς ελεγκτικούς μηχανισμούς. Και, μάλιστα, σήμερα ξεκίνησε η πληρωμή, που θα πληρωθούν πάνω από 410.000.000 -και θα ολοκληρωθεί μέχρι την Τετάρτη- όπου θα πληρωθούν όλα όσα προβλέπονταν, σύμφωνα με την ανακοίνωση του Οργανισμού.

Η τρέχουσα διαδικασία αποτελεί μια ευκαιρία για ενίσχυση της αξιοπιστίας και της διαφάνειας του μηχανισμού πληρωμών με τρόπο που υπηρετεί τους Έλληνες παραγωγούς και διασφαλίζει τη μόχλευση πόρων στη βάση του εγκεκριμένου στρατηγικού σχεδίου της ΚΑΠ.

Οι αγρότες μας θα συνεχίσουν να πληρώνονται κανονικά και με τους πιο ξεκάθαρους κανόνες. Στόχος μας είναι να μη χαθεί ούτε 1 ευρώ από τα 19,3 δισεκατομμύρια που προβλέπονται στο στρατηγικό σχέδιο της ΚΑΠ 2023 - 2027.

Τώρα, όσον αφορά για τα πρόστιμα που αναφέρατε άκουσα για την τεχνική λύση. Ξέρετε πότε υπεγράφη η τεχνική λύση, κυρία Τζάκρη. Τι τα θέλετε και τα αναφέρετε αυτά; Ξέρετε ότι τα πρόστιμα δεν μπήκαν τώρα. Ήταν και επί της δικής σας τετραετίας και αν πάτε και λίγο παρά πίσω θα δείτε κι άλλα.

Σας ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Οδυσσεάς Κωνσταντινόπουλος): Συνεχίζουμε με τη δέκατη, με αριθμό 1123/23-6-2025, επίκαιρη ερώτηση δεύτερου κύκλου του Βουλευτή Επικρατείας της Κοινοβουλευτικής Ομάδας της Πλευσης Ελευθερίας κ. Αλέξανδρου Καζαμία προς τον Υπουργό Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων, με θέμα: «Η διαβίβαση δικογραφίας από την Ευρωπαϊκή Εισαγγελέα στη Βουλή αναφορικά με τη φερόμενη εμπλοκή πρώην και νυν Υπουργών της Νέας Δημοκρατίας σε σκάνδαλα διαφθοράς του ΟΠΕΚΕΠΕ».

Κύριε συνάδελφε, έχετε τον λόγο.

ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΚΑΖΑΜΙΑΣ: Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

Κύριε Κέλλα, σας άκουσα λίγο πριν, απαντώντας σε άλλη ερώτηση για τον ΟΠΕΚΕΠΕ, να επαίρεστε ότι εσείς πρώτοι εντοπίσατε το σκάνδαλο. Μήπως θέλετε να σας δώσουμε και παράσημο για όσα έχετε κάνει με τον ΟΠΕΚΕΠΕ;

Όταν σας κατέθεσα την επίκαιρη ερώτηση που συζητάμε τώρα, στις 19 Ιουνίου, η Ευρωπαϊκή Εισαγγελία είχε διαβιβάσει τη δικογραφία για τον ΟΠΕΚΕΠΕ και σκοπός ήταν αυτή να έρθει στη Βουλή αμελλητί, δηλαδή απευθείας. Δυστυχώς, όμως, η Κυβέρνησή σας φρόντισε να την καθυστερήσει αρκετά και μόνο την Παρασκευή που πέρασε -δηλαδή μετά από σχεδόν επτά ημέρες- είχαμε πρόσβαση στο περιεχόμενό της. Στο μεταξύ, είχα καθεύσει την ερώτησή μου και από την Παρασκευή μέχρι σήμερα υπήρξαν καταϊγιστικές εξελίξεις. Παραιτήθηκαν τέσσερα μέλη της Κυβέρνησης -ένας Υπουργός και τρεις Υφυπουργοί- και επίσης είχαμε φοβερές αποκαλύψεις διαλόγων στα Μέσα Μαζικής Ενημέρωσης.

Είχα, βεβαίως, την ευκαιρία ο ίδιος να μελετήσω τη δικογραφία και μάθαμε για τον «Φραπέ», τον «Χασάπη», τον «Αλ Καπόνε» και άλλα τέτοια υπέροχα παρατσούκλια τα οποία χρησιμοποιούσαν μέλη του κυβερνώντος κόμματος, σε συνεννοήσεις με υψηλόβαθμους υπαλλήλους του ΟΠΕΚΕΠΕ για να βολέψουν ημετέρους. Πρόκειται για ένα τεράστιο σκάνδαλο και, όπως γνωρίζετε, η δικογραφία έχει φέρει μόνο ένα τμήμα του. Αναμένονται κι άλλες δικογραφίες από την Ευρωπαϊκή Εισαγγελία.

Επειδή, λοιπόν, ο Πρωθυπουργός είπε στην ανάρτησή του χθες: «Ας είμαστε ειλικρινείς, αποτύχαμε», θα ήθελα να απευθύνω την πρώτη ερώτησή μου προς εσάς και να ρωτήσω: Γιατί αποτύχατε μετά από έξι ολόκληρα χρόνια σχεδίων υποτιθέμενης εξυγίανσης του ΟΠΕΚΕΠΕ; Γιατί αποτύχατε, κύριε Κέλλα;

Και, δεύτερον, να ρωτήσω κι εσάς προσωπικά. Όπως γνωρίζετε, υπάρχουν μέσα στη δικογραφία δύο συνομιλίες του Διευθυντή του Πολιτικού σας Γραφείου οι οποίες περιέχουν σημεία και τέρατα, συμφωνίες για το πώς θα μοιραστεί ένα χωράφι από 10 σε 7,5 στρέμματα, κατά πόσο θα πρέπει να τακτοποιηθεί ένας συγκεκριμένος άνθρωπος κ.ο.κ.. Αυτά έχουν διαρρεύσει ήδη στον Τύπο. Και θέλω να ρωτήσω το εξής. Πώς μπορείτε ακόμη να είστε μέλος της Κυβέρνησης; Γιατί δεν παραιτείστε απόψε; Να παραιτηθείτε ακόμα και αν είστε αθώος. Και οι άλλοι Υπουργοί που παραιτήθηκαν δηλώνουν ότι είναι αθώοι και ότι παραιτήθηκαν για να υποστηρίξουν την αθωότητά τους. Παραιτηθείτε κι εσείς. Αυτά που περιέχονται στη δικογραφία δεν είναι ολιγότερο ενοχοποιητικά για εσάς απ' ό,τι είναι για τους άλλους Υπουργούς. Απορώ, λοιπόν, με το γεγονός ότι ακόμη νομίζετε ότι μπορείτε να έχετε οποιοδήποτε κύρος, να έρχεστε εδώ στη Βουλή και να μας λέτε αυτά τα παραμύθια που λέτε για τον ΟΠΕΚΕΠΕ, μια υπόθεση την οποία συγκαλύπτετε όλοι στην Κυβέρνηση και βεβαίως έχουν βάλει εσάς μπροστά τώρα για να συνεχίσετε αυτήν τη διαδικασία της συγκαλύψης του πραγματικού προβλήματος.

Είστε οι πρώτοι, λέει, που το εντοπίσατε. Πισαίκατε στα πράσα από την Ευρωπαϊκή Εισαγγελία, κύριε Κέλλα, γι' αυτό τώρα τα αναγνωρίζετε όλα. Δεν εντοπίσατε απολύτως τίποτα. Μόνο συγκαλύπτατε.

Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Οδυσσέας Κωνσταντινόπουλος): Ευχαριστούμε.

ΧΡΗΣΤΟΣ ΚΕΛΛΑΣ (Υφυπουργός Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων): Κύριε Καζαμιά, κατ' αρχάς δεν είδα κανέναν να επαίρεται γι' αυτό το θέμα του ΟΠΕΚΕΠΕ.

ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΚΑΖΑΜΙΑΣ: Είστε οι πρώτοι.

ΧΡΗΣΤΟΣ ΚΕΛΛΑΣ (Υφυπουργός Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων): Είμαστε οι πρώτοι που κόψαμε τον «γόρδιο δεσμό», κύριε Καζαμιά.

ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΚΑΖΑΜΙΑΣ: Συγχαρητήρια!

ΧΡΗΣΤΟΣ ΚΕΛΛΑΣ (Υφυπουργός Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων): Δεύτερον, νόμιζα και πίστευα ότι κάνατε την ερώτηση γιατί θέλατε να ενημερωθείτε για τον ΟΠΕΚΕΠΕ. Εσείς δεν την κάνατε γι' αυτό, όμως. Την κάνατε για τη «λάσπη στον ανεμιστήρα». Γι' αυτό την κάνατε. Όμως, θα πάω στην ουσία και θα σας απαντήσω για τον ΟΠΕΚΕΠΕ, κύριε Καζαμιά.

Ρητή εντολή, λοιπόν, του Πρωθυπουργού Κυριάκου Μητσοτάκη ήταν εξ αρχής «όλα στο φως», όσον αφορά τον ΟΠΕΚΕΠΕ και τις διαχρονικές παθογένειες. Οι αγρότες θα συνεχίσουν να πληρώνονται κανονικά και με πιο ξεκάθαρους κανόνες. Στόχος μας είναι από τα 19,5 δισεκατομμύρια των ευρωπαϊκών ενισχύσεων στο Πρόγραμμα της Κοινής Αγροτικής Πολιτικής 2023 -

2027 να μη χαθεί ούτε 1 ευρώ και, κυρίως, όποιος πήρε χρήματα που δεν δικαιούνταν θα τα επιστρέψει μέχρι το τελευταίο ευρώ. Θα εξαντλήσουμε όλες τις περιπτώσεις, σύμφωνα με την εσωτερική και την ευρωπαϊκή νομοθεσία.

Σ' αυτό το πλαίσιο, όπως ανακοίνωσε σήμερα ο Πρωθυπουργός, θα συσταθεί ειδική ομάδα ελέγχου, με τη συμμετοχή στελεχών και της Οικονομικής Αστυνομίας και της ΑΑΔΕ, προκειμένου να υπάρξει καταλογισμός σε όσους πήραν αγροτικές επιδοτήσεις που δεν τις δικαιούνταν.

Από εκεί και έπειτα, δεν καταλαβαίνω γιατί στην ερώτησή σας, κύριε Καζαμιά, συγχέετε την Ευρωπαϊκή Επιτροπή με την Ευρωπαϊκή Εισαγγελία. Άλλο όργανο είναι το ένα, άλλο έργο επιτελεί η άλλη. Το σχέδιο δράσης που εφαρμόζεται στον ΟΠΕΚΕΠΕ από τον Σεπτέμβριο του 2024 αποτελεί στρατηγική πρωτοβουλία του Υπουργού Ανάπτυξης και Τροφίμων και υλοποιείται υπό την άμεση εποπτεία της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, του Οργανισμού Πιστοποίησης της ΕΔΕΛ και της αρμόδιας διεύθυνσης του ΥΠΑΑΤ.

Συνιστά θεσμική επιλογή για την εξυγίανση και αναδιάρθρωση του οργανισμού, με βάση το άρθρο 42 του Κανονισμού 2021/2116.

Το σχέδιο δράσης περιλαμβάνει την πλήρη αναμόρφωση του συστήματος αναγνώρισης αγροτεμαχίων, τη λειτουργική και νομική αναβάθμιση του μηχανισμού διασταυρωτικών και επιτόπιων ελέγχων, την εγκαθίδρυση αυτοματοποιημένων κυρώσεων και Risk Based Audit συστημάτων, καθώς και την παρακολούθηση σε πραγματικό χρόνο των αποτελεσμάτων από τη DG AGRI, τον οργανισμό πιστοποίησης της αρμόδιας διεύθυνσης.

Πρέπει να σας πω ότι στις αρχές Ιουνίου σχετικό ευρωπαϊκό κλιμάκιο που ήρθε για τον τακτικό έλεγχο της προόδου εφαρμογής αποχώρησε χωρίς να κάνει την οποιαδήποτε παρατήρηση.

Τώρα η συνέχιση του σχεδίου δράσης όχι μόνο δεν έρχεται σε αντίθεση με τις ενέργειες της Ευρωπαϊκής Εισαγγελίας, αλλά αποτελεί και τη μόνη υπεύθυνη απάντηση σε όσα διερευνώνται.

Η διαβίβαση της δικογραφίας στη Βουλή από την Ευρωπαϊκή Εισαγγελία αφορά την ποινική διερεύνηση συγκεκριμένων ενεργειών ή παραλείψεων του παρελθόντος. Η εισαγγελία ενεργεί ανεξάρτητα στο πλαίσιο των ευρωπαϊκών της αρμοδιοτήτων.

Αντιθέτως, η ύπαρξη ερευνών επιβεβαιώνει την ανάγκη για διαρθρωτική αλλαγή και ακριβώς προς αυτήν την κατεύθυνση κινείται η παρούσα πολιτική ηγεσία, με πράξεις, σχέδιο και διαρκή έλεγχο από τα ευρωπαϊκά όργανα.

Η πολιτική ηγεσία του ΥΠΑΑΤ έχει επιλέξει να λογοδοτεί μέσα από το έργο της με τελικό στόχο τη θωράκιση των ευρωπαϊκών κονδυλίων και την αποκατάσταση της εμπιστοσύνης στον μηχανισμό αγροτικών πληρωμών της χώρας.

Στη δευτερολογία μου θα σας απαντήσω σχετικά με τα υπόλοιπα ερωτήματά σας για την Επιτροπή Θεσμών και Διαφάνειας κ.λπ..

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Οδυσσέας Κωνσταντινόπουλος): Παρακαλώ, κύριε συνάδελφε.

ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΚΑΖΑΜΙΑΣ: Κύριε Κέλλα, προτείνω στη δευτερολογία σας να μη μου απαντήσετε γι' αυτά. Να μου απαντήσετε γιατί ο Πρωθυπουργός λέει «αποτύχαμε». Και να μου απαντήσετε επίσης για τις δικές σας ευθύνες και του διευθυντή του πολιτικού σας γραφείου, όσον αφορά τα στοιχεία της δικογραφίας τα οποία βγήκαν στο φως. Υπεκφεύγετε. Γιατί δεν παραιτείστε;

Σας λέω άλλη μία φορά, αν έχετε οποιοδήποτε ψήγμα ευθιξίας, πρέπει να παραιτηθείτε απόψε. Δεν έχετε κάτι καλύτερο από τους άλλους συναδέλφους σας στην Κυβέρνηση που υπέβαλαν τις παρατηρήσεις τους.

Κύριε Κέλλα, δεν κατέθεσα την επίκαιρη ερώτησή μου για να με ενημερώσετε. Την κατέθεσα για να απολογηθείτε. Όταν λέτε ότι δεν επαίρεστε, αφού λέτε ότι είστε οι πρώτοι που το εντοπίσατε το σκάνδαλο και προσπαθείτε να το εξυγιάνετε είστε οι πρώτοι, λέει! Αυτό είναι που μας ενδιαφέρει; Αν είστε οι πρώτοι; Αφού εμπλέκεστε στο σκάνδαλο, βεβαίως το ξέρετε πριν απ' όλους. Βεβαίως θα είστε οι πρώτοι που το γνωρίζετε και που θα μπορείτε να το έχετε εντοπίσει.

Είστε βουτηγμένοι μέχρι τα αφτιά στη διαφθορά. Ο κόσμος το έχει βούκνιο και εσείς κρυφό καμάρι. Θα πρέπει να πάρετε πολύ πιο αυστηρά μέτρα γιατί όλα τα σχέδια εξυγίανσης του ΟΠΕ-

ΚΕΠΕ από το 2019 είναι τελικά σχέδια συγκάλυψης των σκανδάλων και της δυσωδίας που βγάζει αυτή η υπόθεση.

Ο κ. Τσιάρας από τον Σεπτέμβριο ανακοίνωσε σχέδιο εξυγίανσης, λέει, μαζί με την Ευρωπαϊκή Επιτροπή. Δεν μπέρδεψα τίποτα. Εσείς προσπαθείτε να παραστήσετε ότι δήθεν τα μπέρδεψα, για να βρείτε μια υπερασπιστική γραμμή, γιατί δεν έχετε πού να σταθείτε.

Μαζί με την Ευρωπαϊκή Επιτροπή είπε ότι εφαρμόζει ένα σχέδιο εξυγίανσης για έναν χρόνο. Ο χρόνος κοντεύει να τελειώσει τον Σεπτέμβριο και αντί να βλέπουμε βελτίωση, έρχονται οι δικογραφίες ή μια μετά την άλλη και σας ενοχοποιούν και παραιτούνται οι Υπουργοί. Από το 2019 δεν είχαμε ποτέ τέσσερις παραπλήσιες μελών της Κυβέρνησης σε μία μέρα. Η Κυβέρνησή σας καταρρέει σαν πύργος από τραπουλόχαρτα και εσείς παριστάνετε ότι όλα είναι καλά.

Ο κ. Χατζηδάκης, ο Αντιπρόεδρος της Κυβέρνησης, έκανε δηλώσεις ότι, λέει, η Κυβέρνηση της Νέας Δημοκρατίας «δεν έχει τίποτα να κρύψει. Δεν έχει τίποτα να κρύψει; Και όλα αυτά που είδαν το φως της δημοσιότητας από τη δικογραφία της Ευρωπαϊκής Εισαγγελίας γιατί τα είχατε κρυμμένα, γιατί δεν τα λέγατε; Γιατί δεν μας λέγατε για τον «Φραπέ», για τον «Χασάπη», για τον «Αλ Καπόνε»; Γιατί όλοι αυτοί οι αθώοι Υπουργοί δεν είχαν υποβάλει τις παραπλήσιες τους;

Κι εσείς πρέπει να παραιτηθείτε απόψε και αφήστε τις υπεκφυγές. Είστε απολογούμενοι για ένα τεράστιο σκάνδαλο, για το οποίο ο ελληνικός λαός είναι εξοργισμένος. Και μην προσπαθείτε να ξεφύγετε παριστάνοντας ότι ενημερώνετε ή ότι είστε οι πρώτοι που αντιμετωπίσατε το πρόβλημα, γιατί είστε βυθισμένοι εκεί μέχρι το κεφάλι.

Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Οδυσσέας Κωνσταντινόπουλος): Ελάτε.

ΧΡΗΣΤΟΣ ΚΕΛΛΑΣ (Υφυπουργός Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων): Επιβεβαιώνετε και στη δευτερολογία σας σαφώς ότι δεν σας ενδιαφέρει η ερώτηση για τον ΟΠΕΚΕΠΕ, γιατί η ερώτηση για τον ΟΠΕΚΕΠΕ και το τι ρωτάτε, κύριε Καζαμιά, είναι εδώ. Είναι εδώ και είναι γραμμένα αυτά που ρωτάτε, αλλά δεν σας ενδιαφέρουν αυτά. Η «λάσπη στον ανεμιστήρα» σας ενδιαφέρει.

Λοιπόν, ρωτάτε στο δεύτερο ερώτημά σας στην επίκαιρη ερώτηση που κάνετε γιατί δεν προσέρχεται ο Υπουργός, ότι αρνείται να προσέλθει στην Επιτροπή Θεσμών και Διαφάνειας. Αρνείται να προσέλθει. Τον καλέσατε στην επιτροπή, κύριε Καζαμιά;

ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΚΑΖΑΜΙΑΣ: Ναι.

ΧΡΗΣΤΟΣ ΚΕΛΛΑΣ (Υφυπουργός Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων): Τον καλέσατε ακολουθώντας τον Κανονισμό με τη συγκέντρωση των απαραίτητων υπογραφών; Τον καλέσατε;

ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΚΑΖΑΜΙΑΣ: Δεν έχουμε τις απαραίτητες.

ΧΡΗΣΤΟΣ ΚΕΛΛΑΣ (Υφυπουργός Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων): Τότε πώς απαιτείτε να έρθει, αφού δεν τον καλέσατε στην επιτροπή ή αφού δεν έχετε τη δυνατότητα να τον καλέσετε στην επιτροπή; Λοιπόν, σας παρακαλώ πολύ, τα ψέματα έχουν και όρια.

ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΚΑΖΑΜΙΑΣ: Τι ψέματα;

ΧΡΗΣΤΟΣ ΚΕΛΛΑΣ (Υφυπουργός Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων): Δεν εκλήθη στην επιτροπή, κύριε Καζαμιά. Δεν εκλήθη. Εάν κληθεί, θα δείτε αν θα έρθει ή όχι.

Σας παρέχει όμως ο Κανονισμός της Βουλής το δικαίωμα του κοινοβουλευτικού ελέγχου. Γι' αυτόν τον λόγο είμαι εγώ εδώ σήμερα. Σας απαντώ προσωπικά και απαντώ σε όλες τις ερωτήσεις, σε όλες τις αναφορές, σε όλες τις επίκαιρες ερωτήσεις, σε όλα τα μέσα του κοινοβουλευτικού ελέγχου. Εγώ προσωπικά απαντώ σε όλα.

Από και πέρα, τόσο εγώ όσο και ο Υπουργός έχουμε προβεί ήδη σε εξαντλητική δημόσια ενημέρωση και εντός της Βουλής, αλλά και στο πλαίσιο θεσμικών ανακοινώσεων για τις εν εξελίξει μεταρρυθμιστικές πρωτοβουλίες του ΟΠΕΚΕΠΕ.

Επιπλέον, μέσω της συστηματικής αποστολής αναφορών πρό-όδου προς την Ευρωπαϊκή Επιτροπή για τον οργανισμό πιστοποίησης της ΕΔΕΛ, έχει διασφαλιστεί πλήρης διαφάνεια ως προς τις παρεμβάσεις που υλοποιούνται. Σε τελική ανάλυση, η διαφάνεια στον ΟΠΕΚΕΠΕ σήμερα είναι θεσμοθετημένη, είναι τεχνικά

τεκμηριωμένη, ενώ ελέγχεται αυστηρά και από τα αρμόδια ευρωπαϊκά όργανα.

Στόχος μας -θα το επαναλάβω- είναι να διασφαλιστεί ότι οι ενισχύσεις θα κατευθύνονται αποκλειστικά στους πραγματικούς παραγωγούς, να εκλείψουν τα φαινόμενα καταστρατήγησης, να υπάρχει αξιοκρατία, διαφάνεια και ουσιαστική στήριξη στους ανθρώπους οι οποίοι καθημερινά μοχθούν στον πρωτογενή τομέα.

Σας ευχαριστώ, κύριε συνάδελφε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Οδυσσέας Κωνσταντινόπουλος): Δεν θα συζητηθούν κατόπιν συνεννόησης:

Η τέταρτη με αριθμό 1113/23-6-2025 επίκαιρη ερώτηση πρώτου κύκλου του Βουλευτή Ιωαννίνων της Κοινοβουλευτικής Ομάδας του Κομμουνιστικού Κόμματος Ελλάδας κ. Νικολάου Έξαρχου προς τον Υπουργό Εθνικής Άμυνας, με θέμα: «Αξιοποίηση του στρατοπέδου «Βελισσαρίου» στα Ιωάννινα προς όφελος του λαού».

Η έβδομη με αριθμό 1106/22-6-2025 επίκαιρη ερώτηση δεύτερου κύκλου της Βουλευτού Αιτωλοακαρνανίας της Κοινοβουλευτικής Ομάδας του ΠΑΣΟΚ - Κινήματος Αλλαγής κ. Χριστίνας Σταρακά προς την Υπουργό Παιδείας, Θρησκευμάτων και Αθλητισμού, με θέμα: «Ανακατασκευή ταρτάν και συνολική αναβάθμιση του Δημοτικού Αθλητικού Κέντρου (ΔΑΚ) Αγρινίου "Μιχάλης Κούσης"».

Η δεύτερη με αριθμό 1478/28-3-2025 αναφορά του κύκλου των αναφορών-ερωτήσεων του Βουλευτή Δράμας της Κοινοβουλευτικής Ομάδας του ΣΥΡΙΖΑ - Προοδευτική Συμμαχία κ. Θεόφιλου Ξανθόπουλου προς τον Υπουργό Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών, με θέμα: «Κλείνει τελικά η ΔΟΥ Δράμας».

Η πέμπτη με αριθμό 1040/7-11-2024 ερώτηση του κύκλου των αναφορών-ερωτήσεων της Βουλευτού Επικρατείας της Κοινοβουλευτικής Ομάδας του ΣΥΡΙΖΑ - Προοδευτική Συμμαχία κ. Έλενας Ακρίτα προς τον Υπουργό Υγείας, με θέμα: «Η ψυχική υγεία αποτελεί ανθρώπινο δικαίωμα. Σοβαρές ελλείψεις στο Ψυχιατρικό Νοσοκομείο Αττικής».

Η τρίτη με αριθμό 1114/23-6-2025 επίκαιρη ερώτηση δεύτερου κύκλου του Βουλευτή Ιωαννίνων της Κοινοβουλευτικής Ομάδας του Κομμουνιστικού Κόμματος Ελλάδας κ. Νικολάου Έξαρχου προς την Υπουργό Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης, με θέμα: «Για τις ατομικές συμβάσεις εργασίας στα ξενοδοχεία της Κέρκυρας».

Η δέκατη τρίτη με αριθμό 1117/23-6-2025 επίκαιρη ερώτηση δεύτερου κύκλου της Βουλευτού Β' Πειραιώς της Κοινοβουλευτικής Ομάδας του Κομμουνιστικού Κόμματος Ελλάδας κ. Διαμάντω Μανωλάκου προς τον Υπουργό Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων, με θέμα: «Τα πρόσημα της Ε.Ε. να τα πληρώσουν όσοι έχουν την πραγματική ευθύνη και όχι οι αγρότες και ο λαός που δεν φταίνε».

Η ένατη με αριθμό 1116/23-6-2025 επίκαιρη ερώτηση δεύτερου κύκλου του Βουλευτή Ηρακλείου της Κοινοβουλευτικής Ομάδας του Κομμουνιστικού Κόμματος Ελλάδας κ. Εμμανουήλ Συντυχάκη προς τον Υπουργό Εσωτερικών, με θέμα: «Να μην πληρώσει ξανά ο λαός του Ηρακλείου για το Πολιτιστικό Συνεδριακό Κέντρο (ΠΣΚΗ)».

Η δέκατη πέμπτη με αριθμό 1103/20-6-2025 επίκαιρη ερώτηση δεύτερου κύκλου του Βουλευτή Αχαΐας της Κοινοβουλευτικής Ομάδας του ΣΥΡΙΖΑ - Προοδευτική Συμμαχία κ. Ανδρέα Παναγιωτόπουλου προς τον Υπουργό Υποδομών και Μεταφορών, με θέμα: «Σε εκκρεμότητα παραμένει εδώ και χρόνια η ολοκλήρωση της σιδηροδρομικής διασύνδεσης Αιγίου - Πάτρας».

Δεν θα συζητηθούν λόγω κωλύματος του Βουλευτή:

Η πρώτη με αριθμό 1090/18-6-2025 επίκαιρη ερώτηση πρώτου κύκλου του Βουλευτή Ηρακλείου της Κοινοβουλευτικής Ομάδας της Νέας Δημοκρατίας κ. Ελευθέριου Αυγενάκη προς την Υπουργό Τουρισμού, με θέμα: «Θεσμική αναβάθμιση και ανάπτυξη της Ανώτερης Σχολής Τουριστικής Εκπαίδευσης Κρήτης (ΑΣΤΕΚ) - Στόχευση η εκπαίδευση/κατάρτιση ανώτερων στελεχών για την παροχή υψηλής ποιότητας υπηρεσιών σε όλους τους κλάδους της τουριστικής βιομηχανίας».

Η τέταρτη με αριθμό 1095/19-6-2025 επίκαιρη ερώτηση δεύτερου κύκλου του Βουλευτή Ημαθίας της Κοινοβουλευτικής Ομάδας της Ελληνικής Λύσης κ. Βασιλείου Κοτίδη προς τον

Υπουργό Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων, με θέμα: «Μη καταβολή αποζημιώσεων στους πληγέντες αγροτοπαραγωγούς της Ημαθίας και της Πέλλας λόγω καταστροφών από έντονα καιρικά φαινόμενα βροχοπτώσεων του Αυγούστου του 2024 με άγνωστο το αν θα συμπεριληφθούν οι πληγείσες καλλιέργειες ροδάκινων στις σχετικές προβλεπόμενες αποζημιώσεις από το Μέτρο 23».

Η τέταρτη με αριθμό 4258/27-3-2025 ερώτηση του κύκλου των αναφορών-ερωτήσεων του Ανεξάρτητου Βουλευτή Δράμας κ. Δημήτριου Κυριαζίδη προς τον Υπουργό Περιβάλλοντος και Ενέργειας, με θέμα: «Παραχώρηση κατά χρήση του Υπαίθριου Πέτρινου Θεάτρου στο Φαράγγι της Πετρούσας στον Δήμο Προσοτσάνης».

Δεν θα συζητηθούν λόγω αναρμοδιότητας:

Η δεύτερη με αριθμό 1099/20-6-2025 επίκαιρη ερώτηση δεύτερου κύκλου του Βουλευτή Ηρακλείου της Κοινοβουλευτικής Ομάδας του ΣΥΡΙΖΑ - Προοδευτική Συμμαχία κ. Χαράλαμπου (Χάρη) Μαμουλάκη προς τον Υπουργό Περιβάλλοντος και Ενέργειας, με θέμα: «Τα αναξιόποιhta νερά του Αλμυρού Ποταμού

Ηρακλείου Κρήτης».

Η έκτη με αριθμό 1122/23-6-2025 επίκαιρη ερώτηση δεύτερου κύκλου του Βουλευτή Επικρατείας της Κοινοβουλευτικής Ομάδας της Πλεύσης Ελευθερίας κ. Αλέξανδρου Καζαμία προς τον Υπουργό Υγείας, με θέμα: «Η συνεχιζόμενη συσκότιση των διασυνδέσεων της «Ομάδας Αλήθειας» με το κυβερνών κόμμα και με ιδιωτικές εταιρείες που φέρεται να εισπράττουν δημόσιο χρήμα».

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, ολοκληρώθηκε η συζήτηση των επικαίρων ερωτήσεων.

Δέχεστε στο σημείο αυτό να λύσουμε τη συνεδρίαση;

ΟΛΟΙ ΟΙ ΒΟΥΛΕΥΤΕΣ: Μάλιστα, μάλιστα.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Οδυσσέας Κωνσταντινόπουλος): Με τη συναίνεση του Σώματος και ώρα 19.48' λύεται η συνεδρίαση για την Τετάρτη 2 Ιουλίου 2025 και ώρα 9.00', με αντικείμενο εργασιών του Σώματος: α) κοινοβουλευτικό έλεγχο: συζήτηση επικαίρων ερωτήσεων και β) νομοθετική εργασία, σύμφωνα με την ημερήσια διάταξη που έχει διανεμηθεί.

Καλό βράδυ.

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ

ΟΙ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΣ